

8769

PKNY

4-97

785

342

9p

բաղասարները ըստ յերկրների միացեք

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ
ՊՐՈՊԱԳԱՆԴԻ ՅԵՎ
ԱԳԻՏԱՑԻԱՅԻ ՄԱՍԻՆ

ԱԳՐԱԿՈՒՍՂՐԱՑ
ԲԱԴՈՒ — 1936

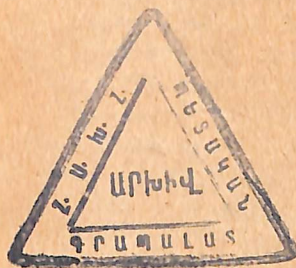
24 SEP 2006

ԱԳՐԱԳՐԱԿԱՆ (Բ) ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ
ՊՐՈՊԱԳԱՆԴԻ, ԱԳԻՏԱՑԻԱՅԻ ՅԵՎ
ՄԱՄՈՒԼԻ ԲԱԺԻՆ

1 DEC 2009

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ՊՐՈՊԱԳԱՆԴԻ ՅԵՎ ԱԳԻՏԱՑԻԱՅԻ ՄԱՄԻՆ

Ղեկավար նյութերի ժողովածու

785

~~6207~~

ԱԳՐԱԳՐԱԿԱՆ — ԲԱԳՈՒ — 1986

29.05.2013

8769

4256 91

ՄՈՏԱԿԱ ՎԱՐՄԱՆԱԿՈՒՄ ԿԱՏԱՐՎԵԼԻՔ ԳՐՈՎԱԳԵՂԵՐՈՒՄՈՒՄ ԱԶԽԱՏԱՆՔԻ ՄԱՍԻՆ

ՀԱՄ. Կ (Բ) Կ ԿԵՆՏԿՈՄԻ ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ

Համ. Կ (բ) Կ Կենտկոմն անթույլատրելի չէ հաժարում մի քանի կուսակցական կադմակերպությունների տեղեկացրել պրոպագանդիստական աշխատանքն ամառվա ընթացքում սահմանափակելու:

Կուսակցություն ղաղաքական — դաստիարակչական աշխատանքը չի կարող «սեզոնային» բնույթ կրել, այլ պետք է կատարվի սխտեմատիկորեն, ամբողջ տարվա ընթացքում:

Համ. Կ (բ) Կ Կենտկոմն առաջարկում է կուսակցական կադմակերպություններին՝ առանց կուսակցական դպրոցների ու խմբակների աշխատանքի ավարտման միասնական ստանդարտ ժամկետներ սահմանելու, առանց պլանի թղթե-ձևական կատարման հետևից վաղելու, ապահովել ղաղաքակրթության, կուսակցության պատմության և լենինիզմի դպրոցների ու խմբակների ծրագրի լիակատար անցնելը: Կուսակցական կոմիտեները յուրաքանչյուր խմբակի աշխատանքները վերջանալուց հետո պետք է ստուգեն, թե խմբակի անդամներն ինչպե՞ս են յուրացրել կուսակցության ծրագրի ու ղաղաքականության հիմնական հարցերը, այդ ստուգումն ամենևին չվերածելով զրոյի թուլությունների:

Թեկնածուական դպրոցներն ավարտածների համար անհրաժեշտ և ամառվա ընթացքում կադմակերպ-

պել կուսակցութեան պատմութեան հիմնական ետապներն ուսումնասիրող խմբակներ՝ խմբակների անդամներին պատրաստելով կուսակցութեան պատմութեան հետագա սխտեմատիկ ուսումնասիրման համար, նաև ընթացիկ քաղաքականութեան և միջազգային դրութեան հարցերն ուսումնասիրող խմբակներ:

Կուսակցութեան պատմութեան սխտեմատիկ դասընթացներն անցած կուսակցութեան անդամների համար անհրաժեշտ և կազմակերպել կուսակցութեան պատմութեան այն խտասկզբներն, ինչպիսիք են հիմնական ուսումնասիրումը, վորոնց յուրացումն անհրաժեշտ և կուսակցութեան անդամներին՝ մեր կուսակցութեան հաղթանակների պայմաններն ու միջոցներն ըմբռնելու համար:

Անհրաժեշտ և հատկապես պարզաբանել, վոր մարքսիզմը մեզ մոտ աճել ու ամրացել և նարողնիկութեան (նարողնիկականութիւն և այլն) — վորպես մարքսիզմի ամենակատարի թշնամու դեմ մղվող պայքարում, և նրա գաղափարական դրույթները, քաղաքական պայքարի միջոցներն ու մեթոդները (անհատական տեղը, վորը բացասում և մասսայական կուսակցութեան կազմակերպումը) ջախջախելու հիմունք վրա:

Անհրաժեշտ և հասնել այն բանին, վորպեսզի կուսակցութեան անդամները յուրացնեն, վոր մարքսիզմը լենինիզմն աճել, ամրացել ու հաղթանակել և նախ և առաջ հին նարողնիկների դեմ մղվող պայքարում, իսկ այնուհետև մենշևիկների ու եսերների դեմ մղվող պայքարում:

Հատկապես անհրաժեշտ և խոր կերպով յուրացնել հետ — հոկտեմբերյան շրջանի կարևորագույն ետապները և տրոցկիզմի դեմ, տրոցկիստական — զինվածական խմբակի դեմ, աջ թեքման դեմ, «ձախ» կոմունիստների և այլ հակակուսակցական խմբավոր-

րումների դեմ կուսակցութեան մղած պայքարը: Այդ ուսումնասիրութիւնը պետք և կատարվի ԼԵՆԻՆԻ ու ՍՏԱԼԻՆԻ աշխատութիւնների, կուսակցութեան համադրումարների, կոնֆերանսների ու Կենտկոմի պլենումների նյութերի հիման վրա:

Դրա հետ միասին, Համ. Կ (բ) Կ Կենտկոմը հանձնարարում և ստեղծել մարքսիզմ — լենինիզմի կլասիկների առանձին աշխատութիւնների ուսումնասիրման խմբակներ:

Բոլոր դպրոցների ու խմբակների պարապմունքների ընթացքում պարտաւորաբար խմբակի անդամների հետ զրույցներ ունենալ կուսակցութեան քաղաքականութեան, միջազգային դրութեան հարցերի վերաբերյալ, խմբակների անդամներին բացատրելով նրանց համար անհասկանալի կամ նրանց հետաքրքրող հարցերը:

Քաղաքագիտութեան դպրոցներ չանցած թեկնածուների համար, նաև համակրողների համար անհրաժեշտ և ստեղծել խմբակներ, վորոնց մեջ, նայած խմբակի անդամների պատրաստականութեան ու զբաղիտութեան մակարդակին, պետք և դրված լինի մեր կուսակցութեան կազմակերպութեան ու աշխատանքի, կուսակցական ծրագրի հիմունքներին ծանոթանալու գործը կամ քաղաքագիտութեան դասադրքերի հիման վրա, կամ թե փորձված պրոպագանդիստների միջոցով հատուկ զրույցներ անցկացնելով այն մասին, թե ինչպե՞ս և կառուցված, ինչպե՞ս և աշխատում և ինչպե՞ս համար և պայքարում մեր կուսակցութիւնը:

Համ. Կ (բ) Կ Կենտկոմն առաջարկում և յերկր կոմիտեին, մարզկոմներին ու ազգային կոմիտեակցութիւնների Կենտկոմներին, նաև շրջկոմներին, կոմիտեներին կից կազմակերպել պրոպագանդիստների ու ագիտատորների ակտիվ կուսակցական կոմիտեների առաջադրանքով պրոպագանդիստական ու ագիտա-

ցիոն աշխատանք կատարելու համար, սխտեմատիկորեն հրահանգելով ու պատրաստելով այդ աղտիվին:

Պրոպագանդիստական աշխատանքի «սեզոնայնության» վերացումը պետք է իր հետ միասին վերացնինաև պրոպագանդիստների պատրաստման ու վերապատրաստման սեզոնայնությունը և կազմակերպի պրոպագանդիստների սխտեմատիկ պատրաստումնամբողջ տարվա ընթացքում:

Համ. Կ (բ) Կ Կենտկոմը նախազգուշացնում է կուսակցական կազմակերպություններում հաստատված այն պրակտիկայից, յերբ պրոպագանդիստներիամբողջ հիմնական կադրն ամառվա կարճ ժամանակամիջոցում կտրվում է պրոպագանդիստական աշխատանքից և բաց է թողնվում հապճեպորեն ու անփուլթ կերպով կազմակերպված, դասատուներին վատ ընտրված կազմ ունեցող դասընթացներով, վորի հետևանքով պրոպագանդիստները հարկ յեղած պատրաստությունը չեն ստանում:

Մոտակա ժամանակներս կուսակցական կազմակերպությունների հատուկ ուշադրությունը պետք է ուղղված լինի կուսակցությունն պատմություն և լենինիզմի պրոպագանդիստների պատրաստման, ու վերապատրաստման դործի վրա:

Անհրաժեշտ է այդ դասընթացներում սովորելու համար ընտրել ստուգված պրոպագանդիստների յեվ նրանց համար առանձնացնել լավագույն դասատուներ, նկատի ունենալով, վոր առաջին հերթին պրոպագանդիստից է կախված քաղաքական — դաստիարակչական աշխատանքի մակարդակը կուսակցական դպրոցներում ու խմբակներում:

ՀԱՄ. Կ (Բ) Կ ԿԵՆՏԿՈՄ
«ՊՐԱՎԴԱ», 14 հունիսի 1935 թ.

ՀԱՄ Կ. (Բ) Կ. ԿԵՆՏԿՈՄ

ԿՈՒՍԵԿՑԿԱՆ ՊՐՈՊԱԳԱՆԴԻ ՎԻՃԱԿԸ ՍՎԵՐԴԼՈՎՍԿԻ ՄԱՐԶՈՒՄ

Համ. Կ (բ) Կ Կենտկոմը կուսակցական պրոպագանդի ու ագիտացիայի բաժնի կատարած ստուգման հիման վրա հաղորդում լսեց Սվերդլովսկի մարզում կուսակցական պրոպագանդի մասին:

Իր վորոշման մեջ Համ. Կ (բ) Կ Կենտկոմն արձա նագրեց, վոր կուսակցություն Սվերդլովսկի մարզումը պատշաճ հետևություններ չի արել Համ. Կ (բ) Կ Կենտկոմի՝ «Մոտակա, ժամանակում կատարվելիք պրոպագանդիստական աշխատանքի մասին» վորոշումից, չի ապահովել պատշաճ դեկալարություն ու տեղերում Կենտկոմի դիրեկտիվների կատարման ժամանակին ստուգումը, իսկ կուսակցության քաղկոմներն ու շրջկոմները, այն է՝ Կարակովսկի քաղկոմը — քարտուղար Սմիրնով, Նիժնի Տագիլի քաղկոմը — քարտուղար Ոկուշավա, Ուրալմաշ գործարան — քարտուղար Սվերբախ, չեն կազմակերպել կուսակցական դպրոցների ու խմբակների համալրումը Կենտկոմի վորոշման համապատասխան. կուսակցական զբաղրոցներում ու խմբակներում զրույցներ չեն կազմակերպվում կուսակցության քաղաքականություն ու միջազգային դրություն հարցերի շուրջը, բավարար չափով չեն պարզաբանվում կուսակցության անդամների համար մութ կամ նրանց հետաքրքրող հարցերը: Կենտկոմի վորոշման իրադործման համար իսկական հոգատարություն ունենալու փոխարեն, մատնանը—

ված կուսակցական կոմիտեները սահմանափակվել են ընդհանուր բնույթի բանաձևերով ու վորոշումներով: Քաղկոմների ու շրջկոմների քարտուղարներն իրենք չեն զբաղվել կուսակցական – պրոպագանդիստական աշխատանքի ղեկավարութամբ, այդ գործը վերահանձնարարելով կուսակցական ասպարատի առանձին աշխատողներին:

Կուսակցական կոմիտեների քարտուղարները չեն կատարում պրոպագանդիստների ուշադիր ընտրութեան ու նրանց սխտեմատիկ հրահանգման վերաբերյալ Համ. Կ (բ) Կ Կենտկոմի քանիցս արած ցուցումները:

Համ. Կ (բ) Կ Կենտկոմն առանձնապես նշեց պրոպագանդիստական կադրերի ընտրութեան ու աճեցման գործի անբավարար դրվածքը: Սվերդլովսկում պրոպագանդիստների վերապատրաստման մարզային դասընթացները (հուլիս – սեպտեմբեր) մարզկոմն անփութ եր կազմակերպել: Վոչ մարզկոմի բյուրոն, վոչ ել մասնավանդ կուսակցական պրոպագանդի ու ագիտացիայի բաժնի վարիչ ընկ. Ուզյուկովը չեն հոգացել այդ դասընթացներն ընդունվող պրոպագանդիստների ընտրութեան մասին, վորի հետեանքով դասընթացներում սովորողների կես մասը պրոպագանդիստական աշխատանքի համար անպետք են դուրս յեկել:

Կուսակցական պրոպագանդի դրվածքը Սվերդլովսկի մարզում համարելով անբավարար և դտնելով, վոր Սվերդլովսկի մարզկոմի ձեռք առած միջոցները գոհացուցիչ չեն, Համ. Կ (բ) Կ Կենտկոմը վորոշում ե.

1) Առաջարկել Սվերդլովսկի մարզկոմին՝ մեկ ամսվա ընթացքում հաստատել Ուրալմաշ գործարանի Կաբակովսկի և Նիժնի Տագիլի կուսկադմակերպութունների պրոպագանդիստների կազմը:

2) Առաջարկել Սվերդլովսկի մարզկոմի կուսակցական պրոպագանդի ու ագիտացիայի բաժնին (ընկ. Ուզյուկովին)՝ յերեք ամսվա ընթացքում կատարել Սվերդլովսկի մարզի պրոպագանդիստների կազմի անձնակազմ հաշվառում և վերանայում:

3) Պարտավորեցնել Համ. Կ (բ) Կ Սվերդլովսկի մարզկոմին՝ կազմակերպել պրոպագանդիստների մըշտական մարզային դասընթացներ՝ դասստուների ամբացված կազմով:

4) Պարտավորեցնել Համ. Կ (բ) Կ Սվերդլովսկի մարզկոմին՝ շրջաններում կազմակերպել սխտեմատիկ ոգնութուն պրոպագանդիստներին, նրանց համար կազմակերպելով հատուկ ղեկուցումներ, կուսակցութեան պատմութեան ու լենինիզմի վերաբերյալ դասխոսութուններ, բարելավելով պրոպագանդիստների սեմինարների աշխատանքը և մասնավանդ պրոպագանդիստների համար կուսկարինետներում սխտեմատիկ կոնսուլտացիաներ կազմակերպելով:

5) Առաջարկել Կաբակովսկի քաղկոմի քարտուղար ընկ. Սմիրնովին, Նիժնի Տագիլի քաղկոմի քարտուղար ընկ. Ուլուշովային և Ուրալմաշ գործարանի կոմիտեի քարտուղար ընկ. Ալեքեբախին՝ անձամբ ծանոթանալ կուսակցական դպրոցների ու խմբակների կազմին ու կատարել նրանց համարումը՝ կուսակցականների պատրաստութեան մակարդակին ու պահանջներին համապատասխան:

Պարտավորեցնել ընկ. ընկ. Սմիրնովին, Ուլուշովային և Ալեքեբախին, Կենտկոմի ցուցումներին համապատասխան բյուրոների նիստերում սխտեմատիկաբար հաղորդումներ լսել ինչպես առանձին դպրոցների ու խմբակների աշխատանքի մասին, այնպես ել առանձին պրոպագանդիստների հաշվետվութունները, նույնպես և սխտեմատիկաբար անձամբ հրահանգել պրոպագանդիստներին:

«ՊՐԱՎԴԱ» 28 հոկտեմբերի 1935 թ.

Ա. ՍՏԵՑԿԻ

ՊՐՈՊԱԳԱՆԴԻՍՏՆԵՐԻ ՅԵՎ ԱԳԻԱՏԱՌՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Հարկ չկա ապացուցելու ներկայումս կուսակցության թե՛ կատարվող գաղափարական-դաստիարակչաական աշխատանքի նշանակությունը:

Այդ աշխատանքի դերն ու նշանակությունը բազմիցս ընդգծվել է վերջին ժամանակներս: Ընկ. Ստալինը 17-րդ համագումարում պարզ և ճշգրտորեն մատնանշեց, Վոր ներկա ետապում անհրաժեշտ է «ուժեղացնել գաղափարական աշխատանքը կուսակցության բոլոր ողակներում», Վոր անհրաժեշտ է «լենինիզմի անդադրում պրոպագանդ մղել կուսակցության շարքերում»: Այդ ցուցմունքներն իրենց արտացոլումը գրտան նաև 17-րդ համագումարի կողմից ընդունված կուսակցության կանոնադրության մեջ, Վորը յուրաքանչյուր կոմունիստի վրա պարտականություն է դրնում՝ «անդադրում կերպով աշխատել իր գաղափարական գինվածությունը բարձրացնելու վրա, մարքսիզմ-լենինիզմի հիմունքները, կուսակցության կարևորագույն քաղաքական ու կազմակերպչական վորոշումները յուրացնելու վրա, և պարզաբանել դրանք անկուսակցական մասսաներին»:

Մենք անդասակարգ սոցիալիստական հասարակության շեմքին ենք: Մեր կուսակցության ուսերին ընկած համաշխարհային պատմական խնդիրը—մոտակատարիներում լիակատար սոցիալիզմի հասնելը, կապիտալիզմի մնացորդների վերացումը վոչ միայն եկոնոմիկայի, այլև մարդկանց գիտակցության միջից—ե՛լ

ավելի մեծ կազմակերպվածություն, կարգապահություն և պահանջում կուսակցության անդամներից. պահանջում է նաև մեծագույն գիտակցություն, մարքսիզմ-լենինիզմի տեսության խմացություն, մեր կուսակցության պատմության խմացություն:

17-րդ համագումարից հետո կուսակցական պրոպագանդն զգալիորեն ընդարձակվեց: Պրոպագանդիստական խմբակները, Վորոնք դրադվում են կուսակցության քաղաքականության հիմունքների, նրա պատմության ուսումնասիրությամբ, լենինիզմի ուսումնասիրությամբ, ներկայումս ընդգրկում են կուսակցության միլիոնից ավելի անդամներ ու թեկնածուներ և համակրողներ: Այդ խմբակներն աշխատում են ավելի կանոնավոր, ավելի հիմնավոր են անցնում իրենց դասընթացը:

Սակայն պրոպագանդի դործը դեռ վերին աստիճանի ցածր մակարդակի վրա յե դտնվում: Նա դեռ չի դրված կուսակցական կազմակերպությունների ուշադրության կենտրոնում: Դեռ չկա ամենորյա հոգատություն՝ կուսակցական պրոպագանդի ու ագիտացիայի ճիշտ կազմակերպման և նրան ճիշտ ուղղություն տալու նկատմամբ:

Հենց իրենց իսկ՝ պրոպագանդիստական խմբակների ներսում շատ դպրոցականություն կա, սխուրաստիկա, կտրվածություն քաղաքական խնդիրներից և կուսակցության ներկայումս մղած պայքարից:

Համ. Կ(բ)Կ Կենտկոմի վորոշումները, Լենինգրադի քաղկոմի պլենումի 1935 թվի մարտի 29-ի վորոշումը նշեցին պրոպագանդիստական աշխատանքի հիմնական թերությունները՝ թե՛ նրա կազմակերպման տեսակետից, թե՛ նրա կյության տեսակետից, առանձնապես կուսակցության պատմությունն ուսումնասիրելու վերաբերյալ:

«Մոտակա ժամանակում կատարվելիք պրոպագան

դիտարկելու աշխատանքի մասին» Կենտկոմի վերոշման մեջ տեղական կազմակերպությունների ուշադրությունը հրավիրվում է նաև պրոպագանդի դրվածքի վճռական ողակի վրա: Կենտկոմը տեղական կազմակերպություններին հանձնարարում է՝ ուշադիր կերպով հոգ տանել պրոպագանդիստների բնորոշվածքին: Երասմանը, «նկատի ունենալով, վար պրոպագանդիստից ե առաջին հերթին կախված դպրոցներում ու խումբակներում կատարվող ֆալսիֆիկացիան-դաստիարակչական աշխատանքի մակարդակը»:

Այս դրույթը՝ սրանից բխող բոլոր յեղրակացություններով՝ պետք է հաստատապես յուրացվի կուսակցական կազմակերպությունների կողմից: Պրոպագանդի դադարարական մակարդակը, նրա վերակը, նրա հաջողությունը, մարքսիզմ - լենինիզմի տեսություն, կուսակցության պատմություն, նրա քաղաքականություն, հիմունքների յուրացումը կուսակցության անդամների կողմից, կախված է առաջին հերթին նրանից, թե ո՞ւմ է հանձնարարվում կուսակցական խումբակների ու դպրոցների ղեկավարությունը, կախված է պրոպագանդիստից:

Այդ մասին են խոսում գաղափարական-դաստիարակչական աշխատանքի ամբողջ փորձը և Լենինի ու Ստալինի բազմիցս արտահայտած մտքերը:

* * *

Գաղափարական - դաստիարակչական աշխատանքի թափը, կուսակցական դպրոցների ու խմբակների ցանցի ընդարձակումը, այդ աշխատանքն է՛լ ավելի բարձր մակարդակի հասցնելու խնդիրները, հատուկ ուշադրություն են պահանջում կուսակցական կազմակերպություններից՝ պրոպագանդիստների բնորոշվածքին, նրանց մեջ աշխատանք կատարելու, նրանց ոգնելու նկատմամբ:

Անցյալ տարվա սեպտեմբերին Կենտկոմն իր վերոշ

ման մեջ առաջարկեց շրջկոմներին՝ հատուկ հանձնաժողովներ ստեղծել պրոպագանդիստների բնորոշվածք կատարելու համար և պրոպագանդիստների կազմը հաստատելու շրջկոմների բյուրոներում:

Կենտկոմի այդ վերոշումը կազմակերպությունների մեծ մասում չի կատարվում: Յեւ այդ չի կատարվում հենց մեր կուսակցություն առաջավոր արդյունաբերական կազմակերպություններում:

Վորպես կանոն, պրոպագանդիստների առաջնությունը կատարվում է կուսակցական ապարատի ոժանդակ ողակներում: Պրոպագանդիստին ընտրում է վոչ թե կուսակցական կոմիտեյի քարտուղարը, և նույնիսկ վոչ թե Կուստպրոպի վարիչը, այլ կուսկարինետի վարիչն ու ցեխի կուսկազմակերպիչը: Յեթե պրոպագանդիստները թեկուզ և հաստատվում են կուսակցական կոմիտեյի բյուրոյի կողմից, ապա այդ հաստատումը վրատարվում է ձեռնադրոնե. իրավանդում վոչ կուսակցական կոմիտեյի քարտուղարը, վոչ առավել ևս շրջկոմի քարտուղարը, չեն ճանաչում իրենց պրոպագանդիստներին, չեն ստուգում նրանց աշխատանքը և ճիշտ նույնպես ել՝ ոգնություն ցույց չեն տալիս նրանց:

Կուսակցական կոմիտեյի քարտուղարն իր կուսակցական պարտականությունն է համարում—և դա միանգամայն ճիշտ է—դեմքով ճանաչել յուրաքանչյուր կուսկազմակերպչի և կանոնավոր կերպով խորհրդակցություններ անցկացնել նրանց հետ: Բայց յերբ խոսք վերաբերում է պրոպագանդիստներին, ապա քարտուղարը անվերաբար ուղարկում է Կուստպրոպ կամ կուսկարինետի վարիչի մոտ:

Այսպիսի վերաբերմունքն այն կադրերի բնորոշվածքն ու ղեկավարման նկատմամբ, վորոնք փոքր դեր չեն խաղում գաղափարական-դաստիարակչական աշխատանքում, հսկայական վտանգ է պարունակում:

Կուսակցական պրոպագանդի ցանցն ընդարձակվում է, առանձնապես կուսակցութեան պատմութեան խմբակներն գծով: Իսկ հաճախ այդ խմբակներն դեկավարներ են դառնում այնպիսի մարդիկ, վերոնք իրենք հենց չգիտեն կուսակցութեան պատմութիւնը, վերոնք խճճվում են տարրական հարցերի մեջ, վերոնք վարկաբեկում են կուսակցութեան պատմութեան դաստիարակումը, իսկ յերբեմն եւ նաեւ կուսակցութեան պատմութեան այդ ուսումնասիրութիւնը չարամտորեն ուղղում են լենինիզմի դեմ:

Պրոպագանդիստական աշխատանքի վիճակի հետ շփոթացումը հարյուրավոր որինակներ եւ տալիս այն մասին, թե պրոպագանդիստների անբավարար ընտրութեան հետեանքով ինչպես եւ աղավաղվում լենինիզմի պրոպագանդը:

Այդ անբավարար ընտրութիւնն անդրադառնում է նաեւ պրոպագանդիստների դասընթացների ձևավորման վրա: Այդ դասընթացներն են ընկնում այնպիսի ընկերներ, վերոնք վոչ մի կապ չունեն պրոպագանդի հետ, այդ դործի համար պիտանի չեն, իրենք հենց դուրկ են կուսակցութեան պատմութեան եւ լենինիզմի վերաբերյալ տարրական գիտելիքներից: Դրա հետեւանքով պրոպագանդիստների դասընթացների աշխատանքն զգալիորեն դատարկ է անցնում:

Դա առաջ է դալիս այն բանի հետեանքով, վոր կուսակցական կազմակերպութիւններն այստեղ խախտում են բուլչեիկյան աշխատանքի հիմնական սկզբունքներից մեկը — հոգ չեն տանում մարդկանց ընտրութեանն ընկալմամբ, անուշադիր են վերաբերվում այնպիսի ընկերների հայտնաբերմանը, վորոնք ընդունակ են մարքսիզմ — լենինիզմի պրոպագանդ մղելու համար:

Կուսակցական կազմակերպութիւնները մոռանում են պրոպագանդիստների ընտրութեան նշանակու-

թեան մասին Լենինի տված ցուցմունքը՝

«Ի դեպ, պրոպագանդիստներին առթիվ յես կուզեյի մի քանի խոսք ել ասել. այդ պրոֆեսիան քիչ ընդունակ մարդկանցով սովորաբար չափից ավելի լցնելու եւ դրանով պրոպագանդի մակարդակն իջեցնելու դեմ: Մեզնում յերբեմն ամեն մի ուսանող՝ առանց ընտրութեան՝ պրոպագանդիստ է համարվում, եւ ամբողջ յերիտասարդութիւնը պահանջում է, վոր իրեն «խմբակ տան» եւ այլն: Այս բանի դեմ պետք է պայքարել, վորովհետեւ դրանից խիստ շատ վնաս է լինում: Իսկապես սկզբունքորեն կայուն եւ ընդունակ պրոպագանդիստներ շատ քիչ կան (եւ այդպիսին դառնալու համար հարկավոր է կարգին սովորել ու փորձ կուտակել), եւ այդպիսի մարդկանց հարկավոր է մասնագիտացնել, ամբողջովին դրադեցնել նրանց եւ ըստ ամենայնի խնամել»: (Լենին, յերկեր, հատ. 5-րդ, էջ՝ 185. «Նամակ ընկերոջը. մեր կազմակերպչական խրնդիւրների մասին»):

Պրոպագանդի ու ագիտացիայի ամբողջ ապարատը պետք է դործի վորպես կենդանի քաղաքական ապարատ, վորն արագորեն արձագանքում է կուսակցականների ու անկուսակցական բանվորների մեջ առաջացող բոլոր հարցերին ու տարակուսանքներին, ճշտիվ լուսաբանում է նրանց այդ հարցերը եւ կուսակցութեան դիժը:

Այդ բանը դեռ չկա: Ամենուրեք պարապմունքներ լը խմբակներում եւ դպրոցներում այնպես են տարվում, վոր դործը սահմանափակվում է դասադրքի այս կամ այն ելը կարդալով ու բացատրելով:

Պրոպագանդիստը վոչ միայն չի ջանում պարզել, թե ինչպիսի հարցեր ունեն ունկնդիրները, այլ հաճախ խուսափում է այդ հարցերից, հեռացնում է

այդ հարցերն այն պատրվակով, թե դրանք չեն համապատասխանում պարագմունքի պլանին, կամ նույն իսկ հարձակվում ե կուսակցականների վրա նրա համար, վոր նրանք «կողմնակի» հարցեր են տալիս:

Սա վոչ այլ ինչ ե, յեթե վոչ պրոպագանդի ամեն նաանթուլյատրելի խեղաթյուրում, պրոպագանդիստական աշխատանքի բյուրոկրատացում:

«Մոտակա ժամանակում կատարվելիք պրոպագանդիստական աշխատանքի մասին» կենտկոմի վորոշման մեջ կան յերկու վերին աստիճանի եյական կետեր, վորոնք մտցված են ընկեր ՍՏԱՆԻՆԻ ուղղակի ցուցմունքների հիման վրա:

«Բոլոր դպրոցների ու խմբակների պարամունքների ընթացում անպայմանորեն գրույցներ անցկացնել խմբակների անդամների հետ՝ կուսակցության քաղաքականության և միջազգային դրության հարցերի վերաբերյալ, խմբակի անդամներին պարզաբանելով այն հարցերը, վորոնք նրանց համար պարզ չեն, կամ վորոնք հետաքրքրություն են նրանց»:

Յեվ յերկրորդ՝

«Համ. կ(բ) կենտկոմն առաջարկում ե յերկումներին, մարզկոմներին ու ազգային կոմկուսակցություններին կենտկոմներին, ինչպես նաև շրջկոմներին՝ կոմիտեներին կից կազմակերպել պրոպագանդիստների ու ագիտատորների ակտիվ, կուսակցական կոմիտեների առաջադրանքով պրոպագանդիստական ու ագիտացիոն աշխատանք կատարելու խամար, սխտեմատիկաբար հրահանգելով ու պատրաստելով այդ ակտիվը»:

Այս յերկու ցուցմունքները սերտորեն կապված են իրար հետ: Յեվ այդ յերկուսն ել տեղական կազմակերպությունների կողմից՝ ինչպես այդ ցույց տրվեց Դոնեցի, Սվերդլովի և այլ մարզերի մի շարք

շրջաններում կատարված հետազոտությունը՝ դեռ չեն կատարվում:

Շատ աշխատողներ կարծում են, վոր բավական ե միայն պրոպագանդիստների ու ագիտատորների ցուցակ կազմել — և ամեն ինչ կարգին լինի: Բավական ե միայն այդ ղեկուցողներին ու պրոպագանդիստներին քաղաքական կամպանիաների վորոշ մոմենտներում ղեկուցումներով ձեռնարկություններն ու կոլտնտեսություններն ուղարկել, և ագիտացիոն — պրոպագանդիստական աշխատանքի խնդիրները դրանով լիովին սպառված կլինեն:

Դա բոլորովին ել այդպես չե:

Կուսակցական կազմակերպությունները պետք ե միշտ տեղյակ լինեն այն հարցերի մասին, վորոնք հուզում, գրադեցնում են բանվորներին ու կոլտնտեսականներին, վորոնք պարզ չեն նրանց համար և վորոնց վերաբերյալ նրանք պատասխան են պահանջում:

Անհեթեթություն, ծիծաղելի կլինել կարծել, թե ընդհանուր ղեկուցումները, հանդիսավոր ղեկուցումները, վորոնք արվում են այս կամ այն քաղաքական կամպանիան անցկացնելու կարգով, սպառում են այդ բոլոր հարցերը: Վոչ: Դրա համար անհրաժեշտ ե ավելի ճկուն մոտեցում, դրա համար անհրաժեշտ ե իմանալ, հաշվի առնել մասսայի այդ բոլոր բազմազան պահանջները և՛ ներքին, և՛ արտաքին դրության բոլոր մոմենտների վերաբերյալ՝ այդ պահանջներին ճիշտ ու ժամանակին արձագանքելու համար: Կուսակցական ագիտացիոն — պրոպագանդիստական աշխատանքի այս կարևորագույն կողմը մոռացված ե կուսակցական շատ ղեկավարների կողմից:

Իսկ մինչդեռ դա ամենանյական նշանակությունն ունի մասսաների քաղաքական դաստիարակության գործում, նրանց ղեկավարման գործում:

Յեթե կուսակցական կազմակերպությունները չեն կարողանում պատասխանել և չեն պատասխանում բանվորներին ու կուսակցականներին հուզող հարցերին, ապա մարդիկ սկսում են սնվել շուկաներով յեւ այստեղ նպատավոր ասպարեզ ե բացվում թշնամիների գործունեությունը համար: Նրանց հենց այդ ել հարկավոր ե: Եւ չնայած ոգտվում են այդպիսի մոմենտից, ամեն տեսակ հերյուրանքներ տարածելու և կուսակցությունը քաղաքականությունը վարկարեկեու համար:

Պրոպագանդիստների ու ագիտատորների ակտիվը պետք ե գործի վորպես քաղաքական կենդանի ապարատ: Նա պետք ե գործի շրջկոմների ցուցմունքներով: Յեթե վորեւե ձեռնարկության մեջ ընկերները չեն հասցացել ասենք՝ պապտերի հարցը, մյուսում խոսակցություններ են տեղի ունենում միասնական ճակատի սասին և տեղական կազմակերպությունը չի կարողանում հեղինակավոր կերպով, ճիշտ պարզաբանել այդ հարցերը, յեթե մի յերրորդ տեղում վորեւ տարակուսանք ե ծագել աշխատավարձի հարցերի շուրջը, կամ թե բանվորներն ու կոլտնտեսականները պահանջում են պարզաբանել Սահմանադրության մեջ մտցված փոփոխությունները, կամ լուսաբանել միջազգային դրությունը հարցերը — կուսակցական կազմակերպությունները պարտավոր են արագորեն արձադանքել այդ հարցերին, գործելով պրոպագանդիստների ու ագիտատորների ակտիվի միջոցով:

Յեւ այստեղ անհրաժեշտ ե ոգտվել բազմապիսի մեթոդներից: Յերբեք պարտադիր չե, վոր ագիտատորն ու պրոպագանդիստը միշտ հանդես դան զեկուցողի դերում: Նա կարող ե գրույցներ անցկացնել, նա կարող ե ուղղակի պատասխանել այն հարցերին, վոր տրվում ե նրան ժողովում: Նա կարող ե հրահանգել տեղական ակտիվին, վորպեսզի այդ ակտիվն ինքը

չարունակի բացատրական աշխատանքը: Ըստ վորում՝ ինչպես փորձը ցույց ե տալիս, այդ տեսակետից առավել արժեքավոր են ձեռնարկություն հնարը նակները, այն բանվորներն ու կոլտնտեսականները, վորոնք ճանաչում են մասսային, վորոնց նույնպես մասսան ճանաչում ե ու հարգում, և վորոնք իրենք հենց կկարողանան ամեն ինչ պատմել այդ մասսային, ինչպես հարկն ե:

Նույնը պետք ե ասել և պրոպագանդիստների ակտիվի մասին:

Տեղական պրոպագանդիստները հաճախ չեն կարողանում պատասխանել այս կամ այն հարցին: Ներկայումս այնպիսի կարգ գոյություն ունի, վոր այդ հարցերն առհասարակ լավագույն դեպքում մնում են առանց պարզաբանման: Իսկ կան նաև այնպիսի յեռանդուն պրոպագանդիստներ, վորոնք չհամարձակվելով ուղղակի խոսել, վոր հենց իրենք ել չգիտեն այդ, հարձակվում են հարց տվող կամ իր տարակույսն արտահայտող ընկերով վրա, ձգնում են լուցնել նրան կոպիտ աղաղակով, կամ թե սպառնում են նրան մեղադրել թեքման մեջ:

Սրանք — խայտառակ դեպքեր են:

Իրականում յուրաքանչյուր պրոպագանդիստ պետք ե ամենաուշադիր վերաբերմունք ցույց տա ուն կընդդիմների հարցերին ու տարակույսներին: Յեւ յեթե նա ինքն ու տեղական կուսակցական կազմակերպությունը չեն կարողանում պարզաբանել կուսակցության պատմությանը կամ տեսությանը, կամ նրա քաղաքականությանը վերաբերող այդ տարակույսները, — նա պետք ե դիմի շրջկոմին:

Յեւ այստեղ ոգնություն պետք ե դան ավելի փորձված, ավելի բանիմաց ընկերները՝ պրոպագանդիստների ու ագիտատորների ակտիվից:

Այսպիսով այդ ակտիվի դերն ամենեւին չի հան-

լուսւմ հանդիսավոր ուրերին զեկուցումներ տալուն: Այդ ակտիվի խնդիրները նաև չեն սահմանափակւում միայն տեղական պրոպագանդիստներին ու ագիտատորներին հրահանգելով:

Այդ ակտիվի խնդիրներն են — շրջկոմի ու վերադաս կուսակցական մարմինների ցուցումներով, ամեն որչա ագիտացիա ու պրոպագանդ մղել, արձագանքելով մասսաների պահանջներին, պատասխանելով նրանց, ոգնութեան դալով նրանց՝ կուսակցութեան քաղաքականութիւնը պարզաբանելու գործում:

Համ. Կ(բ) Կ Կենտկոմի կուսակցական պրոպագանդի ու ագիտացիայի բաժնի ունեցած տեղեկութիւններով, կուսակցական պրոպագանդի ու ագիտացիայի վորոչ զեկավարներ՝ մարդերում մինչև այժմ դեռ են զուեթյուն չեն քաշել ինչպես հարկն է մտածելու պրոպագանդիստների ու ագիտատորների ակտիվ ստեղծելու վերաբերյալ Կենտկոմի ցուցումի իմաստի ու նշանակութեան մասին: Նրանցից վոմանք պրոպագանդիստների ու ագիտատորների ակտիվի ամբողջ աշխատանքը հանդեցնում են զեկուցումներ, դասախոսութիւններ և ամենաշատը՝ կուսակցական լուսավորութեան ցանցի դպրոցների ու խմբակների զեկավարներ չհրահանգավորմանը: Իսկ վոմանք ել, ինչպես որ ըինակ, Համ. Կ(բ) Կ վորոնեթի մարդկոմի կուլտուրոպրաժնի վարիչ ընկ. Գենկինը, գտնում է, վոր մարդկոմին կից ակտիվ ստեղծելու խնդիրն ըստ եյութեան արդեն կատարված է, վորովհետև ակտիվ «վաղուց գոյութիւն ունի» հանձինս զեկուցողների, հրահանգիչների և այլն: Մնում է միայն լայնացնել այդ «վաղուց արդեն գոյութիւն ունեցող ակտիվը»: Իրկ իրականում վորոնեթի մարդկոմին կից այնպիսի ակտիվ, վորի մասին խոսվեց վերևում, չկա: Կա զեկուցողների ու հրահանգիչների ցուցակ՝ քաղաքական

կամպանիան անցկացնելու համար: Ի դեպ ընկ. Գենկինն ինքը հայտարարում է, վոր մարդկոմին կից յեղած այդ ակտիվի վրա դրված են «նույն խնդիրները, ինչ վոր առաջ»: Իսկ այն մասին, թե ինչ է կատարվում շրջաններում՝ ակտիվ կազմակերպելու վերաբերյալ Կենտկոմի ցուցումը կատարելու իմաստով, ընկեր Գենկինին վոչինչ հայտնի չէ:

Ճիշտ նույն դրութիւնն է տիրում Բելոռուսիայում: Բելոռուսիայի Կ(բ) Կ Կենտկոմի կուլտուրոպրաժնի վարիչ ընկ. Կոնիկը Բելոռուսիայի Կ(բ) Կ Կենտկոմին կից յեղած պրոպագանդիստներին ու ագիտատորներին ակտիվի խնդիրներն ըստ եյութեան հանդեցնում է սովորական դասախոսական խմբակի Փունկցիաների: Թե իսկապես ի՞նչ դրութիւն է տիրում շրջաններում՝ պրոպագանդիստներին ու ագիտատորներին ակտիվ ստեղծելու գործում, այդ մասին ընկ. Կոնիկը նույնպես չգիտե, և յենթադրում է, թե այժմ շրջաններում պրոպագանդիստների ու ագիտատորների ակտիվ, վոր նրա ասելով «միշտ ել այնտեղ կար», լայնացել է: Ըստ վորում ընկ. Կոնիկն այդ ակտիվի խընդիրն է համարում «դասավանդումը խմբակներում և ընթացիկ քաղաքականութեան հարցերի շուրջը զեկուցումներ կարդալը»:

Մի շարք (ավելի քան տասը) մարզերից ու յերկրամասերից հավաքած տեղեկութիւնները ցույց են տալիս, վոր կուսակցական կազմակերպութիւնների զեկավարները հարկ յեղած նշանակութիւն չեն տվել պրոպագանդիստների ու ագիտատորների ակտիվ ըստեղծելու վերաբերյալ Կենտկոմի ցուցումին: Վարչ զեպքերում այդ ցուցումն ամենեւին կատարված չէ, այլ զեպքերում ձևականորեն են մոտեցել պրոպագանդիստների ու ագիտատորների ակտիվ ստեղծելուն: Դեռ վոչ մի տեղ պրոպագանդիստների ու ագիտատորների ակտիվն ինչպես հարկն է չի ծափարել իր աշխատանքի:

տանքը: Նույնիսկ այնպիսի առաջավոր կադմակերպու-
թյուններում, ինչպիսիք Մոսկվայի ու Լենինգրադի
կադմակերպություններն են, այդ տեսակետից առա-
ջին քայլերն են միայն կատարում:

Մարզային ու յերկրամասային կադմակերպու-
թյունների ղեկավարների որինակին են հետևում նա
յեւ կուսակցութեան քաղկոմներն ու շրջկոմները: Սր-
վերդիովսկի մարզկոմի կուլտպրոպագանդի վարչ ըն-
կեր Ուզյուկովը հաղորդում է, մոր Սվերդլովսկի
մարզում, մի շարք տեղերում «շրջկոմներին կից դո-
յություն ունեցող «խաղորներին» ակտիվ փորձում են
մեխանիկորեն, առանց անձնական ընտրութեան, «վե-
րափոխել» պրոպագանդիստների ու ագիտատորների
ակտիվի»: Իսկ Յարոսլավլում նույնիսկ այդ ել չկա:
Այնտեղ միայն կա ղեկուցողների ու կուսակցական լու-
սավորութեան ցանցի դպրոցների ու խմբակների ղե-
կավարների ակտիվ՝ կուսկաքինետիմ կից:

Այսպիսի դրությունը պրոպագանդիստների ու ա-
գիտատորների ակտիվ կադմակերպելու դործում, չի
կարող հանգուրժելի լինել: Անհրաժեշտ է հիշել, մոր
առանց պրոպագանդիստների ու ագիտատորների ակ-
տիվ ստեղծելու, ակտիվ, մորը պետք է գործի ինչ-
պես քաղաքական կենդանի մի ապարատ, անհարին է
լրջորեն բարելավել ագիտացիոն-պրոպագանդիստա-
կան աշխատանքը:

«ՊՐԱՎԴԱ», 22 սեպտեմբերի 1935 թ.

Ա. ԲՅԵՑԿԻ

ԿՈՒՆԱԳՐՈՊԻԱԿԱՆ ՎԵՐԱԿՐԻՈՒՑՈՒՄԸ ՅԵՎ ԿՈՍՍԱԿՍԱԿԱՆ ՊՐՈՊԱԳԱՆԴԻ ՈՒ ԱԳԻՏԱՑԻԱՅԻ ԲԱԺԻՆՆԵՐԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Համ. Կ(բ) Կենտկոմի 1935 թվի մայիսի 14-ի վո-
րոշումով վերակառուցված է Համ.Կ(բ) Կենտկոմի
Կուլտուրայի և լենինգրդի պրոպագանդի բաժինը:
Կուլտպրոպի փոխարեն Համ.Կ(բ) Կենտկոմի ապարա-
տի կազմում ստեղծված են հինգ բաժիններ. 1. Կու-
սակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բաժին,
2. Մամուլի և հրատարակչութեան բաժին, 3. Դպրոց-
ների բաժին, 4. Կուլտուր - լուսավորական աշխա-
տանքի բաժին, 5. Գիտութեան, գիտա - տեխնիկա-
կան գյուտարարությունների և հայտնագործումների
բաժին: Ընկեր ՍՏԱՆԻՆԻ նախաձեռնութեամբ իրա-
գործված այս վերակառուցումը նշանակում է քաղա-
քական - դաստիարակչական, ագիտացիոն, դիտական
և կուլտուր - լուսավորական աշխատանքի, դպրոցի
և մամուլի կուսակցական ղեկավարութեան ահագին
ամրապնդումը:

Ինչո՞վ է պայմանավորված այս վերակառուցու-
մը:

Վերջին տարիների ընթացքում տեղի յե ունեցել
կուլտուրայի ահագին աճում, ինչպես քաղաքում,
այնպես ել գյուղում կուլտուրական հիմնարկների ցան-
ցի, նենտրոնում և տեղերում դպրոցների, ԲՈՒՀ-երի
և ԲՏՈՒՀ-ների, գիտա-էկոաոոոաւաւն էնստիտուտնե-
րի ցանցի ընդլայնում: Տարեց տարի մեծանում է կ-

սակցութեան և կոմիտիումիութեան ներսում կուսակցական-դատարարական աշխատանքի նշանակութիւնը և ընդլայնում է նրա ծավալը, մարքսիզմ — լենինիզմի պրոպագանդի գործը:

Ներկայումս կուսակցական պրոպագանդի ցանցն ընդգրկում է կուսակցութեան ամէլի քան մեկ միջին անդամներ և թեկնածուներ: Դպրոցների և խմբակների այդ ահագին ցանցում քաղաքում և գյուղում աշխատում են շատ տասնյակ հազարավոր պրոպագանդիստներ: Միայն Մոսկվայում աշխատում է 20.000 պրոպագանդիստ, նրանցից 12.000-ը կուսակցական լուսավորութեան ցանցում, մնացածները՝ կոմիտիումական և պրոֆմիութենական դպրոցներում: Լենինգրադում կուսակցական դպրոցներում աշխատում է մոտ 10.000 պրոպագանդիստ:

Մամուլը ևս ճիշտ նույնպես ներկայացնում է ներկայումս կուլտուրայի և պրոպագանդի ահագին ինքնուրույն մի ճյուղ: 1934 թ. հրատարակված է 44.600 անուն գիրք. գրա-ամսագրային արտադրանքի ամբողջ ծավալն այս տարի հասնում է չորս միլիարդ տպածաթերթի:

1930 թվին կար մոտ 3000 լրագիր՝ 22,3 միլիոն որինակ միանվագ տիրաժով: Ներկայումս հաշվում է մոտ 10.000 տպագրվող լրագիր 36-37 միլիոն որինակ միանվագ տիրաժով: Բացի այդ դոյություն ունեն բրիգադային թերթեր, պատի թերթեր և այլն:

Ինչպես թերթերում, այնպես էլ հրատարակչութուններում մամուլի աշխատողների կազմերի ընտրութեան և պատրաստման հարցն այժմ առանձին կարգով նշանակութուն է ստանում: Պահանջվում է մաժուլի ուշադիր, ամենորոյա կուսակցական ղեկավարութիւն, վորպեսզի ապահովվի գրքերի, թերթերի, ամսագրերի բարձր վորակը, գրանց տոկունությունը և գրքանց մեջ կուսակցութեան գծի անցկացումը:

Կուլտուր լուսավորական աշխատանքի առանձին ճյուղերի գծով գործը հետեյալ կերպ է պատկերանում: Ներկայումս խորհրդային Միութեան մեջ կան 121.263 տարրական դպրոցներ սովորողների 10671000 թվով. 29.315 վոչ լրիվ միջնակարգ դպրոցներ (7 դասարան) սովորողների 8.959.000 թվով. 3.900 միջնակարգ դպրոցներ (10 դասարան) սովորողների 3117000 թվով: Ընդամենը տարրական, վոչ լրիվ միջնակարգ և միջնակարգ դպրոցներում դաստիարակվում են 22.747.000 սովորողներ:

ԲՈՒՀ-երի և ԲՏՈՒՀ-երի թիվը բոլոր ճյուղերի գծով կազմում է ներկայումս 682 միավոր՝ 513.000 ուսանողներով (1928 թվի 160.000-ի դիմաց): Սրան անհրաժեշտ է ավելացնել, վոր 1935 թվի վերջին տեխնիկումներում սովորելու յեն 804.000 և բանֆակներում 330.000 սովորողներ:

Այսպիսով, բարձրագույն կրթությունը, նույնպես, ինչպես և տարրական ու միջնակարգը, դարձել են կուլտուրայի և դաստիարակչութեան ահագին ինքնուրույն մի ճյուղ, վորն ընդգրկում է շատ միլիոն յերեխաներ ու յերիտասարդություն:

Քաղ-լուսավորական հիմնարկների ցանցը ներկայումս Միութեան մեջ հաշվում է՝ 8875 քաղաքային ու կուլմրներ, 34.240 խրճիթ-ընթերցարան, 16.652 կուլտոնոսային ակումրներ, 113.363 ստացիոնար գրադարան և 102,067 շրջիկ-գրադարան 294 միլիոն հատոր գրքի ֆոնդով: Դրան հարկավոր է ավելացնել 30.600 ստացիոնար կինոուստանովկաները, 619 թատրոնները, կրկեսները և այլն—290 միավոր, վերջապես, — 67 ուղիոհաղորդման կայանները և 2.300.000 ուղիոհետերը, ահագին թվով լուսավորական և ինքնագործունյա խմբակները, դասընթացները, դպրոցները հասկավորների համար և այլն:

Ինչ վերաբերում է գիտական աշխատանքին, ա-

պա ԽՍՀՄ-ում գոյութիւն ունեն ԽՍՀՄ Գիտութեան
ների Ակադեմիա՝ իր ինստիտուտներով և ֆիլիալնե-
րով տեղերում, վորոնք ունեն 1.500 գիտական աշխա-
տողներ, Կոմունիստական Ակադեմիա, ՈՒՍՈՂ յեւ
ԲՍՍՀ գիտութեանների ակադեմիաներ: Ընդամենը Մի
ուեթան մեջ հաստատու է 973 գիտա - հետազոտական
հիմնարկ՝ 40.000 գիտական աշխատողներով:

Յերկրում գիտութեանների և տեխնիկայի աճ-
ման, սոցիալիստական ինդուստրիայի զարգացման,
գյուղական տնտեսութեան վերելքի և հետագա մեքե-
նալացման խնդիրների կապակցութեամբ ամերի ու ա-
վելի մեծանում է գիտա-հետազոտական հիմնարկնե-
րի, նոր հայտնագործումների ու գյուտերի դերը,
գյուտարարական աշխատանքի զարգացման նշանակու-
թիւնը:

Կուս-դաստիարակչական և կուլտուրական աշխա-
տանքի հիշյալ բնագավառներից յուրաքանչյուրը մե-
րաճել է ներկայումս աշխատանքի խոշոր ինքնուրույն
ճյուղի, իր նկատմամբ պահանջում է ամենորայ ուշա-
դրութիւն, պահանջում է կուսակցական ղեկավարու-
թիւն: Անհնչ այս աշխատանքի ղեկավարման միաս-
նական կենտրոններ չկան: Կուլտուրական և գիտա-
կան աշխատանքի ղեկավարութիւնն ասպկենտրոնաց
ված է և իրագործվում է խորհրդային կարգով՝ ա-
ռանձին ազգային հանրապետութիւնների գծով (գրպ-
րոցներ, կուլտուր - յուսավորական աշխատանք), ա-
ռանձին ժողկոմատների գծով (ԲՈՒՀ-եր, ԲՏՈՒՀ-եր,
գիտա - հետազոտական աշխատանք), յեւ նույնիսկ
առանձին մարզերի գծով (մամուլ):

Կուսակցական ասպարատում կուլտուրական աշխա-
տանքի մի շարք ճյուղեր—ԲՈՒՀ-երն ու ԲՏՈՒՀ-ները,
գիտա-հետազոտական աշխատանքը — րաժանված են
ճիշտ նույնպես րատ ճյուղային բաժինների:

Ինչ վերաբերում է կուլտուրայի և լենինգմի պրո

պագանդի բաժնին, ապա այս բաժինը, վորը միաց-
նում էր կուս-յուսավորական և կուլտուրական աշխա-
տանքի կարեւորագույն ճյուղերը, դարձել էր կուսակ-
ցական ասպարատի ամենաունիվերսալ բաժինը: Այս բա-
ժինն զբաղվում էր և՛ դպրոցների ու ԲՈՒՀ-երի հար-
ցերով, և՛ պրոպագանդով, և՛ մամուլով, արվեստով,
սոցիալապահութեամբ, գիտական աշխատանքով ու գի-
տա-հետազոտական հիմնարկներով, կուլտուր-յուսա-
վորական աշխատանքով:

Բոլոր այս մյուղերը վերջին տարիների ընթաց-
քում այնպես ծավալվեցին, վոր Համ.Կ(բ)Կ կենտկո-
մի կուլտուրայի և լենինգմի պրոպագանդի բաժինը,
բնականաբար, իրերի յոգիկայով, ի վիճակի չէր վեր-
ջին ժամանակներս գույս բերել աշխատանքի բոլոր
այս անած ու մեծագած մյուղերի հսկողութեան և վե-
րահսկողութեան գործը, ի վիճակի չէր իրագործել դր-
րանց ամենորայ ղեկավարումը:

Այսպես, վերջին ժամանակներս յուրջ թերու-
թիւններ ու բացեր յերևան բերվեցին մարքսիզմ-լենին-
նիզմի պրոպագանդի դրվածքում, առանձնապես կու-
սակցութեան պատմութեան ուսումնասիրութեան դր-
վածքում: Վոչ պակաս յուրջ թերութիւններ են յերե-
վան բերված ԲՈՒՀ-երի, ԲՏՈՒՀ-ների և տեխնիկում
ների քաղ-դաստիարակչական և ուսումնական աշխա-
տանքում, վորը վկայում է ժողկոմատների կողմից,
առանձնապես յուսժողկոմատների կողմից այդ գործի
անրավարար ղեկավարման մասին:

Բոլոր այս պայմաններն ել հենց առաջացրին
Համ.Կ(բ)Կ կենտկոմի կուլտպրոպի վերակառուցման
անհրաժեշտութիւնը:

Կուս-դաստիարակչական և կուլտուրական աշխա-
տանքի բոլոր մյուղերի կուսակցական ղեկավարու-
թեան ուժեղացումը—այս է կուլտպրոպի վերակառուց-
ման հիմնական իմաստն ու նշանակութեանը:

* * *

Ներկայումս Համկոմկուսի (բ) Կենտկոմի ապարա-
տում արդեն ստեղծվել և աշխատում են հինգ նոր բա-
ժիններ: Ավարտվում է մարզկոմների, յերկոմների և
սոցգային կոմկուսների կենտկոմների կուլտպրոպների
վերականգնումը: Այդ վերականգնումն անց և կաց-
վում այնպես, վոր մարզկոմները, յերկոմները և ազ-
գային կոմկուսները կենտկոմներն իրենք են նշում բա-
ժինների կառուցվածքն ու թիվը, բաժինների վարչնե-
րի թեկնածուներ առաջադրում և ապա իրենց նախա-
գծերը ներկայացնում Համ. Կ(բ) Կենտկոմի կազմըյու-
րոյի հանձնաժողովի քննությանը: Կազմըյուրոյի հանձ-
նաժողովը յուրաքանչյուր մարզի վերաբերյալ վերա-
կառուցման նախագծերը և առաջադրված թեկնածու-
ները ներկայացնում է Համ. Կ(բ) Կենտկոմին ի հա-
տատություն:

Այսպիսով, հանրապետություններում, յերկրնե-
րում և մարզերում բաժինների թիվն ու նրանց կա-
ռուցվածքը փոփոխվում է յուրաքանչյուր յերկրում ու
մարզում աշխատանքի կոնկրետ պայմանների հաշվառ-
ման հիման վրա:

Մոսկվայի ու Լենինգրադի մարզկոմներում, որի
նախ, կուլտպրոպների փոխարեն կազմակերպված է 4
բաժին, ըստ փորում դպրոցների և գիտական հիմ-
նարկների ղեկավարությունն իրագործվում և մենակ
դպրոցների և գիտության բաժնի կողմից: Իսկ Մոս-
կվայի և Լենինգրադի քաղկոմներում ստեղծված է 5
բաժին և գիտության բաժինը կազմակերպված է ինք-
նուրույն, փորովհետև Մոսկվայում ու Լենինգրադում
կան մեծ թվով գիտական հիմնարկներ, փորոնց կու-
սակցական ղեկավարությունը պահանջում է հատուկ
ապարատ: Հինգ բաժին ունի նույնպես և Ուկկ(բ) Կ.
Կենտկոմը:

Ազով — Սեվոսթյան յերկրում, Հյուսիսային Կով

կասում, Սվերդլովի մարզում և Արևմտյան Սիբիրում
կուլտպրոպների փոխարեն կազմակերպված է չորս
բաժին:

Մյուս մարզերում, վորոնք նվազ թվով չըջաններ
և նվազ բարդ ազգային կազմ ունեն, կուլտպրոպի փո-
խարեն ստեղծված է յերեք բաժին՝ մի բաժնում կու-
սակցական պրոպագանդի, ագիտացիայի և մամուլի,
մյուսում՝ դպրոցների ու գիտության ղեկավարությու-
նը միացնելու միջոցով, և յերրորդ բաժինը — կուլ-
տուր — լուսավորական բաժինը — գոյություն ունի
բոլոր մարզկոմներում և յերկոմներում:

Մոտ ժամանակներս Համ. Կ. (բ) Կ. Կենտկո-
մում քննության և առնվելու քաղկոմների և չըջկոմ-
ների կուլտպրոպների վերականգնման հարցը:

Այն հասկանալիք, վոր յերկոմների, մարզկոմնե-
րի և ազգային կոմկուսների կենտկոմների նոր բաժին
ների կառուցվածքը, շտառների և վարիչների յուրա-
քանչյուր կազմակերպության գծով առանձին — առան-
ձին հաստատվում են Համ. Կ. (բ) Կ. Կենտկոմի կող-
մից, վոր նոր բաժինների համար առաջադրվում են
ամենատուգված աշխատողները՝ կուսակցական աշ-
խատանքի մեծ փորձով, ընդգծում է այն, թե ինչ-
պիսի յոռոր նշանակություն է տալիս Համ. Կ. (բ) Կ.
Կենտկոմն այս վերակառուցմանը, ինչքան յուրջ կեր-
պով և հիմնովին է դրվում քաղ-դաստիարակչական,
կուլտուրական, գիտական աշխատանքի, դպրոցների
ու մամուլի կուսակցական ղեկավարության ուժեղաց-
ման հարցը:

* * *

Համ. Կ. (բ) Կ. Կենտկոմի կուսակցական պրոպա-
գանդի և ագիտացիայի նոր բաժինը կառուցված է
այլ կերպ, քան նախկին կուլտպրոպը: Նա կառուց-
ված է աշխատանքի նոր խնդիրների համապատաս-
խան:

կուսակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բաժնի վրա դրված և կուսակցութեան ներսում պրոպագանդիստական աշխատանքի (կուսակցական դպրոցները և խմբակները) ղեկավարութիւնը. մասնաշաղկան ագիտացիայի և կուսհրատի աշխատանքի ղեկավարութիւնը. կոմբուհները, պրոպագանդիստների ու ագիտատորների կադրերի պատրաստման, կարմիր պըրֆեսուրայի ինստիտուտների և կուսակցական դասադրքերի հրատարակութեան ղեկավարութիւնը, նույնպէս և պրոպագանդիստների ու ագիտատորների ակտիվի ղեկավարութիւնը:

Այսպիսով, բաժնի կենտրոնական խնդիրը հանդիսանում է կուսակցական աշխատանքի ամենակարեւոր ճյուղերից մեկի՝ պրոպագանդի և ագիտացիայի ղեկավարութիւնը: Իսկ այդ ղեկավարութիւնը կարող է իրագործվել միայն այն պայմանով, վոր կուսակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բաժինն իմանա, թե ինչպէս է տարվում այդ աշխատանքը տեղերում, ճանաչի պրոպագանդիստների ու ագիտատորների կադրերին, մի խոսքով, յեթե նա սերտ կերպով կապված լինի տեղական կուսակցական կազմակերպութիւնների աշխատանքի հետ: Այս բոլորն էլ հենց վորոշել և կուսակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բաժնի կառուցվածքը:

Համ. Կ. (բ) Կ. Կենտկոմի այս բաժինը, հիմնական նում, կառուցվում է վորպէս ճկուն, հրահանգչական տիպի մի ապարատ, վորը շարունակ պետք է իմանա, թե ինչպէս է տարվում կուսակցական պրոպագանդն ու ագիտացիան տեղերում, վորն ընդունակ է ժամանակին նկատելու սխալներն ու թերութիւններն այդ աշխատանքում, վորը պետք է ստուգի տեղական կազմակերպութիւնների աշխատանքն այդ ասպարիզում և հրահանգի նրանց:

Այդ պատճառով կուսակցական պրոպագանդի յեւ

ագիտացիայի բաժնի հիմնական, գլխաւոր մասն է հանդիսանում Համ. Կ. (բ) Կ. Կենտկոմի պատասխանատու հրահանգիչների խմբակը պրոպագանդի գծով:

Սինչև հիմա Համ. Կ. (բ) Կ. Կենտկոմի ապարատում կային պատասխանատու հրահանգիչներ, վորոնք գլխավորապէս գրադվում էին կուսակցական կազմակերպչական աշխատանքով: Հիմա նրանց հետ միատեղ, ըսկեր ՍՏԱԼԻՆԻ ցուցմունքի հիման վրա, ստեղծված է պատասխանատու հրահանգիչների խմբակ կուսակցական պրոպագանդի գծով: Այս հրահանգիչները կաշխատեն տեւորորիալ սկզբունքով, մոտավորապէս նույնպէս, ինչպէս Կենտկոմի պատասխանատու հրահանգիչները՝ ղեկավար կուսակցական որդանների բաժնին կից:

Այս հրահանգիչների խնդիրները պարզ են. նրանք պետք է իմանան, թե ում կողմից է տարվում կուսակցական պրոպագանդը համապատասխան մարդերում և յերկրներում, պետք է ստուգեն այնտեղ այդ գործը, ժամանակին Կենտկոմի առաջ դնեն պրոպագանդիստական աշխատանքի բարելավման, սխալների ու թերութիւնները ուղղման հարցերը, նրանք պետք է ոգնեն նաև համապատասխան կազմակերպութիւններին:

Ագիտացիայի հարցերի գծով բաժնում կազմված է ագիտացիայի հատուկ սեկտոր:

Կուսակցական դասադրքեր ու ծրագրեր, պրոպագանդիստների համար ձեռնարկներ, կուսակցական դպրոցների ու խմբակների համար ծրագրեր ու ձեռնարկներ ստեղծելու ուղղութիւնով տարվող աշխատանքի համար բաժնում կազմված է կուսակցական դասագրքերի ու ծրագրերի սեկտոր:

Կարմիր պրոֆեսուրայի ինստիտուտները, մարքսիզմ - Լենինիզմի ինստիտուտները, կոմհամալսարանները և պրոպագանդիստների դպրոցները ղեկավարե-

լու համար բաժինն ունի կուսակցական ուսումնական հիմնարկների սեկտոր:

Յեւ, վերջապես, բաժինն ունի պրոպագանդիստների ու ագրտատարների հաշվառման և կադրերի սեկտոր:

Այդպիսին է Համ.Կ(բ)Կ Կենտկոմի կուսակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բաժնի կառուցվածքը:

* * *

Ինչ վերաբերում է կուսակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բաժիններին աշխատանքի ելուժյանը, այն խնդիրներին, վորոնք կանգնած են նրանց առաջ, ապա այս ուղղութեամբ գոյութիւն ունեն ընկ. Ստալինի ցուցմունքները, Համ.Կ(բ)Կ 17-րդ համագումարի ընդունած կուսակցութեան կանոնադրութեան հաստատարական կետերը, Կենտկոմի վորոշումները, և նրանց բաղկացող քաղկոմի 1935 թվի մարտի 29-ի վորոշումը, վորը հասակուսակցական նշանակութիւն ունի:

Կեզեր Ստալինը կուսակցութեան 16-րդ համագումարում աված իր զեկուցման մեջ մատնանշեց, վոր անհրաժեշտ է «ուժեղացնել իդեոլոգիական աշխատանքը կուսակցութեան բոլոր ողակներում», վոր անհրաժեշտ է «տանել լենինիզմի անխոնջ պրոպագանդը կուսակցութեան շարքերում»:

«Սոտակա ժամանակում կատարվելիք պրոպագանդիստական աշխատանքի մասին» Համ.Կ(բ)Կ Կենտկոմի վորոշումը, նույնպես և Լենինգրադի քաղկոմի մարտի 29-ի վորոշումը մատնանշում են մի շարք լուրջ թերութիւններ, սխալներ, աղավաղումներ ինչպես պրոպագանդիստական աշխատանքի կազմակերպման մեջ, այնպես ել նրա ելուժյան, նրա բովանդակութեան մեջ, առանձնապես կուսակցականներին կազմից կուսակցութեան պատմութիւնն ուսումնասիրելու գործում:

«Մոտակա ժամանակում կատարվելիք պրոպագան

դիստական աշխատանքի մասին» Համ.Կ(բ)Կ Կենտկոմի վորոշումը դրա հետ միասին նշում է կուսակցական պրոպագանդի նաև ավելի ճկուն, ճշգրտվորված ձևեր, վորոնք պետք է հարմարեցվեն կուսակցութեան առանձին անդամների մակարդակին ու պահանջներին:

Այսպիսով, կուսակցական պրոպագանդի խնդիրներին, բովանդակութեան տեսակետից բանը պարզ է այստեղ, — կուսակցական պրոպագանդի բաժինները պետք է կատարեն Համ.Կ(բ)Կ Կենտկոմի և ընկ. Ստալինի միանգամայն վորոշակի և ճշգրիտ դիրքերի վրա, պետք է բարձրութեան վրա հանեն լենինիզմի պրոպագանդը կուսակցութեան շարքերում:

Հարցը նրանումն է, թե ինչպես պետք է անեն այդ, այլ խոսքով, ինչպես պետք է աշխատեն կուսակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բաժինները, ինչից պետք է սկսեն նրանք:

Կաշխատեմ կարճ կերպով կանգ առնել այս հարցի վրա:

Ամենից առաջ կուսակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բաժինները պետք է արագ և վճռականորեն վերջ տան բոլոր և ամեն տեսակի թեթևամտութիւններին, չաղակրատութեան, ընդհանուր դատողութիւններին: Կուսակցականների քաղաքական դատարարակութիւնը բարձրութեան վրա հանելու, այս գործում թերութիւններին ու սխալներին (իսկ այդ թերութիւնները և սխալները բավականաչափ չափ են) վերջ տալու համար անհրաժեշտ է քրտնաջան, համառ կազմակերպչական աշխատանք: Ամենավատ սկիզբը կը լինի, յեթե նոր բաժիններն այդ քրտնաջան կազմակերպչական աշխատանքի փոխարեն իրենց յերեալը նշանակալից դարձնեն ընդհանուր դիրքերի վրա և ցուցմունքներով, լայնախոստում բանաձևերով:

Կուսակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բա

ժիններն ամենից առաջ պետք է իմանան, ուսումնասիրեն, թե ինչպես են աշխատում կուսակցական դեպրոցներն ու խմբակները, ինչպես են ուսումնասիրվում այնտեղ կուսակցության պատմությունը, լենինիզմը, քաղաքացիությունը, ինչպես են տանում աշխատանքը պրոպագանդիստները, ճիշտ են համալրված արդյոք այդ խմբակները, թե՞ վոչ, ինչպես է դեկավարում տեղական կուսակցական կոմիտեն քաղ-դաստիարակչական աշխատանքի գործը:

Թվում է, թե այս տարրական պայման է: Այդ այդպես է: Բայց, դժբախտաբար, մինչև հիմա «ընդհանուր» ղեկավարություն տրադիցիաները կենսունակ են դեռ, և պրոպագանդի շատ ղեկավարներ փորձում են աշխատել՝ արհամարհելով այդ նախադրյալը: Իսկ ղեկավարել առանց այս պայմանի, առանց իմանալու այն, թե ինչպես է գործի գրությունը տեղեցրում, թե ինչ և ինչպես են իսկապես սովորում կուսակցության անդամները,—չի կարելի. առանց այդ անհնարին է նույնպես ժամանակին ուղղել տապալումներն ու սրբախները:

Այս ուղղությամբ նոր բաժիններն աշխատանքը ևս պետք է դնեն նոր ձևով, սերտորեն կապվելով կուսակցական կազմակերպությունների հետ:

Այն մարդկանց ճանաչումը, վորոնք պրոպագանդեն տանում գպրոցներում և խմբակներում, այսինքն պրոպագանդիստների կադրերի մանաչումը — աշխատանքի յերկրորդ պայմանն է:

Պրոպագանդի և ագիտացիայի բովանդակությունն ու մակարդակը, դրանց վորակը վորոշվում է հիմնականում նրանով, թե ով է տանում ագիտացիան ու պրոպագանդան, վորոշում է պրոպագանդիստով:

Այնինչ մինչև հիմա կուլտպրոպները վատ են ճանաչել պրոպագանդիստներին, վատ են զբաղվել նրանց ընտրությամբ և դաստիարակությամբ: Իսկ

չրջկոմները մինչև հիմա չեն կատարում կենտկոմի վորոշումն այն մասին, վոր պրոպագանդիստները պետք է հաստատվեն կուսակցության չրջկոմների բյուրոների կողմից: Դրա հետևանքով պրոպագանդիստների մեջ կան պատահական, չստուգված, քաղաքականապես անկայուն կամ պրոպագանդիստական աշխատանքի անընդունակ մարդիկ: Յեւլ դրա հետ միասին շատ արժեքավոր, կայուն կուսակցականներ մի կողմ են կանգնած պրոպագանդիստական աշխատանքից:

Այդ պատճառով կուսակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բաժինների մոտակա և կարևորագույն խնդիրը կայանում է նրանում, վորպեսզի փանաչեն իրենց կադրերին, պարզեն, թե ովքեր են այդ կուսակցական պրոպագանդիստները, վորոնց վրա դրված է կուսակցության անդամների քաղաքական լուսավորության ամենալուրջ խնդիրը, նրանց ընտրության և հաստատման մեջ կարգ հաջողեցնեն, ինչպես հարկն է դրնեն այդ կադրերի հաշվառումը, վոչ թե ընդհանուր վիճակագրական, այլ անձնական հաշվառումը:

Միայն այս պայմանով կարելի յե կատարել նոր բաժինների վրա դրված խնդիրները:

Բայց պրոպագանդիստներին ու ագիտատորներին վոչ միայն պետք է ճանաչել: Կուսակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բաժինները նրանց համար պետք է կազմակերպեն սխառմատիկ ոգնուքյուն, նրանք պետք է աճեցնեն նրանց:

Պրոպագանդիստները շատ կարիք ունեն այդ ոչ-նության: Մեր պրոպագանդիստների մեծամասնությունը չունի բավականաչափ աշխատանքի փորձ և հիմնական գիտելիքներ: Հաճախ—և այդ շատ աշխանդակ է—նրանք պարապմունքներին պատրաստվում են նույն այն դասագրքերով, վորոնք կարդում են և խմբակի անդամները: Միայն նրանցից քչերն են, վոր կարողա

նում են պարապմունքների մեջ ընդգրկել սեղական կուսակցական կազմակերպության կյանքից վերցրած նյութեր, լուսաբանել համապատասխան հարցերը պատմությունից վերցրած որինակներով, հիշողություններով, գեղարվեստական յերկերի քաղվածքներով:

Պրոպագանդիստների և ագիտատորների հետ անհրաժեշտ են սխառեմատիկաբար աշխատել, հրահանգել նրանց, ուղղել նրանց սխալները և ոգնել նրանց հատուկ դաստիարակություններով, սեմինարներ կազմակերպելով, կուսկաբինետներին կից կոնսուլտացիաներ կազմակերպելով:

Այս աշխատանքը վատ է դրված: Վերջին ժամանակներս մի քանի կազմակերպություններում, նույնիսկ Մոսկվայի շրջաններում, պրոպագանդիստների սեմինարներն սկսել են վատ աշխատել: Գտնվել են վաղ դեկավարներ, վորոնք վորոշել են, թե քանի վոր խումբ քանկներ հիմա աշխատում են զանազանակերպ և գլտ նվում են ծրագրի անցման տարբեր աստիճանների վրա, ապա այդ պատճառով իզուր է պրոպագանդիստների սեմինարներ կազմակերպել:

Այս ամենավնասակար հայացքն է: Պրոպագանդիստների հետ աշխատելուց, նրանց դեկավարելուց հրաժարվելը—դա հանցագործություն է: Ձի կարելի հան դուրժել այնպիսի դեկավարներին, վորոնք իրենց կար ճատեսությունը, պրոպագանդիստին ոգնելու իրենց անկաբողությունը և չցանկանալը քողարկում են նրման դատողություններով:

Իհարկէ, հիմա պրոպագանդի ցանցն ավելի տարբերականացրած է դառնում: Պրոպագանդիստին ոգնություն կազմակերպելն ավելի բարդ է: Բայց այս տեղից հետևում է լուկ այն, վոր այդ բանի վրա հարկավոր է ավելի շատ աշխատել և կիրառել ավելի ճկուն միջոցներ:

Ծել այդ պատճառով պրոպագանդիստների ընդհանուր սեմինարների հետ միատեղ, սեմինարներ, վորոնք պետք է ծառայեն նրանց վորակի բարձրացման, ինչպես համապատասխան հարցերի, այնպես էլ այդ հարցերի վերաբերյալ խմբակներում անցկացվելիք պարապմունքների մեթոդների յորացման բարելավման նպատակներին, — այդ սեմինարների հետ միատեղ խոչոր նշանակություն է ստանում կուսկաբինետներին կից կոնսուլտացիան պրոպագանդիստների համար:

Շրջանում, ձեռնարկուքյունում կուսկաբինետը և ինքը կուսակցական պրոպագանդի ու ագիտացիայի բաժինը պետք է լինեն այնպիսի տեղեր, ուր յուրաքանչյուր պրոպագանդիստ կարող է գալ խորհրդի կամար, քե ինչպես կարող է ավելի լավ անցկացնել այս կամ այն պարապմունքը, ինչպիսի մոմենտների վրա պետք է առնվի ուշադրուքյուն դարձնել, քե ինչպես պատասխանել կուսակցկանների այս կամ այն տարակուսական հարցերին, ինչպես կազմել պարապմունքների պլանը:

Միայն ապարատի աշխատողներով այստեղ գործը դուրս բերել չես կարող: Այդ պատճառով պրոպագանդիստների ու ագիտատորների հրահանգավորման գործում, ինչպես և ամբողջ ագիտացիոն—պրոպագանդիստական աշխատանքի դրվածքի համար ահապին նրանակություն ունի պրոպագանդիստների և ագիտատորների ակտիվը, վորը կենտկոմի վորոշման համաձայն պետք է ստեղծվի մարդկոմներին, յերկոմներին և աղպային կոմկուսների կենտկոմներին կից, նույնպես և քաղկոմներին ու շրջկոմներին կից: Այս ակտիվի վրա պետք է հենվեն կուսակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բաժիններն իրենց աշխատանքում:

Վոչ պակաս նշանակություն ունի պրոպագանդիստների ու ագիտատորների պատրաստման ու վերապատ

րաստման դասընթացների համապատասխան դրված-
քը: Այս դասընթացների համար ամեն տարի հատկաց
վում են ահագին միջոցներ: Տեղական կազմակերպու-
թյուններն այդ դասընթացների համար տրամադրում
են շենքեր: Կենտրոնից ոգնություն ե ցույց տրվում
այդ դասընթացներին՝ ինչպես նրանց ծրագրերի մշակ
ման միջոցով, այնպես ել դասատուներ ուղարկելով:
Իսկ այն ինչ այդ դասընթացները հաճախ իզուր են
անցնում դրանց խայտառակ ձևով կազմակերպելու հե-
տեպանքով: Այսպես որինակ, Սվերդլովի մարզկոմն
այս ամառն ստեղծել եր մարզային դասընթացներ: Սա
կայն այդ դասընթացների համար պրոպագանդիստնե-
րի ընտրության դործով ըստ ելության վոչ վոք չի
դբաղվել: Մարզկոմի կուլտպրոպի վարիչ ընկ. Ուզյու-
կովը պրոպագանդիստների ընտրության կարևորա-
գույն դործը վերալստահել ե դրա համար անպետք
աշխատողներին, ինքը դասընթացներում նույնիսկ չի
յել յեղել: Դրա հետպանքով 160 կուրսանտներից պա-
րապմունքների վերջում հնարավոր ե յեղել պրոպա-
գանդիստական աշխատանքի համար ջուկել միմիայն
կեսը:

Այս խայտառակ դեպք ե: Այսպիսի բաների հա-
մար անհրաժեշտ ե տույժի յենթարկել առաջին հեր-
թին կուսակցական պրոպագանդի ե ագիտացիայի բա-
ժիններին՝ ամենախիստ ձևով: Պրոպագանդիստների
դասընթացների ե դպրոցների համար, այդ դասըն-
թացներում ունկնդիրների ընտրության համար, դը-
րանց աշխատանքի դրության համար պատասխանա-
տու յեմ անմնայես կուսակցական պրոպագանդի ու
ագիտացիայի բաժինների վարիչները:

Յեղբավակման մեջ հարկավոր ե կանդ առնել ա-
գիտացիոն աշխատանքի վրա ես: Ստորին ագիտացիոն
աշխատանքը գտնվում ե ամենաթափափված վիճա-
կում: Զրուցավարներով, թերթեր ընթերցողներով ըս

տորին ագիտատորներով վոչ վոք չի դբաղվում: Նրանք
ջուկվում են պատահականորեն: Ագիտկուլեկտիվները
ձեռնարկություններում դադարեցրել են իրենց գոյու-
թյունը ե այդ ստորին ագիտատորների հետ, վորոնք
հսկայական ե ամենապատասխանատու բացատրական
աշխատանք են տանում լայն մասսաների մեջ, — ներկա
յումս վոչ մի աշխատանք չի տարվում:

Յեթե խոսենք ագիտացիայի ասպարիզում բաժին
ների խնդիրների մասին, ապա ամենից առաջ հարկա-
վոր ե ձեռնամուխ լինել ստորին ագիտատորների ողա-
կին: Հարկավոր ե նրանց նույնպես փանաչել, հարկա-
վոր ե կազմակերպել նրանց, հարկավոր ե կարգավո-
րել նրանց սխտեմատիկ ոգնությունը ե նրանց հրա-
հանգումը: Այս՝ կարեվորագույն առաջնակարգ գործ
ե ագիտացիայի ասպարիզում:

Այսպիսին են կարճ կերպով կուսակցական պրո-
պագանդի ե ագիտացիայի բաժինների խնդիրները՝
նրանց աշխատանքի սկզբնական ստադիայում:

«Պարտիյնոյե ստրիխեկսովո» ժուրնալ,
1935 թիվ, № 18.

Ա. ՍՏԵՑԿԻ

ՍՏԱԼԻՆԻ ԺԱՌԸ ՅԵՎ ԿՈՒՍՏԱՅԱԿԱՆ ՊՐՈՎԱԳԱՆԴԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Հազիվ թե մի վորեն խորհրդակցություն չեղած լինի մեր յերկրում, վորն ախրա՞ն հղոր արձագանք և առաջացրել, վորքան ստախանովականների խորհրդակցությունը: Նա քննարկվել և քննարկվում է մանրամասնորեն բոլոր ձեռնարկություններում, տրամապորտում, կոյտնոտեսություններում և խորհանոտեսություններում: Ստախանովյան չարժման, կոմունիզմի համար մղվող սրայքարում այդ նոր սկսված համաժողովրդական վերելքի արիքն ուրեք որ տարածվում է ավելի լայնորեն ամբողջ յերկրով մեկ: Բաղմանում են ստախանովական — քուսիզիականների չարքերը Փարբիկներում և դործարաններում, տրամապորտում: աճում են առաջավոր — ենտուլիտատների խումբերը: Արդեն արդյունաբերության վոչ միայն առանձին ձեռնարկություններ, այլ և խողրապուլս ճյուղեր՝ աշխատանքի աճող արտադրողականության հիման վրա վերանայում են իրենց պլանները, բաց աճում նոր հնարավորություններ, պատրաստվում են յերկրորդ հնգամյակը կատարել չորս տարում:

Ստախանովականների առաջին Համամիութենական խորհրդակցություն սկսվեց առանց վորեն սովորական կազմակերպչական նախապատրաստության: Նա սկսվեց Քաղբյուրոյի անդամների զրույցից՝ Մեծ պրոլետարական հեղափոխության 18-րդ տարեդարձի տոնակատարության առթիվ խորհրդային Միության

բոլոր ծայրերից Մոսկվա յեկած ստախանովյան չարժման պիոներների հետ: Այսպե՛ս տեղափոխվեց Կրեմլի Մեծ պալատը, և այնտեղ արդեն յերևան յեկան ստախանովականների նոր ջոկատներ Մոսկվայից, Լենինգրադից, Ուկրաինայից, Գորկուց և խորհրդային Միության մյուս ինդուստրիալ շրջաններից ու տրանսպորտից:

Այստեղ ելին յեկել մարզիկ, վորոնք իրենք, իրենց հերոսական աշխատանքով, իրենց մարտական նրինակով, նվաճել ելին այդ խորհրդակցությանը մասնակցելու իրավունքը: Այստեղ ելին յեկել աշխատանքի բարձր արտադրողականության վարպետները, վորոնք ղերակատարել և չուռ են տվել բոլոր հին տեխնիկական նորմաները, մարդիկ, վորոնք ստախանովյան — քուսիզիյան չարժման սկիզբն են դրել, չարժում, վորը դարգանում է մեր ամբողջ յերկրում:

Այստեղ ժողովրդի առաջնորդ ընկեր ՍՏԱԼԻՆԸ, Քաղբյուրոյի և կառավարության անդամները զրույց ունեցան յերկրի լավագույն ղավակների բաղմահագլուխների շարանի հետ: Այստեղ յեղութ ունեցան ստախանովականները, խորհրդային Միության առաջավոր մարդիկ, մարդիկ, վորոնք ղեռ յերեկ չախում են ելին, կանգնած ելին ստանդի մոտ և այսոր արդեն նորից աշխատում են այնտեղ:

Ընկեր ՍՏԱԼԻՆԻ և Քաղբյուրոյի անդամների յեղութներն ու ստախանովականների ճառերը աշխույժ քննության են առնվում ամբողջ յերկրում: Դրանք կարդում են, ուսումնասիրում, դրանով սոցիալիստական ձևով աշխատել են սովորում:

Այս ամբողջ չարժման պատմական իմաստը խորհրդակցությունում բացվեց ընկեր ՍՏԱԼԻՆԻ ճառում, վորն ստախանովյան չարժումը լուսավորեց

նոր շուրջով և թույլ տվեց նրանում տեսնելու այն, վորն ի վիճակի չէր տեսնելու սովորական աչքը:

Ընկեր ՍՏԱԼԻՆՆ իր ճառում խոսեց այն մասին, թե ինչպես 1905 թվին բանվորներն ստեղծելով քանվորական պատգամավորների խորհուրդներ՝ իրենք ել չեյին հասկանում դրանց մեծ նշանակությունը, խորհուրդներն ստեղծված էին բանվորական մասսաների նախաձեռնությամբ ու ստեղծագործություններ, բայց պետք էր Լենինի հանձարը, վորպեսզի խորհուրդներին մեջ բացեր պրոլետարական դիկտատուրայի համաշխարհային պատմական ձևը, զույգ տար այն նշանակությունը, վորն ունեն խորհուրդները պրոլետարական հեղափոխության ավարտման գործում յեյ կապիտալիզմից դեպի սոցիալիզմն անցնելու գործում:

Նույնը պետք է ասել նաև ստալինովյան շարժման մասին: Համաշխարհային — պատմական նշանակություն այս շարժման, վորն ստեղծված է բանվորական մասսաների նախաձեռնությամբ ու ստեղծագործությամբ, ակներև է միայն հիմա, այն բանից հետո, յերբ ՍՏԱԼԻՆԻ հանձարը բաց բերեց ստալինովյան շարժման էությունը: Ձե՞ վոր դադանիք չե, վոր գտնվեցին մարդիկ, վորոնք ասում էյին, վոր ըստ ախտանոյան մեթոդներ յիրաների յեն միայն Դոն բասում, թե, իբր, մենք կարիք չունենք մտածելու ստալինովյան մեթոդների մասին, վորովհետև մեզ մոտ առանց այդ ել արևմտ կատարվում և թեթևակի դերակատարվում է:

Բայց նույնիսկ այնտեղ, վորտեղ մե այդ շարժումըն ընդունվեց, դրա ահադին նշանակությունը գնահատվեց ընկ աշխատանքի արտադրողականության բարձրացման տեսակետից: Պետք էր հանձարի խորթախանդություն, նրա համար, վորպեսզի այդ

գործի մեջ, սիրտ, վորը դեռ հանդիսանում է առաջավորների սիրտը և միայն հիմա յե սկսում ընդգրկել մեր բոլոր Փարիկներն ու գործարանները և դատնում է հզոր ժողովրդական շարժում, — տեսնելու սադ մերը, հատկին ու արյամաններն այն վերջնական նըպատակին անցնելու համար, վորը մեր վրասակցությունը դրեց և իր մարտական գրոշի վրա, — կոմունիզմին անցնելու համար:

* * *

Այս աքանչելի շարժումը կարող էր ծագել միայն մեր յերկրում: Վոչ մի տեղ, վոչ մի ուրիշ վրումե յերկրում այդպիսի շարժում չի կարելի յերեակայել: Կապիտալի յերկրներում, վորտեղ ամեն ինչ հիմնըված է շահագործման վրա, վորտեղ տիրում է ամենադաժան դասակարգային պայքար, վորտեղ Փարիկը բանվորի համար կապիտալիստական դաժանք է, վորտեղ մեքենան նյութականացած (կապիտալ է հանդիսանում, վորը յանվորից ծծում է ամբողջ հյութը, — այնտեղ յանվորների, աշխատատիրների կողմից չի կարող յինել վոչ մասսայական նախաձեռնություն, վոչ ել մասսայական շարժում՝ աշխատանքի արտադրողականությունը յարժեքացնելու համար:

Ընդհատապես, այնտեղ աշխատանքի արտադրողականություն յուրաքանչյուր յարժեքացում, յուրաքանչյուր նոր գյուտարարություն, յուրաքանչյուր նոր կատարելագործություն, նոր մեքենաները — այդ բոլորն ուղեկցվում է մեծագույն գրկանքներով, լրան վոր դասակարգի քայքայումով, աղքատության և ստառատանքների մեծացումով աշխատավոր աղքատակություն համար:

Այն մասին, թե ինչպիսի կործարարություններ անդրադառնում բանվորի վրա մեքենայի ամեն մի կատարելագործում կամ ել նոր մեքենա մտցնելը կա

պիտանութիւնը պարտաւորեալ, — Մարքսը գրել է հետեւյալը.

«Գաղաքական տնտեսութեան բոլոր առողջ դաստիարակներն ունեցող ներկայացուցիչներն ընդունում են, վոր, յերբ նոր մեքենա յետ մտցվում, դա վարպետ ժամտախտ է ներգործում այն տրադիցիոն արհեստների ու մանուֆակտուրաների բանվորների վրա, վորոնց հետ նա ամենից առաջ է մտնում կոնկուրենցիայի մեջ» 1) :

Մի ուրիշ տեղում Մարքսը գրում է. «Յեթե մեքենան աստիճանաբար տիրում է արտադրութեան վորոշ ափերային, նա խրոնիկական աղքատութեանն է արտադրում իր հետ մրցման մեջ մատած բանվորների շերտերում: Յերբ անցումը կատարվում է արագ, նոր բա գործողութեանը կրում է մասսայական և սուր բնույթ:»

Համաշխարհային պատմութեանը չի տալիս ասել ըի տարաբանի մի տեսարան, քան անդլիսական չթագործական ջուհիների դանդաղ, տասնամյակներ տեւող և, վերջապես, 1838 թիւն ավարտված կործանումը: Նրանցից շատերը մահացան սովամահութեամբ, շատերը յերկար քարշ տվին գոյութեանն իրենց ընտանիքների հետ որական յերկու և կես պենսով» 2) :

Ընդհանրապէս, անգլիական չթագործական մեքենաները սուր ներգործութեան թողին Ուոլինգթոնի վրա, վորի գեներալ — նահանգապետը համատարած էր 1834-1835 թ թ. — «Այդ աղետին հաղիվ թե անա

յոգիա ճարվի առեարի պատմութեան մեջ: Հնդկաստանի հարթավայրերը սարտակում են չթագործ — ջուհիների վոսկորներով» 1) :

Նկարագրելով և անալիզի յենթարկելով կապիտալիստական հասարակութեան զարգացումը, Մարքսը համարում է, վոր մեքենաներ մտցնելը, մշտական կապիտալի մեծացումը տանում են դեպի ռեզերվային արդյունաբերական բանակի, այսինքն՝ գործադուրկների բանակի տեղում և մեծացումը: Այն չափով, վոր չափով մի բեկեռում աճում և համակենտրոնանում է հասարակական հարստութեանը, մյուս բեկում մեծանում են մասսաների տառապանքները, աղքատութեանը, մեծանում է գործադուրկների բանակը:

Կարող են ասել, թե Մարքսն այդ մասին վաղուց է գրել, թե այդ վերաբերում է այն ժամանակվան, յերբ կապիտալիզմը դեպի վերելք եր դնում և դուրս վանում արտադրութեան մյուս ձեւերը, թե հիմա այլ դրութեան է: Այն ինչ հենց հիմա, յերբ կապիտալիզմը գտնվում է իր վերջին փուլի մեջ — իմպերիալիզմի փուլի մեջ, ընդհանուր ճգնաժամի փուլի մեջ, — այդ չափած տառապանքներն աշխատավոր մասսաների համար մեծացել են շատ անգամով: Յեթե առաջ ռեզերվային բանակը հաշվվում եր հարյուրավոր հազար մարդ, ապա այժմ նա հաշվվում է միլիոններով:

Վերջին տարիների ընթացքում — ճգնաժամի տարիներին — կապիտալիզմի յերկրներում մտցրված են մի ամբողջ շարք տեխնիկական կատարելագործումներ և Անգլիայում, որինակ, արտադրութեանը վո-

1) Գ. Մարքս «Կապիտալ» հ. 1, էջ 344: 8-րդ հրատ.

2) Նույն տեղում, էջ 331.

1) Գ. Մարքս «Կապիտալ» հ. 1, էջ 331: 8-րդ հրատ.

րոշ չափով բարձրացել է և հասել 1929 թվի մականր դանկին:

Բայց ինչի՞ յն հանգեցրել այն:

1929 թվին արտադրությունից դուրս գլուած բան վորներէ թիվը կադմում եր մեկ միլիոնից մի քիչ աւելի մարդ, իսկ ներկայումս գործադուրկների բանաւ կում, աղքատության բանակում, այն բանակում, վորը վոչ մի հույս չունի արագացի վրա, այդ բանաւ կում Անդրկայում կան աւելի քան յերկու միլիոն մարդ: Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներում գործադուրկները — առանց ընտանիքի անդամների — հաշվւում են 11 միլիոն հոգի:

Ազգերի լիգայի 1934-35 թվի վերաբերյալ հաշվեալ վության սեչ կարելի յն կարդալ հետեյալը. «...Իոր ծաղրկությունը 1934 թվին աւելի քան յերկու անգամ բարձր եր քան 1929 թվին: Ահա երբեք է այն յեղրա կացությունը, վոր յեթե տեղի չունենա առևտրի վորեկն զգալի ընդլայնում, ապա չնայած արտադրանքի զգալի ընդլայնմանն այնուհանգերձ բոլոր կապիտալիստական յերկրներում կանա գործադուրկյան մշտական խոցը»:

Այսպիսով, այն, ինչ ասել է Մարքսը, եւ աւելի մեծ ուժով գործում է հիմա: Գյուտարարությունները, կատարելագործումները, նոր մեքենաների կիրառումը կապիտալիզմի պայմաններում բանվորների վրա ազդում են վորպէս ժանտախտ, ուղեկցւում են մեծագույն տառապանքներով բանվորական մասսաների համար: Այդ պատճառով եւ կապիտալիստական յերկրների բանվորների մոտ չեն կարող լինել աշխատանքի արտադրողականության բարձրացման ձրդատում, մասսայական շարժում՝ աշխատանքի լավագույն ցուցանիշների համար: Յեթե բանվորն այդտեղ բարձրացնում էլ է աշխատանքի արտադրողականու-

թյունը, ապա նա այդ անում է խարազանի տակ, նա այդ անում է լուկ այն արտաճառով, վոր նա վախենում է ֆարքիկայից դուրս չպրալկուց և գործադուրկների բանակում լինելուց:

Բայց բանը միայն դրանում չէ: Բանը նրանումն է նաև, վոր ժամանակակից կապիտալիստը քանութրի նկատմամբ ունեցած իր հայացքով հեռու չի գընացել ատրկատիրոջ վրա տտրուկի նկատմամբ ունեցած հայացքից: Ստրկատերն իր տտրուկին կոչում եր ins trumentum vocale, այսինքն՝ խոսող գործիք, և աշխատողի տարբերությունն անատունից և մեքենայից համարում եր այն, վոր կենդանին՝ դա instrumentum semivocale է — կիսախոսող գործիք, իսկ մեքենան՝ ins trumentum mutum — համր գործիք:

Բայց այժմ ել բանվորը կապիտալիստական ձեռնարկատիրոջ համար, կապիտալիստական ինժեների համար վոչ այլ ինչ է, յեթե վոչ նույն instrumentum vocale, — գործիքը, ընդունակ արտահայտելու իր գգացմունքները խոսքերով:

Ահա թե ինչ է տտում բանվորի մասին կապիտալիստական ռացիոնարիզացիայի հայտնի տեսաբան Տեյլորը. «մարդը, Փիլիկապես ընդունակ կոճղ տեղափոխելու յեվ բալականաչափ Փլեգմատիկ ու բութ է այն բանի համար, վորպէսզի իր համար ընտրի այդ գործը վորպէս պրոֆեսիա, շատ քիչ անգամ է ընդունալ լինում լրմոնելու կոճղի տեղափոխման գիտությունը. և իր աշխատանքը կատարելուն հարմարված բանվորի՝ աշխատանքի կատարման գիտությունը հատկանալու այդ անընդունակությունն ալիլի ու աւելի աղիներ է դատում այնքանով, վորքանով մենք անցնում ենք ալիլի բարդ աշխատանքների» (Տեյլոր, «Տեյլորը տեյլորիզմի մասին», էջ 59):

Մի ուրիշ տեղ նա գրում է. «Փաստորեն մեխանիկական արտադրութեան բոլոր ճյուղերում յուրաքանչյուր ակտը հիմնավորող գիտութիւնն այնքան է ըզգալի իր ծավալով և բովանդակութեամբ, վոր աշխատանքի պրակտիկ կատարման համար ամենից առավել հարմարված բանվորն անընդունակ է հասկանալու այդ գիտութիւնը, լինի դա կրթութեան պակասութեան հետեանքով, լինի դա վոչ բավականաչափ մտավոր շնորհալիութեան հետեանքով» (Տեյլոր, «Տեյլորը տեյլորիզմի մասին», էջ 76-77):

Ահա կապիտալիստական ստրկատերերի հայացքները բանվորի նկատմամբ:

Պարզ է, վոր միայն մեր յերկրում, — վորը վերջ է տվել կապիտալիստական տաժաճելուն, վորը ընդմիջտ խորտակել է շահագործման կարգերը, փտարել կապիտալիստական ստրկատերերին, վորն իրեն նույն տակ է դերել բանվոր դատարարի կուլտուր-տեխնիկական և քաղաքական վերելքը, վորն իրեն նպատակ է տրել հակադրութեան վերացումը մտաւոր և ֆիզիկական աշխատանքի միջև, — հնարավոր է այն, ինչ մենք կոչում ենք ստատիստիկայի շարժում: Միայն մեր յերկրում է հնարավոր ժողովրդական մասսաների այդ մեծ վերելքը, նրանց հոգատարութիւնն աշխատանքի արտադրողականութեան նկատմամբ, նրանց հոգատարութիւնը հասարակական հարստութեան մեծացման վերադարձումը: Այս բոլորը հնարավոր է մեզ մոտ նրա համար, վոր մեր կարգերը հիմնված են հասարակական աշխատանքի կազմակերպման միանգամայն այլ սկզբունքների վրա:

Առաջավոր կոմբայնավարների և կոմբայնավարուհիների խորհրդակցութեան ընկեր ՍՏԱՆԻՆԸ կոմբայնի օրինակի վրա ցույց տվեց, թե ինչ է նշանակում մեր յերկրում մեքենայի ամեն մի կատարելագործում և նոր մեքենա մտցնելը:

«Ինքներդ գիտեք, — ասաց ընկեր ՍՏԱՆԻՆԸ այդ խորհրդակցութեան ընկեր, — վոր լոբոգրեյակայի միջոցով կատարվող հունձը տալիս է հացահատիկի ահա գին կորուստներ: Նախ հնձել, հետո խուրձ կապել, հետո դեղ հավաքել, հետո բերքը տեղափոխել կալսիչների մոտ, — այդ բոլորը կորուստ է և կորուստ: Բոլորը խոստովանում են, վոր հնձի այդ սխտեմով մենք կորցնում ենք բերքի մոտ 20-25 տոկոսը: Կոմբայնի մեծ նշանակութիւնը կայանում է նրանում, վոր նա այդ կորուստները հասցնում է մինչև աննշան միջիմումի: Գործի գիտակներն ասում են, վոր լոբոգրեյակայի միջոցով կատարվող հունձը, այլ հավասար պայմանների դեպքում, մի հեկտարից տասը փութով պակաս բերքատուլութիւն է տալիս, քան կոմբայնի միջոցով կատարվող հունձը: Յեթե վերցնենք հացահատիկային ցանքների 100 միլիոն հեկտար, իսկ դրանք մեզ մոտ ավելի շատ են, ինչպես հայտնի յե, ապա լոբոգրեյակներով հնձելիս կորուստները կկազմեն մեկ միլիարդ փութ հացահատիկ: Հիմա այդ 100 միլիոն հեկտարի վրա հունձը փորձեցեք կազմակերպել կոմբայնի միջոցով, նկատի ունենալով, վոր կոմբայնը վատ չի աշխատում, — և դուք մի ամբողջ միլիարդ փութ հացահատիկի շահ կստանաք: Փոքր թիվ չէ, ինչպես տեսնում եք:

Ահա թե ինչքանով է մեծ կոմբայնի և կոմբայնի վրա աշխատող մարդկանց նշանակութիւնը»:

Կհարմար է արդոյք մեզ մոտ թեկուզ մի մարդ, վորը չճափահարի արդարիտի մեքանիզմն և վորը չբարձրացնի յերկու ձեռքն այն քանի համար, վորպեսզի ա վելի շատ մեքենա լինի, նրա համար, վորպեսզի այդ սխտի միջոցով ձեռք բերվի մի ավելորդ միլիարդ փութ հաց: Միթե՞ վորքէ վոր կարող է խորհել, թե մեզ մոտ հնարավոր է գործադրութիւն կամ ձգնա-

ժամ կամ թե այդ մեքենան կարող է ինչ-վոր քայքայում առաջացնել:

Կապիտալիզմի ժամանակ մեքենան, ինչպես ամուսն է Սարգսը,— դա ժանտախտ է բանվորների համար, վոր ծծում է նրանցից բոլոր հյուսիսը: Այնտեղ մեքենան շահագործման գործիք է: Մեզ մոտ մեքենան մեծացնում է հարստութունները, վորոնց տը նորինում է բանվոր դասակարգը: Այդ պատճառով մեր բանվորները վորջուկում են ամեն մի նոր, կատարելագործված մեքենա. այդ պատճառով մեզ մոտ հերոս է հանդիսանում մա, ով կարողանում է ավելի լավ տիրապետել այդ մեքենան:

«Վարձու աշխատանք և կապիտալ» իր հայտնի բրոշյուրում Սարգսը գրում է, վոր կապիտալիզմի ժամանակ բանվորն «աշխատանքը չի համարում իր կյանքի մասը, ընդհակառակը, աշխատել — նշանակում է նրա համար գոհել կյանքը»: Համարում է արդյոք բանվորը, «վորն որական 12 ժամ գործում է, մանում, գալլիկոնում, ճախարակում, կառուցում, փորում, քարեր կոտրատում, ծանրություններ տեղափոխում, յեվ այլն, — համարում է արդյոք նա այդ 12 ժամվա վոստայանկումը, մանումը, գալլիկոնումը, խառատային աշխատանքը, փորումը, քարեր կոտրատելն իր կյանքի արտահայտությունը, կյանքը: Ընդհակառակը, նրա համար կյանքը սկսվում է այն ժամանակ, յերբ այդ գործունեությունը դադարում է, — ճաշատեղանի մոտ, ճաշ բանի նստարանի վրա, անկողնում»¹⁾

Մեր յերկրում սոցիալիզմի հաղթանակով ստեղծված նոր հարաբերություններն արմատապես փոխում

1) Կ. Մարքս «Վարձու աշխատանք և կապիտալ», տեա՝ յերկհատորյակը: հ. 1, էջ 192:

են աշխատողի վերաբերմունքը դեպի աշխատանքը: Ստանկոզավոդի (Մոսկվա) ստախանովականուհի, պատանի Նադյա Բեդբորոդովան դեղեցիկ կերպով ընդհանրացնում է այս միտքը. «Մենք շնչում ենք սոցիալիզմով և յուրաքանչյուր ուր դգում ունենոր, կուլտուրական, բերկրալի կյանքը»: Իսկ նրա բնկերտուհի կլավդիա Կրուզուչինան, վորը գերազանցում է Ստանկոզավոդի լավագույն ստախանովական բնկեր Գուզովի նորման, — ամբողջ հողով բացակայում է՝ «Աղնիվ խոսք, աշխատելն ուրախալի յե դարձել: Գործարանից գնում ես ուրախ, գալլիս ես ուրախ: Գրում եմ փողոցով և ժպտում, տանը ծիծաղում: Մայրս հարցնում է ինձ՝ «ինչո՞ւ յես շարունակ ծիծաղում»: Իսկ յես ասում եմ՝ «յավ եմ աշխատում և հողիս ուրախ եմ»: Հոկտեմբերի 20-ին մեր ցեխի պետըն ինձ նվիրեց ծաղիկների մի սղանչելի փունջ: Յես այնքան գոհ եյի, կանգնած եմ ծաղիկփունջը ձեռքիս և ծիծաղում եմ: Իմ շուրջը նույնպես ծիծաղում են, իմ ուրախությունն ասպրում են: Յերեկոն ինձ մոտ բնակարանս յեկան ցեխի ներկայացուցիչները և շնորհավորեցին ծնողներին հաղթանակի առթիվ:

Յես յերբեք, աղջիկներ, այնքան ուրախ և գոհ չեմ յեղել, վորքան այժմ»:

Մեզ մոտ յուրաքանչյուր բանվորի համար պարզ է, վոր նա աշխատում է սոցիալիստական յերկրի համար, մեզ մոտ յուրաքանչյուր վոր գլտե, վոր նրա աշխատանքը հանելիսանում է Սորհրդային Միության ժողովուրդների ամբողջ հասարակական կոլեկտիվ աշխատանքի մի մասնիկը, վոր արտադրության բորը միջոցները հանդիսանում են հասարակական սեփականություն:

Մեր հարաբերությունները, հարաբերությունները մեր սոցիալիստական յերկրում, չեն ծածկված ասպ

յանքային Ֆիտիչեզմի վոչ մի քողով, վոչ մի դրամա-
յին և ապրանքային հարաբերություններով: Մեզ մոտ
յուրաքանչյուր քանիւր, յուրաքանչյուր կոքստեսա-
կան գիտե, վոր աշխատելով իր տեղամասում, մե-
ծացնելով իր սոցիալիստական յերկրի հարստություն
ները, նա պայմաններ է ստեղծում նաև իր ունեւոր,
հարուստ կյանքի համար: Մեզ մոտ հասել է այն շրջ-
ջանը, վորի մասին սոցիալիզմի ուսուցիչներն ասել
են, յերբ բոլոր հարաբերությունները դառնում են
պարզ և հստակ, յերբ տեղ չունեն կույր, ատրերա-
յին որենքները, յերբ յուրաքանչյուր վոր գիտե, վոր
ինքը հասարակության մասնիկն է, մի աշխատավոր
բնութանիքի մասնիկը և ինքն աշխատում է վոր համար
ու իր աշխատավոր բնութանիքի համար:

Ահա թե ինչու լինելիք ՄՏԱԻՆՆ իր յելույթում
ասաց, վոր յուրաքանչյուրը, ով լավ է աշխատում,
ով աշխատում, ով աշխատանքի արտադրողականու-
թյան որինակներ է ցույց տալիս, հանդիսանում է
հարգելի հասարակական գործիչ, հեյրա, վորովհետև
մեզ մոտ աշխատանքը՝ դա հասարակական, սոցիա-
լիստական աշխատանք է, և դա հանդիսանում է պատ-
վի գործ, փառքի գործ, արիության ու հերոսության
գործ:

Ինքնըստինքյան հասկանալի չէ, վոր կապիտալիզ-
մի յերկրներում վոչինչ նման բան չկա և չի կարող
լինել: Ձկա և չի կարող լինել, վոր հանքագործ-բան-
վորը կառավարության անդամների հետ միասին քնն
նարկի իր աշխատանքի մեթոդները, շարադրի այդ մե-
թոդներն ամբողջ յերկրի տաաջ, ասի դրանց մասին
ամբողջ յերկրին: Այդ հնարավոր է միայն մեզ մոտ,
վորտեղ աշխատանքը հասարակական գործ է դարձել,
գործ՝ ուղղված մեր սոցիալիստական հայրենիքի հը-
գործությունն ու հարստություններն ամրապնդելուն:

Ստախանովականների առաջին համամիութենա-
կան խորհրդարկցությունում արտասանած իր պատմա-
կան ճառում ընկեր ՄՏԱԻՆՆ ասաց.

«Ստախանովյան շարժման յերկրորդ աղբյուրը
հանդիսանում և շահագործման քաղաքականությունը
մեզ մոտ: Մարգիկ աշխատում են վոչ թե շահագոր-
ծողների համար, վոչ թե մեզ մոտ պորտաբույծնե-
րին հարստացնելու համար, այլ իրենց համար, իրենց
դասակարգի համար, իրենց, խորհրդային հասարա-
կության համար, վորտեղ իշխանության գլուխ են
կանգնած բանվոր դասակարգի լավագույն մարդիկը:
Այդ պատճառով ել աշխատանքը մեզ մոտ հասարա-
կական նշանակություն ունի, նա հանդիսանում է
պատվի և փառքի գործ: Կապիտալիզմի որոք աշխա-
տանքը մասնավոր, անհատական բնույթ ունի: Վաս-
տակիլ ես ասիլի շատ, ատացիլ ավելի շատ և աղբիլ
ինչպես գիտես: Վոչ միք քեզ չի ճանաչում և ճանա-
չել չի ուզում: Դու աշխատում ես կապիտալիստնե-
րի համար, դու նրանց հարստացնում ես: Իսկ ի՞նչ-
պես այլ կերպ: Հենց դրա համար են քեզ վարձել,
վորպեսզի դու հարստացնես շահագործողներին: Դու
համաձայն չես դրա հետ, — դեա գործադուրկների
շարքերը և գոյութունը քարշ տուր ինչպես կուդես
— կդռնենք ուրիշներին, ավելի հլուներին: Այդ իսկ
պատճառով ել կապիտալիզմի որոք մարդկանց աշխա-
տանքը բարձր չի գնահատվում: Հասկանալի չէ, վոր
այդ պայմաններում ստախանովյան շարժումը տեղ
չի ունենա: Այլ բան է — խորհրդային կարգերի պայ-
մաններում: Այստեղ աշխատավոր մարդը հարգանք է
վայելում: Այստեղ նա աշխատում է վոչ թե շահագոր-
ծողների համար, այլ իր համար, իր դասակարգի
համար, հասարակության համար: Այստեղ աշխատա-
վոր մարդն իրեն մոռացված ու մենավոր չի կարող
զգալ: Ընդհակառակը, աշխատավոր մարդը մեզ մոտ

իրեն զգում է իր յերկրի ազատ քաղաքացին, յուրա-
տեսակ հասարակական դործիչ: Յեւ վեթե նա լավ է
աշխատում և հասարակութանը տալիս է այն, ինչ
կարող է տալ, — նա աշխատանքի հերոս է, նա փառ-
քով է պսակված: Հասկանալի յե, վոր միայն այդպի
սի սլաշմաններում կարող եր ծնունդ առնել ստախա-
նովյան շարժումը»:

Այն, ինչ կար ատախանովականների խորհրդակ-
ցությունում — այնտեղ, վորտեղ հանդես յեկան աշ-
խատանքի սոցիալիստական կադմակերպման պիոներ-
ները, նոր հասարակարգի հերոսները, — դա սոցիա-
լիստական շինարարության մեծագույն նվաճումնե-
րից մեկն է: Այդ ել հենց սոցիալիզմն է:

* * *

Ընկեր USԱԻՆՆ, խոսելով իր յերկրթում ատա-
խանովյան շարժման նշանակության և բնույթի վերա-
բերմամբ, ընդգծեց, վոր արդ շարժումն անյերեակա
յեղի կլիներ ներկայումս, յեթե չլիներ նոր տեխնի-
կան, վորն ստեղծվել է վերջին ժամանակներս:

Առաջին և յերկրորդ հնգամյակներին տարիներ
ընթացքում մեր կուսակցությունն ու բանվոր դասա-
կարգը լարեցին բոլոր ուժերը, վորպեսզի ստեղծեն
նոր տեխնիկական բաղա: Առաջին հնգամյակի տարե-
ներին կապիտալ ներդրումներն ամբողջ յերկրում
կազմում էին 52 միլիարդ ռուբլի: Յերկրորդ հնգամ
յակի տարիներին, անցած յերեք տարվա մեջ, ներառ
յալ 1935 թվիւր, կապիտալ ներդրումները կկազմեն 62
միլիարդ ռուբլի: Ահազին թվով առաջավոր ձեռնար
կություններ արդեն շարքի մեջ են մտցրված:

Յեթե նայենք, թե վորտեղից ենք ստանում ներ-
կալումս արտադրանքը, ասա դուրս կգա, վոր արտա-
դրանքի մեծ մասը գալիս է նոր ձեռնարկաբյուրնե-

րից և այն ձեռնարկաբյուրնեքից, վորում վերագին-
ված են տեխնիկայի վերջին խոսքով:

Որինակ, Ծանր արդյունաբերության ժողովու-
տի դժուր, դուրս է գալիս, վոր նրա արտադրանքի
մշակվող մասի դժուր պատրաստ արտադրանքի 18 մի
լիարդ ռուբլուց 73 տոկոսը տալիս են նոր ձեռնարկու-
թյունները և այն ձեռնարկությունները, վորոնք ի-
րենց հիմնական կապիտալը հեղափոխության տարե-
ներին ընթացքում մեծացրել են յերկուսից մինչև չորս
անգամով: Մեքենաշինական արդյունաբերության մեջ
նոր ձեռնարկությունները և նորից վերակառուցված
ձեռնարկությունները տալիս են արտադրանքի 75 տո-
կոսը: Յեթե վերցնենք քիմիական արդյունաբերու-
թյունը, ասա նոր ձեռնարկությունները տալիս են քի-
միական արդյունաբերության ամբողջ արտադրանքի
84 տոկոսը:

Ահա մեր արդյունաբերության վերագինման վո-
րոշ բնութագրությունը: Գերմանիայում 1930 թվին
յուրաքանչյուր բանվորի ենթագողինվածությունը մի
տարում կազմում եր 3000 կիլոյատ ժամ: Մեզ մոտ,
մեր խորհրդային յերկրում յուրաքանչյուր բանվո-
րի ենթագողինվածությունը կազմում է ներկայումս
մի տարում 3.500 կիլոյատ ժամ: Մենք գերադանդե-
լ ենք 1930 թվի Գերմանիային ենթագողինվածության
ուղղությամբ:

Այս նոր տեխնիկան ել հենց, վորն ստեղծված է
մեր յերկրում, հանդիսացել է ստախանովյան շարժ-
ման անհրաժեշտ պայմաններից մեկը: Բայց ընկեր
USԱԻՆՆ ասաց, վոր այդ տեխնիկան մեռած կմնար,
յեթե մեզ մոտ յերեան չդասին նոր մարդիկ, վորոնք
տիրապետել են այդ տեխնիկային, մարդիկ, վորոնք
դաստիարակել են մեր կուսակցությունը, վորոնք այլ-

լի վեր են բարձրացել իրենց կուլտուր — տեխնիկական անմահ մեջ:

Ստախանովյան շարժման պիոներներն ու առաջավորները — դեռանք աշխարհի մարդիկ են, վորոնք պատրաստակամությամբ են առնացել, անցել են տեխնիկական դատելության, հանրակրթական դպրոցը և լավ ուսումնասիրել իրենց ստանովը: Հենց այս հիման վրա, բանվոր դասակարգի կուլտուր-տեխնիկական մակարդակի բարձրացման հիման վրա հնարավոր են դարձել այն արդյունքները, այն նվաճումները, ստախանովյան շարժման այն ծավալումը, վորոնք մենք ունենք ներկայումս:

Կուլտուր — տեխնիկական մակարդակի այդ ամբողջական յե տեսնել ամեն մի խոշոր ձեռնարկությունում: Վերցնենք, որինակ, «Կալիբր» գործարանը (Մոսկվա): Այնտեղ ընդամենը 2085 բանվոր կա, նրանցից մինչև քսաներկու տարեկանը — 869 հոգի — գրեթե կեսը. տեխնիկական յուրացրել են 784 ընկերներ. ֆարգործուան ամբարտեղ են 320 ընկերներ. դանագան տեխնիկական դասընթացներում սովորում են 490 ընկերներ: «Մանուստր» գործարանում (Մոսկվա) ընդամենը 1700 բանվոր կա, նրանցից՝ մինչև 30 տարեկանը — ամբողջ 1000 հոգի. տեխնիկական յուրացրել են 1031 հոգի. ամբարտեղ են ֆարգործուան 201 հոգի. սովորում են տեխնիկական դասընթացներում 110 ընկերներ: «Կրասնի պրոլետարի» գործարանում (Մոսկվա) ընդամենը 4362 բանվոր կա, նրանցից՝ մինչև 30 տարեկանը — 2150 հոգի. տեխնիկական յուրացրել են 1500 հոգի. ֆարգործուան են ամբարտեղ 442 հոգի. սովորում են դանագան տեխնիկական դասընթացներում 593 ընկերներ:

Մեր գործարանները, մեր ձեռնարկությունները — դեռանք միաժամանակ քաղաքական և տեխնիկական

դիտելիքների ու ընդհանուր կուլտուրայի խոշորագույն ոջախներ են:

Բանվոր դասակարգի կուլտուր — տեխնիկական մակարդակը բարձրանում է տարեց — տարի, և դա ստախանովյան շարժման պայմաններից մեկն է: Այս տեղ ել հենց դրված է ստախանովյան շարժման այն մեծ նշանակությունը, վորի մասին խոսեց ընկեր ՄՍՍ. Լինը: Ընկեր ՄՍՍ.Լինն ասաց, վոր այստեղ ստախանովյան շարժման մեջ, բանվոր դասակարգի կուլտուր — տեխնիկական այս մեթոդում, ստեղծվում են նախադրյալներ մտավոր և ֆիզիկական աշխատանքի միջով հակադրության վաճառման համար: Իսկ մտաքիվ հակադրության աշխատանքի միջև հակադրություն վոր միջոցառումը հանդիսանում է կոմունիստական այս վոչնչադումը հանդիսանում է կոմունիստական հասարակության հիմնական գծերից մեկը:

Առաջ և մտավոր և ֆիզիկական աշխատանքի միջև հակադրությունների վոչնչացման հարցը դրվում էր ընդհանուր նպատակների և խնդիրների ասպարիզում: Յե՛վ Մարքսի մոտ, և՛ Լենինի մոտ մենք այս տեղ գտնում ենք հարցի ընդհանուր դրամը: Այլ կերպ ել չեղև վարող լինել, վորովհետև այն ժամանակ, այն ստախանովյանից, դեռ պարզ չեղին այս հունները, վորոնցով կրթմանը հակադրության վերացումը մտավոր և ֆիզիկական աշխատանքի միջև:

Գտնվում էլին, իհարկե, «ձախլիկներից» առանձին խմատակներ, վորոնք ստում էլին, լին այդ հակադրությունը պետք է վերացնել շտապ կարգով, և վորպես արմատական միջոց առաջարկում էլին պարզապես լիցենզիա ինժեներ — տեխնիկական աշխատողների մակարդակը մինչև շարքային բանվորի մակարդակը, վորոնք արհամարհում էլին բարձրագույն կրթությունը և դեմ չեղին քայքայելու բարձրագույն դպրոցը: Ընկեր ՄՍՍ.Լինի ձառում տրված է սպառիչ

Քննադատութիւնն այս ձախլիկ չարախրատութիւնն, մոռն ընդունակ է լոկ վառկարեկեղու կոմունիզմը: Ընկեր ՍՏԱԼԻՆԸ ցույց տվեց կոնկրետ կերպով այն հունը, այն ուղին, վորով կգնա հակադրութեան մո- չնչացումը մտավոր և ֆիզիկական աշխատանքի մեծը: Այդ ուղին է բանվոր դասակարգի կուլտուր-տեխնիկա եւսն մեռեմբո, նրա մեռեմբո միմնն իմմեմեռո — տեխնիկական աշխատողների մակարդակը: Յեմ բանվոր դասակարգի առաջատրները, տտախտնտմակնանները, որինակ են ցույց տտախ ախ ուղղութեամբ:

Առաջատրներ — ստախանովականները — դրանը ախ մարդիկն են, մորոնը լամ են տիրապետել իրենց գոծի տեխնիկային: Մե սամրոջ շարք տտախտնտմականներ կան, մորոնը ներկայումս դիպումային աշխատանք են կատարում իրենց ստանդիկ վերաբերյալ:

Նրանք գիտեն իրենց տեխնորդիական պրոգնար: Նրանք գիտեն իրենց արտադրութեան գործիքները: Ընկ. վորոշիլովն ստախանովյան շարքումն սկսողնեքի վերաբերյալ առաց, մոր «չե՞ մոր դրանք իսկական պրոֆեսորներ են»: Այս ճիշտ է, մորովհետեւ ըստախանովականները շուռ տվին բոլոր նորմաները, բոլոր ցուցմունքները, բոլոր հաշվաները, մորոնը կատարում են ինն առաջ ամեն տեսակի պատմելի ակադեմիկներ և պրոֆեսորներ կողմից:

Ստախանովն ու Բուխիչինն արգախի պրոֆեսորներ են: Նրանք մոչ միայն որինակ են ցույց տալիս: Նրանք հրահանգում են և մյուս բանվորներին՝ աշխատանքի մեթոդների իմաստով: Նրանց են դիմում խորհրդի համար, տեխնիկայան կոնսուլտացիայի համար: Այդ մարդկանց նոր դերը տեխնիկա համար բանվորան է բերել Նիկիտա Բոգոտովի որինակը, մորո Մերձմուկովյան աւագան մեկնեց, մորպեսզի ոգնի տեղում և ախտեղ — Մերձմուկովյան աւագանում:

Մտցնի ածխահանութեան նոր, լամագուն մեթոդներ:

Յերը Դուայա վինորադովան, հանդես դայով խորհրդակցութեանը, պատմում են իր աշխատանքի մասին, նա ըստ այն պարգրան և առանց մորե և ֆիշավորման հայտարարեց «յեմ ահա յերը յես աղարի, իմ հետեից յեկան իմ բոլոր հետեորդները»:

Յերը լետութ ունեցայ վուրիւից յեկած սրան չեւի պատանի վուրյանովը և պատմեց այն մասին, թե ինչպես է աշխատել ինքը, — նա նույնպես հարտարարեց՝ «Յես՝ մոչ միայն ինքս եմ աշխատում, յես աշակերտ ունեմ, ըստ մորում մի ամբողջ գլուխ բարձր է ինձնեղ, նա ևս ցոում է ինձ»:

Կամ միեքններ ընկ. Սմետանինին: Նա գործում է մորպես իսկական հրահանգիչ-կազմակերպիչ: Նա հապել է նրան, մոր ախն տտանրինեք, մորոնց մրա ինքրն է աշխատում, — դրանք դրված են վուլտուրայի տանը, «Մկորոխորի» մոտ: Նա ախտեղ մորոջ ժամե լին ուղադրում է իտ աշխատանքի մեթոդները և հրարահանում բանվորներին:

Ահա թե ինչումն է բանը:

Ստախանովականները — դրանք մոչ թե յոկ բան մորներ են, մորոնը կանգնում են իրենց ստանդիկ մոտ և ձգտում են «յերկայն ուղբի» մատտակել: Նը բանը մտածում են մոչ միայն ախ մասին, մորաբոտի ավելի մատտակեն: Դրանք այն մարդիկն են, մորոնը տիրաբետն են գիտելիքներին, տիրապետել իրենց գործի տեխնիկային և մորոնք առեմն բարձրագել են ախ պիտի մակարդակի, մոր նրանք կարողանում են արտադրութեան մեջ գոծի (հրահանգիչներ, կադմատագրութեան մեջ գոծի) հրահանգիչներ, կադմատագրութեան շարքման մեջ կերպիչներ լինել: Ստախանովյան շարքման մեջ մենք տեսնում ենք ախ կոնկրետ ուղիները, մորոնմենք տեսնում ենք ախ կոնկրետ ուղիները, մորոնմենք կրնթանա հակադրութեան մոչնչացումը մտաւոր

և Ֆիզիկական աշխատանքի միջև, տեսնում ենք, թե ինչպես են նախապատրաստվում պայմանները սոցիալ լիզմից Վրոմունիզմին անցնելու համար:

Ստախանովյան շարժումը ցույց է տալիս մեկ նոր մարզկանց՝ նրանց նոր, դեպի աշխատանքն ունեցած կոմունիստական վերաբերմունքով: Բայց ստախանովյան շարժման նշանակությունը կայանում է նաև նրանում, մի որ նա մեծացնում է աշխատանքի արտադրողականությունը, (տեղեղծում) դրա ավելի բարձր արտադրողականությունը՝ կապիտալիզմի համաժողովրդացումը:

Իսկ չե վոր կոմունիզմը, ինչպես այդ սովորեցնում են Մարքսը, Ենգելսը, Լենինը և Ստալինը հնարավոր է միայն այն ժամանակ, յերբ հասարակական հարստության բոլոր աղբյուրները հորդում են լիակատար հոսանքով:

Ստախանովյան շարժումը նշանավոր է հենց նորաբանով, վոր նա մեծացնում է մեր սոցիալիստական արդյունաբերությունը արտադրանքը, մեր հարստությունը, սոցիալիստական պետության ռեսուրսները:

Բոլոր հաշիվներին համաձայն, Դոնբասի առավելագույն արտադրանքը, գոյություն ունեցող շախտերի պայմաններում, պետք է կազմեր տարեկան 107 միլիոն տոնն քարածուխ: Իսկ աշխատանքի ստախանովյան մեթոդների կիրառման պայմաններում, այդ նույն սարքավորումն ունենալով, նույն այդ շախտերում կարելի կլինի Դոնբասի արտադրողականությունը մեծացնել յերկու անգամով, այսինքն՝ տարեկան տալ 217 միլիոն տոնն քարածուխ:

Տրակտորային գոյծադրամները խաղկովում յեվ Ստալինգրադում հաշվի էյին առնված 72 տրակտորի համար՝ մի հերթափոխում — դա ամերիկյան նախագծողների հաշիվն էր: Ներկայումս Ստալինգրադի

գործարանը տվել է 160 տրակտոր մի հերթափոխում, իսկ խաղկովի գործարանը տվել է 150 տրակտոր մի հերթափոխում, այսինքն՝ յերկու և ավելի քան յերկու անգամով բարձրացրել են նախագծային կարողությունը:

Մի ամբողջ շարք նման փաստեր, իսկ այդպիսի հարյուրավոր ու հազարավոր փաստեր կան, ասում են այն մասին, թե ինչպիսի՜ հակալակա՜ն հեռանկար ենք ե բաց անում ստախանովյան շարժումն արդեն ներկայումս:

Ստախանովականներն ասեղծում են նոր նորմաներ, աշխատանքի նոր արտադրողականություն, յեվ այդ մեծացնում է մեր յերկրի հնարավորությունները, մեծացնում մեր արտադրանքը և դրանով իսկ հը նարստորություն է տալիս արագ շարժվել դեպի կոմունիզմը:

Հասկանալի յե, վոր այս՝ դեռ միայն սկիզբն է: Կուսակցական խմբակներեց մեկում բավականին աշխուժություն քննարկվում էր այն հարցը, թե արդյոք կոմունիզմի ժամանակ կհանրապես բոլորի համար կարակուլի վերաբերությունը և ինչպես կլինի մնացած կարիքների բավարարման գործը: Այս մասին դատում են այսպես, վորպես թե այդ վաղվա ուրվ գործ է: Այս փաստերն ասում են այն մասին, քե ինչպիսի մեծ քաղաքական աշխատանք է անհրաժեշտ ներկայումս: Հարկավոր է լայնորեն պարզարանել Լենինի և ՍՍՍԼԻՆԻ ցուցմունքները սոցիալիզմի և կոմունիզմի վերաբերյալ:

Ընկեր ՍՍՍԼԻՆԸ քանիցս մատնանչել է, վոր, դանիելով դարգացման ներկա աստիճանում, մենք պետք է հաստատ յուրացնենք, վոր մեր սոցիալիստական պետության խնդիրը կայանում է նրանում, վոր պետք է խիստ կերպով պահպանի սոցիալիզմի հիմունքները:

կան սկզբունքը՝ «յուրաքանչյուրից ըստ ընդունակու-
թյան, յուրաքանչյուրին ըստ աշխատանքի»:

Սենե այստեղ վոչ մի տատանում չպետք է ունե-
նանք: Սենե այս սկզբունքին համար պետք է պայքա-
րենք սատար կաշառով, վերափոխենք մենք դեռ չունենք
արտադրանքի այնպիսի առատութիւն, վորպեսզի բա-
վարարենք բոլորին ըստ պահանջների, նա դաստիարա-
կում է կարգապահութիւն և սպանովում աշխատան-
քի արտադրականութեան հետագա վերելք: Այս
սկզբունքը պահպանվում է ներկայումս նաև ստախա
նովանիաների վերաբերմամբ: Ստախանովականները
չառն են վատտակում, վատտակում են լափ, և այն,
վոր նրանք չառ և լափ են վատտակում, նրանք վա-
տակում են ըստ գործի, ըստ աշխատանքի:

Յեթե մենք այստեղ թույլ տայինք վորեն հասա-
սարանք, հարցը դնելինք այնպես, վոր յեթե նրանք
չառ են վատտակել, չապա նրանցից հարկաւոր է կըրտ-
րել, — մենք մեծագույն խանդարում կ'ստանանք յեղ
կկասեցնելինք ստախանովյան շարժումը: Ստախանո-
վականները նվիրված են սոցիալիզմի գործին, բայց
նրանք ունեն նաև իրենց անձնական շահը, մենք յեր-
բեք չպետք է մոռանանք այդ անձնական շահի մասին,

իրենց լիովին հաշիվ տալով այն մեծ պատմական
նշանակութեան մեջ, վորն ունի ստախանովյան շար-
ժումը, կոմունիստները միատեղանակ պետք է տեսնեն
իրենց առաջ բոլոր այն աստիճանները, վորոնց կող-
քով անցնել չի կարելի, վորոնք պարտադիր են կոմու-
նիզմին անցնելու համար:

Յեւ այն աստիճանի վրա, վորի վրա վորտք ենք
դրել մենք այժմ, մեր աշխատանքի հիմնական սկզբ-
ունքը, մեր սոցիալիստական պետութեան հիմնական
սկզբունքը և դրա հիմնական խնդիրներից մեկը — դա
կարգապահութեան դաստիարակումն է և և ճշատա-
րէի չափի վրա ու սպասման չափի վրա վերահսկողու-

թեան ամենախիտ կիրառումը» (Լենին): Առանց դե-
րան մենք վոչ մի կոսունիզմ չենք կառուցի:

* * *

Ստախանովյան շարժումը խոշոր ուշադրութիւն է
պահանջում, խոշոր կազմակերպչական աշխատանք,
բայց նա հանդիսանում է նաև պլանագանդի գործ:

Ընկ. Լ. Ս. կազանովիչը, հանդես գալով ստախա-
նովյան խորհրդակցութիւնում, ասաց, վոր այդ շար-
ժումը «մեր ամբողջ կուսակցութեան, ամբողջ աշխա-
տաւրի, քոմուսների դեմ, գլխավոր գծի հաղթանա-
կի համար մղած երա պայքարի» արդիւնքն է:

Ստախանովյան շարժումը վոչ թե պարզապես յեր-
կրեքից է ընկել, նա ծագել է բանվորների նախաձեռ-
նութեամբ, բայց նա նախապատրաստվել է մեր կուսակ-
ցայի կողմից: Նա նախապատրաստվել է կուսակ-
ցութեան հոգատարութեամբ նոր տեխնիկա տեղծե-
լու նկատմամբ, կուսակցութեան հոգատարութեամբ՝
բանվոր դասակարգի կուլտուրական և քաղաքական
դաստիարակութեան նկատմամբ, նրա նութական դե-
լութեան բարելավման նկատմամբ: Ամբողջ մեր կու-
սակցութեան այդ տարիներին խոշոր աշխատանք է
տարւել սարդկանց սոցիալիստական դիտակցութեան
դաստիարակման ուղղութեամբ: Այդ դիտակցութեամբ
ավելի ու ավելի յե սոցիալիզմ մեր յերկրի բանվոր
դասակարգը: Յեւ հիմա, յերբ մենք պետք է ստախա-
նովյան շարժումը ծավալենք և դարձնենք իսկական
հասաժողովրդական շարժում, այդ շարժման մեջ ներ-
դրավենք սարդկանց նոր ահադին շերտեր, — կուսակ-
ցական պրոպագանդի խնդիրը կայանում է նրա-
նում, վորպեսզի միջև յուրաքանչյուր կուսակցակա-
նի և յուրաքանչյուր բանվորի գիտակցութեանը հաս-
նի ստախանովյան շարժման ամբողջ մեծ նշանակա-
լեանը: Սրանումն է կուսակցական պրոպագանդի

անմիջական խնդիրն ու նպատակը՝ ստախանովյան չարժման կապակցութեամբ:

Միանգամայն ախտը կրկններ մտածել, թե մենք այս ուղղութեամբ կարող ենք տահմանափակվել վորեն կամպանիայով: Չի կարելի խորհել այնպես, թե յեր Կոստանդնուպոլիսում իմ քաղաքական աշխատանքը կարելի չէ ապահոված համարել: Յերկարատե և սխտեմատիկ աշխատանք ե պահանջվում ստախանովականների Առաջին Համամիութենական խորհրդակցութեանում ընկեր ՍՍԱԼԻՆԻ արտառնած պատմական ճառի խորը ուսումնասիրութեան ուղղութեամբ:

Ստախանովյան չարժումը մեզ նույնպէս ամենալուրջ պահանջներ ե ներկայացնում ստախանովականների քաղաքական դաստիարակութեան վերաբերմամբ:

Ստախանովականներն ամենատառաջամուր մարդիկ են: Նրանց անհրաժեշտ ե դաստիարակել նաեւ քաղաքականապէս, վորպէսզի նրանք քաղաքականապէս ես տի պար, որ նաեւ չինեն, վորպէսզի այստեղ ես նրանք քաղաքական գեկտալարներ լինեն մէկ խնդիրն այժմ վորպէս առաջնակարգ և կարեւորագոյն խնդիր կանդնած և կուսակցութեան կազմակերպութեան շուրջ ամբողջութեամբ վերացած, առաջին հերթին կուսակցական պրոպագանդի որդանների առաջ, վորոնք արագ և վճռականորեն պետք ե վերականգնեն իրենց աշխատանքը, վորոնք պետք ե վերջ տան կուսակցական պրոպագանդի ասպարիզում արմատացած «ընդհանրապէս» դեկտալարներու սովորութեանը, ընդհանուր հայտարարութեանների մեթոդներին, առանց կոնկրետ կերպով իմանալու գործը, մարդկանց, աշխատանքի ամբողջ ընթացքը: Դրա համար անհրաժեշտ ե խիստ կերպով հաշիւ աստեղ ստախանովականների պահանջները, կուլ

տուր — քաղաքական մակարդակը և նրանց յուրաքանչյուրի հետ պարագրմունք կազմակերպել:

Մեր կուսակցական պրոպագանդի մեջ դեռ շատ չարքոն, շատ Փորձալիզմ գոյութեան ունի: Բայց, ինչ ասել կողի, վոր ամենամեծ չարքե ե հանդիսանում դեկտալարութեան բացակայութեանը: Իսկ դեկտալարութեան այժմ անհամեմատ ավելի շատ ե պահանջվում, առանձնապէս «մոտիկ ժամանակներս տարվելիք պրոպագանդիստական աշխատանքի մասին» Համակուսի (բ) կենտկոմի պրոցէսն լույսի տակ:

Առաջ բոլոր խմբակներն իրենց աշխատանքը տանում եյին ստանդարտ ծրագրերով և դասադրքերով, այդ ծրագրերն ու դասադրքերը ակտում ե վերջանում եյին բոլորի համար հավասար ժամկետներում: Հիմա գործը շատ ավելի բարդ ե: Հիմա մենք ունենք բազմաթիւ խմբակներ, վորոնք գտնվում են տարբեր աստիճանների վրա: Հետագայում կուսակցական պրոպագանդի ցանցում յեղած այս բազմաբղետութեանը կաճի: Դա դեկտալարութեան ավելի լուրջ պահանջներ ե ներկայացնում:

Այնինչ գոյութեան ունեն մի ամբողջ շարք այնպիսի փաստեր, յեր պրոպագանդիստը հանձնված ե ինքն իրեն, դրադում ե նրանում և այնպէս, ինչպէս իրեն ե հաճելի, առանց վորեն պլանի և կարգի: Հետևանքն ստացվում ե այն, վոր կուսակցութեան այն անդամները, վորոնք դրադվել են կոմիտեներին, կոնգրեսին ուսումնասիրութեամբ, չկարողացան ասել, որ ինչպիսի, թե ինչ ե կոմիտեները:

Դա ասում ե այն մասին, վոր սխտեմատիկ բացատրական աշխատանք չի տարվում, վոր չկա աշխատանքի հսկողութեան և դեկտալարութեան: Յեւ դա չնայած նրան, վոր պրոպագանդիստական աշխատանքը ներկայումս ստանում ե բացառիկ կարևոր նշանակութեան: Մենք վերջին ժամանակներս ունենք կուսակցու

Թիսան Կենտրոնական Կոմիտեյի և անձամբ ընկեր ՍՍԱԼԻՆԻ մի շարք կարևորագույն ցուցմունքները կուսակցական պրոպագանդի ասպարեզում: Ընկեր ՍՍԱԼԻՆԵՆ առանձնապես սրեց կուսակցական պրոպագանդի մեջ Փորձակիզմի և չաբլունի դեմ պայքարելու անհրաժեշտության հարցը: Ընկեր ՍՍԱԼԻՆԵՆ սովորեցնում է մեզ, վոր զգայուն և ուշադիր պետք է վերաբերվել յուրաքանչյուր կուսակցականին, կուսակցական խմբակի յուրաքանչյուր անդամին, վոր հարկավոր է պատասխանել նրա պահանջներին, վոր կուսակցական զպրոցը չի վարելի չիտթել սովորական զպրոցի հետ: Իսկ մեզ մոտ, կուսակցական պրոպագանդի ղեկավար ման մեջ գոյություն ունեն դեռ գրասենյակային—բուրոկրատական մեթոդների աղաղակող փաստեր:

Չի յուրացված դեռ այն դրույթը, վոր պրոպագանդիստական աշխատանքը շատ մեծ չափով հանդիսանում է կազմակերպչական աշխատանք: Մեզ մոտ մինչև հիմա կուսակազմակերպություններում պրոպագանդիստական աշխատանքի ներառմամբ պահպանվել է աշխատի հնացած հայացք, թե իբր աշտեղ պահանջվում են լուր աշխատի մարդիկ, վորոնք քիչ թե շատ հասկանում են մարքսիզմից և վող մի փոփոխություն աշխատանքի ընդունակ չեն: Հարկավոր է վերջ տալ այս վնասակար հայացքին: Աշխատանքը կուսակցական պրոպագանդի ասպարեզում — դա խոշոր կազմակերպչական աշխատանք է: Այդ՝ կուսակցական պրոպագանդի ղեկավարներին պահանջում է մարդկանց ճիշտ ընտրելու և դասավորելու կարողություն, գործի ելության մեջ, դետալների մեջ խորամուխ լինելու և առանց թեթևամտության, գործի իմացումով, քաջ առքալլ համառ և համբերատարորեն աշխատանքը բարեյալելու կարողություն:

Ներկայումս գոյություն ունեն բոլոր հնարավորությունները, վորպեսզի կուսակցական պրոպագան-

դի գործը դրվի պատշաճ բարձրության վրա: Մարքսիստական — լենինյան, քրականությունը ներկայումս չուրա և տեսնում միլիոնավոր ախրածնելով: Այս տարի լիովին հրատարակված են ԼԵՆԻՆԻ լեկտյոր և Կուսհրատի ամեն մի խանութում կարելի է գտնել ԼԵՆԻՆԻ լեկտյորի լիակատար ժողովածուն: ԼԵՆԻՆԻ և ՄԱՐԽՍԻ լեկհատորյակը և առանձին աշխատությունները լուր են տեսնում յուրաքանչյուր տարի հարյուրավոր և հազարավոր տիրածներով: ՍՍԱԼԻՆԻ «Լենինիզմի հարցեր» աշխատությունն այս տարի հրատարակված է ավելի քան յերկու միլիոն օրինակով, դրանից կա ամբողջ յերկուսում: Ստախանովյան խորհրդակցությունում տեղի ունեցած յեղեթները և ստախանովյան համագումարի սղադրական հաշվետվությունը ներկայումս հրատարակվում է ճիշտ նույնպես հարյուր հազարավոր և միլիոնավոր տիրածներով:

Այսպիսով ներկայումս մեր պրոպագանդի համար բարձր կա, և մեր գործը վրայումս է նրանում, վոր պենդի մեր ուսուցիչներ — Մարքսի, Ենգելսի, Լենինի և Ստալինի—աշխատությունների հիման վրա բարձրացնենք կուսակցականների քաղաքական մակարդակը: Մենք այժմ բոլոր ուժերով պետք է ձեռնամուխ լինենք այն բանին, վորպեսզի յուրաքանչյուր կոմունիստին ամուր զինենք մեծ զենքով—Մարքսի, Ենգելսի, Լենինի, Ստալինի ուսմունքով, ուսմունք, վորով մենք հաղթանակել և հաղթանակում ենք և վորի հիման վրա կհասնենք ելլ ամբողջ փայլուն, մեծ հաղթանակներ:

«Պարտիյնոյե ստրոխելստվո»
ժուռնալ, № 22-23, 1935 թ.

ԱԳԻՏԱՑԻԱՆ—ՄԵԾԱՐՎԵՍՏ Ե

Կոմունիստական կուսակցութեան զարգացման ընդ որ ետապներում — նրա ծագումից, ԼԵՆԻՆԻ կազմակերպած առաջին խմբակներից մինչև նրա հզորութեան մեր որերի բարձունքները — ազիտացիան բացառիկ մեծ դեր է խաղացել: Բոլշևիկյան ազիտացիայի ուժը հոյակապ է: Նա վստքի հանեց Ռուսաստանի բանվորներին այս դարի սկզբին, մարտական դրուժիններ համախմբեց, կոմունիզմի մեծ բողոք տաքացրեց պրոլետարներին, գյուղացիներին, զինվորներին, նավաստիներին՝ ահել 1917 թվականին. նա քաղաքական կռիւների հաղթական կարմիր բանակներ համախմբեց, սոցիալիզմի շինարարութեան հանեց վողջ աշխատավոր ժողովրդին: Յեւ զարմանալի վողջինչ չը կա, վոր բոլշևիկ — ազիտատորը հեղափոխական շարժման ամենապայծառ դեմքերից մեկն է հանդիսանում:

Մենք ապրում ենք հենց այնպիսի ժամանակ, յերր մեր ամբողջ աշխատանքի մեջ ազիտացիայի տեսակարար կշիռն արագորեն աճում է: Իսկապես: Խորհրդային Միութեանը դարձել է համաշխարհային սոցիալիստական պետութիւն: Ստեղծված է ծանր արդյունաբերութիւն, և յերկիրը հաջողութեամբ տիրապետում է նրա տեխնիկային: Շատ հեղափոխութիւններ են գլուխ կտորել գյուղացիական հարցում: Այս հարցն աշխարհում առաջին անգամ մեզ մոտ լուծված է հոգուտ սոցիալիզմի — կոլտնտեսային կարգը հաղթանակեց: Այն ժամանակ յերր աճում է շահագործումն ու աշխատավորների աղքատութիւնը կապիտալիստական յերկրներում, այն ժամանակ, յերբ աճում է ֆա-

շիստական խաղարամտութիւնն ու կապիտալի մեր կապարանոց դիկտատուրան, Խորհրդային Միութեան մեջ տեղի յե ունենում մասսաների բարեկեցութեան արագ բարելավման և խորհրդային դեմոկրատիայի յայնացման պատմական պրոցեսը: Կոմունիստական կուսակցութիւնը, վորն ուղեղն ու ստեղծարարն է հանդիսանում այն բոլորի, ինչ վոր մենք ունենք, դեռ յերբեք այսպիսի տրիումֆ չի տոնել:

Այդ նշանակում է, վոր մեր ամբողջ աշխատանքում համոզելու դերը հսկայական չափով աճում է: Այնտեղ, ուր առաջ հարկավոր էր կիրառել վարչական ներդրում, այժմ շատ ու շատ դեպքերում բաժան է միայն խոսել մարդու հետ, բացատրել նրան դործը, վորպեսզի հարցը լուծվի: Դրա համար էլ միանգամայն բնական է, վոր ներկայումս կուսակցական աշխատանքում — և վողջ միայն այդ աշխատանքում — այսպիսի ուժով է դրվում ազիտացիայի պրոբլեմը:

Հանցադործութիւն կլինել հեղափոխութեան հանդեպ՝ կարծել, վոր յեթե մենք հաղթել ենք, ապա կարելի յե այլևս ազիտացիա չմղել հանուն կուսակցութեան ու հանուն կոմունիզմի: Այսպես կարող են դատել փաւնքոտներն ու արքայապետերը, վորոնք սեփական «բարեկեցութիւնից» այն կողմ պատրաստ են մոռանալու յերկրի ամենակենսական շահերի մասին: Ընդհակառակը, հենց այժմ է, վոր համոզելու ալիքը պետք է մեծ բարձունքների հանին: Դաստիարակել յերիտասարդութեան նոր սերունդները, վորոնք չե՞վոր չեն տեսել հին, անիծյալ կարգերը, դաստիարակել ալիքի քան հարյուր միլիոն գյուղացիներին՝ սոցիալիստական, կոլտնտեսային վողքով, դաստիարակել բանվորների նոր շերտերի մեջ, հին կադրերի մեջ ևս խորացնել կոմունիզմի դադախարները, դաստիարակել ամբողջ ժողովրդի մեջ խորհրդային

Հայրենասիրութիւնն և ամեն ինչ՝ փոքր լինի թե մեծ՝ զոհաբերելու ընդունակութիւնն, յերբ խոսքը վերաբերում է հայրենիքի հարազատ շահերին — ահա մեր ազգիտացիայի նոր հսկայական խնդիրները:

Ազգիտացիան — մեծ արվեստ է: Այդ հարկավոր է հմուտ կերպով կազմակերպել: Առանց բոլշևիկյան կազմակերպութեան չի կարելի հաջողութեան հասնել այս գործում: Ազգիտացիան — մեծ դժուր է և չի կարելի նրա կազմակերպումը հանձնարարել յերբորդական աշխատողներին: Հարկավոր է աճեցնել ազգիտատորներին կադրեր: Գյուղում՝ մասնավորապես աճել է կուլտուսականների նոր ակտիվ, այնպես, վոր հնարավորութիւնն կա գյուղացիութեան բոլոր շերտերն ընդգրկել մեր ազգիտացիայով:

Ազգիտացիան պետք է կենդանի լինի, գրավիչ, կոնկրետ, քաղաքականապես սուր, անկեղծ և ճշմարիտ: Հարկավոր է ծանաչել և ուսումնասիրել այն մարդկանց, վորոնց մեջ ազգիտացիա յե մղվում, իմա նալ՝ ինչն է նրանց հուզում, ինչով են նրանք հետաքրքրվում, վորպեսզի կարելի լինի գտնել մինչև նրանց գիտակցութիւնը, մինչև նրանց զգացումները տանող կածանները, համոզել նրանց և բարձրացնել կոմունիստի գաղափարներն ու կուսակցութեան քաղաքականութիւնն ըմբռնելու մակարդակին:

Ազգիտացիան — մեծ ուժ է: Ամբողջ ուժով գործելու համար ազգիտատորը նախ և առաջ պետք է լինի քաղաքականապես համոզված մարդ: Չէ՞ վոր պատահում է, վոր թվում է, թե ամեն ինչ ասաց, սակայն վոչ համոզեցուցիչ: Տրաֆարետը յեմ շտամպը — մահ է ազգիտացիայի համար: Ազգիտացիայի մեջ հարկավոր է կուսակցական, գաղափարական կրակ, կրքատութիւն: Ազգիտացիան պահանջում է գլոսատարութիւն, սրամտութիւն, շերտավորված մտեցում բանվորների, ծառայողների, մասնագետների,

կուլտուսականների առանձին շերտերի նկատմամբ: Ուրիշներին բացատրելու համար ազգիտատորն ինքը վոչ միայն գրագետ պետք է լինի, նա պետք է կարողանա ազգիտացիա մղել: Թե ինչպես պետք է ազգիտացիա մղել — այդ հարկավոր է սովորել, նույնիսկ այն դեպքում, յեթե դիտես, թե ինչի մասին պետք է խոսել:

Քաղաքական ինֆորմացիան — ազգիտացիայի գործոն և արագ կերպով մասսաների գիտութեանը հասնող տեղեկանքի մեկն է: Բանվորների, ծառայողների ու մասնագետների կուլտուրայի մակարդակը շատ ու շատ բարձրացել է: Մարդիկ ավելի շատ են հետաքրքրվում այն բանով, թե ինչ է կատարվում յերկրում և նրա սահմաններից դուրս: Ուժեղանում է հետաքրքրութիւնը քաղաքական դեպքերի նկատմամբ: Մարդիկ զեպքերի բացատրութիւնն են վորոնում յեմ կապ նրանց միջև: Յեմ ազգիտատորի խնդիրն է նախ և առաջ անմիջապես պարզաբանել ու բացատրել քաղաքական դեպքերը, քաղաքական ինֆորմացիա տալ մարդկանց տեղն ու տեղը, տաք-տաք, այլ վոչ թե ըս պատել հերթական զեկուցման: Չէ՞ վոր վերջնականապես չջախջախված թշնամին չի սպասում: Նա ոգտովում է յուրաքանչյուր դեպքից, վորպեսզի իր ոգտին գործող շշուկներ տարածի: Նա չի սպասում մինչև վոր ազգիտատորն ուղեգիր ստանա:

Կուսակցական աշխատողների հոգւածներն ազգիտացիայի մասին, վորոնք տալված են վերջին ժամանակներս «Պրավդա»-յում, ցույց են տալիս, թե ինչպես կարող ու արդշունակիտ կերպով կարելի յե ու պետք է կազմակերպել քաղաքական ինֆորմացիան: Թերթ ընթերցողները, զրույց անցկացնողները — սրանք բոլորն այնպիսի ընկերներ են, վորոնք ուղեգրերի չեն սպասում և ամեն մի քայլափոխում ազգիտացիա յեն մղում հանուն սոցիալիզմի գործի, կատարում են կու

սակցութեան մեծ գործը: Նրանց հարկավոր է ըստ ա մենայնի վեր հանել, սովորեցնել, հրահանգել, կոնսուլտացիաներ տալ, վորպէսզի նրանք կարողանան իրենց իսկական կուսակցական աշխատանքը կատարել յերկրի համար ել ավելի մեծ ոգտակարութեամբ յեւ վոնջացնել հակահեղափոխական, կուլակային ու հակակուսակցական տարրերի մնացորդները կեղծ ու թշնամական «ինֆորմացիան»:

Մեր ագիտացիան հսկայական ուժ ունի, վորով հետե նա ճշմարիտ է, վորովհետե նա հիմնվում է Մարքսի — Ենգելսի — Լենինի — Ստալինի ուսմունքի վրա: Մեր ագիտացիան — դա կյանքի ճշմարտութեանն է, մեր դասակարգի, մեր աշխատավոր ժողովրդի, մեր կոմունիստական կուսակցութեան մեծ կյանքի ճշմարտութեանը: Մենք պարտավոր ենք ավելի լաւ և քաղաքականապէս ավելի սուր ագիտացիա մը ղեկ, ոգտվելով մեր իրականութեան բաղձաթիւ պայ ծառ փաստերից: Նոր ետապում մենք պարտավոր ենք բարձրացնել դադախարականութեանը — մեր դա բաշրջանի իսկական մարդկանց այդ կարեորագույն հատկանիշը, կարգապահութեանը, զդաստութեանը, անձնվիրութեանը կուսակցութեան նկատմամբ, վոր պէտքի ել ավելի արագ առաջ մղենք սոցիալիզմը:

«ՊՐԱՎԴԱ» 7 ապրիլի 1935 թ.

ՀԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆԸ — ԲՈՒԼՔՎԻՋՄԻ ՀԱԳԻՆ Ե

Կար ժամանակ, յերբ մեր կուսակցութեան թշնամիները հատկապէս շեշտում էին, թե իբր լենինիզմը պրակտիկայի պրիմատն է տեսութեան հանդեպ, թե գլխավորը լենինիզմի մեջ — մարքսիստական դրույթների «կատարումն է», թե լենինիզմն առհասարակ բովանդակումն անտարբեր է տեսութեան նկատմամբ: Այսպիսի զրպարտութեան եր տարածվում հենց այն պատճառով, վորովհետե լենինիզմը — հեղափոխական մարքսիզմի միակ ժառանգն է: Այդ սակայն չի նշանակում, վոր չկային և չկան առանձին կոմունիստներ, վորոնք արհամարհում են տեսութեանը: Յեւ կուսակցութեանը, մասնավորապէս և հատկապէս ԼԵՆԻՆԸ և ՍՏԱԼԻՆԸ, բաղձիցս առիթ են ունեցել վերադառնալու այդ հարցին, միաժամանակ մերկացնելով և՛ թշնամիների զրպարտութեանը, և՛ պատուհասկոմունիստների ֆիլիստերութեանը:

ԼԵՆԻՆԸ դեռ բուլչելիզմի արշալույսին նախատեսելով հեղափոխական պրակտիկայի անխզելի կապը հեղափոխական տեսութեան հետ և նախատեսելով մեր կուսակցութեան՝ վորպէս միջազգային պրոլետարիատի առաջավոր մարտիկի՝ հատուկ ղեկը, ընդգծում եր վոր «առանց հեղափոխական տեսութեան, չի կարող լինել և հեղափոխական շարժում» և վոր «առաջավոր մարտիկի ղեկը կարող է կատարել միայն այն կուսակցութեանը, վորը ղեկավարվում է առաջավոր տեսութեամբ»: ՍՏԱԼԻՆԸ ճիշտ նույնպէս բաղձիցս մատնանշել է, վոր «պրակտիկան կույր է դառնում, յեթե

նա հեղափոխական տեսութեամբ չի լուսավորում իր ճանապարհը», և վոր «պրակտիկների ձգտումը՝ խուսափելու տեսութիւններից, հակասում է լենինիզմի վողջ վողուն և հղի յե գործի համար մեծ վտանգներով»:

Կոմունիզմի գործը, վորի համար իրենց վողջ կյանքի ընթացքում պայքարել են մարդկութեան մեծագույն մտքերը — Մարքսը, Ենգելսը և Լենինը, այն գործը, վորը գլխավորում է ներկայումս մեր առաջնորդ ընկեր ՍՏԱԼԻՆԸ, ապրում և ավելի ու ավելի լայն ճանապարհ է բաց անում իր համար հենց չնորհիվ այն բանի, վոր մեր կուսակցութիւնն իր աշխատանքում անշեղորեն ղեկավարվում է ամենա առաջավոր տեսութեամբ: Տեսութիւնը թույլ է տվել և թույլ է տալիս կուսակցութեանը, ինչպես ասել է ընկեր ՍՏԱԼԻՆԸ. «չարժամանք համոզմունք, կողմնորոշվելու ուժ և շրջապատող ղեկների ներքին կապի ըմբռնողութիւն» տալ, ոգնել է և ոգնում է բոլոր պրակտիկներին «ըմբռնելու վող միայն այն, թե ինչ պէ՞ս և ղեպի ո՞ւր են շարժվում զասակարգերը ներկայումս, այլև այն, թե ինչպէ՞ս և ղեպի ո՞ւր պետք է շարժվեն նրանք մոտիկ ապագայում»:

Տեսութիւնը գինում, հարստացնում է պրակտիկներին պատմական ու քաղաքական գիտելիքներով, նրանց դարձնում է լայն մտահորիզոնի տեր, մեծ հեռանկար ունեցող մարդիկ, համարձակ մարդիկ, վորոնք ամուր հող են զգում իրենց վտաքերի տակ, վորոնք խորը կերպով վերլուծում են յուրաքանչյուր նոր հասարակական յերեւոյթ: Ահա քաղաքացի ունկընդրի բնորոշ հայտարարութիւններից մեկը: Ընկ. Ա. Սավենկովը — կուսակցութեան անդամ, Ստալինի անվան Մոսկվայի ավտոգործարանի «Մոտոռ» ցեխի ցիլինդրի բլոկի խմբակի սարքող, պատմում է—«Լենինի խմբակի պարապմունքները հարկադրում էյին

նորից մտածելու արդէն անցածի մասին և խորհել նոր հարցերի վրա: Խմբակի պարապմունքներին զուգընթաց, յես աշխատում էյի կանոնավոր կերպով կարդալ Լենինին ու Ստալինին: Սկսեցի ինձ ավելի ամուր, հաստատուն զգալ: Իմ ընկերների — կուսակցականների ու անկուսակցականների — հետ ունեցած վեճերում, իմ տեսակետը համարյա միշտ հաղթանակում էր, քանի վոր յես գիտեյի առարկան, աղբյուրը: Մի խոսքով յես տեսականորեն շատ աճեցի և այժմ զնալով Կարմիր բանակ՝ միշտ կհիշեմ տեսութեան մասին և կվերագոռնամ նրան»:

Տարեց — տարի մեր յերկրում բազմապատկվում է այն մարդկանց թիվը — կուսակցականների և անկուսակցականների — վորոնք հաստատակամորեն տիրապետում են հեղափոխական տեսութեանը, գործնական, ամենորոյա ոգնութիւն ստանալով կուսակցական կազմակերպութիւնների կողմից:

Կուսակցութեան 17-րդ համագումարից հետո, վոր տեղ ընկեր ՍՏԱԼԻՆԸ նորից մեծ ուշադրութիւն տեղադրեց մասսաների զաղափարական — քաղաքական դաստիարակութեան հարցերին, կուսակցական կազմակերպութիւնների պրոպագանդիստական աշխատանքը հատկապես լայն թափ ստացավ, թեև նրա վորակը շատ հեռու յե լավ լինելուց: Դեռ անցյալ տարվա ապրիլին կուսակցութեան Կենտրոնական Կոմիտեն արձանագրեց, վոր վորոշ տեղերում պրոպագանդիստական աշխատանքը գոհհանում է, վեր է ամվում մեռած սխալաստիկայի, անբովանդակ դատարկարանութեան:

Այսօր «Պրավդա»-յում հրապարակվող Համ. Կ.

(Բ) Կ Կենտկոմի «Մոտակա ժամանակում կատարվելիք պրոպագանդիստական աշխատանքի մասին» վորոշումից յերևում է, վոր պրոպագանդայի գործի դրվածքում սխալներ ղեռ մինչև այժմ ել գոյութիւն

ունեն և կենտկոմը հարկադրված է կուսակցական բոլոր կազմակերպությունների ամենալուրջ ուշադրությունը հրավիրել դրանց վրա: Սխալները յերևույթ ունեն:

Վերջ տեղերում պրոպագանդիստական աշխատանքը դիտվում է վորպես ինչ վոր կամպանիոն յեմ վաղանցիկ դործ: Այստեղից ել ծնունդ են առնում ամեն տեսակի անթույլատրելի տենդենցները, ինչպես որինակ այն, վոր ամառվա ընթացքում սահմանափակվի պրոպագանդիստական աշխատանքը: Վսմանք ըստ յերևույթին մոռանում են, վոր այդ աշխատանքը չի կարող «սեկոնային» բնույթ կրել, այլ պետք է կատարվի սխտեմատիկորեն՝ ամբողջ տարվա ընթացքում:

Նույնը վերաբերում է նաև պրոպագանդիստների պատրաստման ու վերապատրաստման հարցերին: Չի կարելի հանդուրժել այնպիսի դրուժյուն, վորի ժամանակ «պրոպագանդիստների հիմնական կադրն» սամալա կարճ ժամանակամիջոցում կտրվում է պրոպագանդիստական աշխատանքից և բաց է թողնվում հապճեպորեն ու անխույժ կերպով կազմակերպված, զաստունների վատ ընտրված կազմ ունեցող դասընթացներով, վորի հետևանքով պրոպագանդիստները հարկ յեղած պատրաստությունը չեն ստանում»:

Այսպիսով, կուսակցական կազմակերպությունների ամենաառաջին պարտականությունը «սեկոնայինություն» վճռական վերացումն է ինչպես առհասարակ պրոպագանդի, այնպես և մասնավորապես պրոպագանդիստների պատրաստման ասպարիզում: Կենտկոմըն այդ մասին միանգամայն պարզ ցուցմունքներ է տալիս, նոր ուժով ընդգծելով պրոպագանդի կազմակերպման նկատմամբ ձեական վերաբերմունք ունենալու վողջ վնասակարությունը, պրոպագանդիստների

պատրաստման ու վերապատրաստման բացառիկ անհրաժեշտությունը, նկատի ունենալով, վոր պրոպագանդիստից է առաջին հերթին կախված դպրոցների ու խմբակների աշխատանքի հաջողությունը:

Կուսակցական կազմակերպությունների պրոպագանդիստական աշխատանքի հետևյալ խոշոր թերությունը վերաբերում է քաղաքացիների ու խմբակների պարապմունքների բովանդակությունը: Դեռ չարունակում են տիրապետել «դպրոցականություն» և սերտոյություն տարրերը: Պարապմունքները չափ դպրոցներում ու խմբակներում սահմանափակվում են հանձնարարված թեմայով և ունկնդիրներն առաջվա նման պատասխան չեն ստանում կուսակցություն քաղաքականություն ու միջադեպին դրուժյան ամենաալրող հարցերի մասին: Ծայրահեղորեն անփութ վիճակում են դտնվում բոլշևիզմի պատմություն ուսումնասիրելու դործը, հաճախ կուսակցության պատմությունը սխալ և աղավաղված ձևով է դասավանդվում:

Բացառիկ ուշադրության է արժանի կենտկոմի ցուցմունքն՝ ունկնդիրների կողմից բոլշևիզմի պատմության այն հտապներն ուսումնասիրելու անհրաժեշտություն մասին, վորոնց յուրացումն անհրաժեշտ է մեր կուսակցություն հաղթանակների պայմաններն ու միջոցներն ըմբռնելու համար: Շատ դեպքերում ունկնդիրներն համար բաղարար կերպով չի պարզաբանվում այն փաստը, վոր «Մարքսիզմ մեզ մոտ աճել ու ամրացել է նարոդնիկություն (նարոդափոխականություն և այլն)»—վորպես մարքսիզմի ամենակատար թշնամու դեմ մղվող պայքարում, և նրա դադափարական դրուժյանը, քաղաքական պայքարի միջոցներն ու մեթոդները (անհատական տեղոր, վորը բացառում է մասսայական կուսակցության կազմակերպումը) ջախջախելու հիման վրա»: Բաղարար չափով չի

պարզաբանվում նաև այն, վոր մարքոլիզմ—լենինիզմն աճել, ամրացել ու հաղթանակել է նախ և առաջ հին նարոդնիկների դեմ, իսկ այնուհետև մենչևիկների, եսերների դեմ մղվող պայքարում: Վերջապես բավարար չափով չի պարզարանվում այն, վոր սոցիալիզմի հաղթանակները հնարավոր դարձան նախ և առաջ տրոցկիզմի դեմ, տրոցկիստական—զինովյեվական խրմբակի, աջ թեքման, «ձախ» կոմունիստների և բոլոր մյուս հակակուսակցական խմբավորումների դեմ կուսակցության մղած անողորմ պայքարի շնորհիվ:

Կուսակցության պատմությունն ուսումնասիրելու գործում յեղած այս բոլոր թերությունները պետք է վերացվեն ամենակարճ ժամանակում: Պետք է հիշել, վոր առանց բոլշևիզմի պատմությունն իմանալու, առանց կուսակցության ծրագիրն ու քաղաքականությունն իմանալու, առանց իմանալու այն, թե ինչպե՞ս է կառուցված, ինչպե՞ս է աշխատում, ինչի՞ համար է պայքարում և ո՞ւմ դեմ է պայքարում մեր կուսակցությունը, վոչ մի կոմունիստ չի կարող արդարացնել իր բարձր կոչումը, նա ի վիճակի չի լինի արագորեն ու ճիշտ կողմնորոշվել իրադրության մեջ, նա չի կարողանա կատարել իսկական առաջավոր մարտիկի դերը:

Կենտրոնական Կոմիտեյի «Մոտակա ժամանակում կատարվելիք պրոպագանդիստական աշխատանքի մասին» այսոր հրապարակվող վորոշումն ամենակենդանի արձագանքը կդանի կուսակցական ու անկուսակցական մասսաների մեջ, վորոնք ձգտում են դեպի տեսությունը, վորոնք տիրապետում են Մարքսիզմ — Լենինիզմի գիտելիքներին:

(«ՊՐԱՎԴԱ», 14 հունիսի 1935 թ.)

ԿՈՄՈՒՆԻԶՄԻ ՊՐՈՊԱԳԱՆԴԻՍՏՆԵՐԸ

Ժամանակակից հասարակութայն մեջ կարող է լինել միայն յերկու դադափարախոսություն՝ բուրժուական կամ սոցիալիստական: Միջին դրություն չը կա, վորովհետև դասակարգային հասարակութայն մեջ աներևակայելի յե վորեւ արտադասակարգային կամ վերդասակարգային դադափարախոսությունը:

Կոմունիստական աշխարհայացքը դարձել է խոշորագույն յերկրներից մեկի պետական՝ դոկտրինան, այն յերկրի, վորտեղ վոչ որինակ կարևորաշխատական աշխարհի, արտադրողական ուժերի բուռն վերելք է տեղի ունենում, լիարյուն խփում է տնտեսական կյանքի դարկերակը: Յեմ այդ ձևը է բերված հենց շնորհիվ այն բանի, վոր Մարքսի — Ենգելսի — Լենինի — Ստալինի ուսմունքը դարձել է այն վիթխարի շինարարության ուղղություն տվող հիմնական ուժը, շինարարություն, վորը յեռում է մեծ յերկրի անծայրածիր տարածություններում:

Սոցիալիզմի վերջնական ու անվերապարձ հաղթանակ է ձևը բերված ԽՍՀՄ-ում: Մեկ յերկրում սոցիալիզմ կառուցելու հնարավորությունն ապացուցված է դրոմով: Պրոլետարական Մեծ հեղափոխություն յերկրի բարեկամների թիվն անընդհատ աճում է: Կոմունիզմի դրոշմ որորի վրա իր կողմն է դրավում կողմնակիցների ու մարտիկների նորանոր հզոր ջոկատներ:

Բուրժուական դադափարախոսությունը կորցնում է իր դիրքերը: Չաչիզմը—բուրժուական դադափարախոսության առավել ուսեցիտն ու մերկապարանոց այդ ձևը — հասարակությունը հետ է քաշում դեպի

միջնադարի մուսուլմանականությունը, դեպքի խափարա-
մատությունն ու մարդատյացությունը: Սոցիալիզմը—
դա ամբողջ մարդկություն վաղվան որն է, վորը լե-
ցուն է արևոսի, յերջանկությունս, յնորությունս ու
լայն հեռանկարներով:

ԽՍՀՄ-ի Ժողովուրդները հեղափոխական յեռանդի
հեղեղը բուլշևիկների կուսակցությունը ուղղել է դեպի
անդատարար հասարակություն ստեղծելու համար—
խարհային պատմական խնդրի լուծմանը: Մեծ և սրտ-
խաբհային կոմունիստի պարտականությունը — կոմուն-
իստական աշխարհայացքի սեղանը տանել միլիոնա-
վորների մեջ, հոգատար կերպով աճեցնել դրանց ծի-
ւերը, ձևավորել նոր մարդու դիտակցությունը: Այդ
խնդրի նշանակությունը նախապես անպարեզ է բաց
անում բուրժուական դադարադադարություն, համար,
վորովհետև կապիտալիզմի մնացորդներն եկոնոմիկայի
ու մարդկանց դիտակցություն միջից մեղանում դեռ
վերացված չեն, ուղղադրումի աղբյուրները դեռ
պահպանվել են: Վճռական մարտերում ջարջախախտ
թշնամի ուժերի մնացորդները դեռ գոյություն ունեն
և ջանում են իրենց դադարադադարություն թուլնով
թունավորել աշխատավորության ամենից քիչ կայուն
տարրերին: Ուստի և հասկանալի չէ, թե ինչու կու-
սակցությունն աղբյուր անդադրում կերպով չեւտում
է աղիտացիոն ու պրոպագանդիստական աշխատանքի
թերությունները և պահանջում է վճռականորեն բա-
րեկալի այդ աշխատանքը:

Յեվ այդ թերությունները վերացնելու համար չը
կա ավելի լավ բան, քան բուլշևիզմի պանծալի տրադի-
ցիաներին, մեր կուսակցության՝ ավելի քան յերեք
տասնամյակների ընթացքում կուսակած՝ ամենահա-
րուստ ու բազմապիսի փորձին դիմելը:

Ըստ վերում չափազանց կարևոր է հիշել, թե ինչ
նիսն ինչպես զայրադին խարազանում եր Խորհրդեղե-
ցիներին, վորոնք խոնարհվում են ին տարերայնության

տալ, չեն ճանաչում դիտակցականության նշանա-
կությունը բանվորական շարժման մեջ և դրանով իսկ
հրաժարվում են ին սոցիալիզմից: Ի հակակշիռ դրան,
բուլշևիկները կազմակերպեցին քաղաքական լայն ազի-
տացիա, պրոպագանդիստական համառ աշխատանք՝
մարքսիզմի դադարները բանվոր դասակարգի մեջ
տարածելու համար: Բարձր սկզբունքայնություն, հա-
մոցելու ուժին վարպետորեն տիրապետելու, դրավիչ,
կենդանի ու պայծառ կերպով կոմունիստական խոս-
քը դեպի մասսաները տանելու կարողություն — ահա
թե ինչով են միշտ աչքի ընկել բուլշևիկյան աղիտա-
տոցների, պրոպագանդիստների, կազմակերպիչների
կազմերը:

Ներկայիս պրոպագանդիստներին հարկավոր է սո-
վորել և սովորել այդ բուլշևիկյան տրադիցիաները, սո-
վորել պրոպագանդի ու ազիտացիայի արվեստը, ա-
ռաջին հերթին սովորել այդ բանվոր դասակարգի
մեծ ուսուցիչներից ու առաջնորդներից՝ Լենինից ու
Ստալինից:

Անցյալի ինչպիսի պայծառ եջեր են վերականգ-
նում յերեկ «Պրավդա»-յում հրապարակված՝ Անդրը
կովկասի հին բանվորների հիշողությունները, մեր
կուսակցության կազմակերպման արշավույթին ընկեր
ՍՏԱԼԻՆԻ հեղափոխական գործունեության մասին:
Դեռ յերեք ու կես տասնամյակ սրանից առաջ, ընկեր
ՍՏԱԼԻՆԸ, լինելով մեր հնագույն կազմակերպություն
ներից մեկի՝ Անդրկովկասյան Կազմակերպության՝ դե-
կավարը, կոմունիզմի պրոպագանդիստի անթառամ ու-
րինակ ցույց տվեց: Նա արդեն այն ժամանակ ուժեղ
հետադիմ հոգի էր վայելում, կարողանում էր վար-
պետորեն գործել՝ համոզելու ուժով և իր հսկայական
երուդիցիայով:

Տեսեք թե նա ինչպես էր կարողանում պրոպագա-
դի միացնել հեղափոխական պայքարի պրակտիկայի

հետ, ինչպես վարպետորեն եր նա կառուցում իր ազի տացիան, առաջավոր բանվորներին ղինելով ինքնակա լուծյան դեմ մղվող նրանց պայքարում: Մեր պրոպա գանդիստները պետք է լավ հիշեն այդ և մեկ ընդ- միշտ վերջ դնեն ամեն տեսակի սխոյապտիկային, այն պես սովորեցնեն, վոր ունկնդիրը միշտ ղինված լինի դադափարապես, լավ կովված լինի կուսակցության բաղադակնության և ընթացիկ մոմենտի կարևորա- վուն հարցերում:

Ընկ. ՄՍՍԼԻՆՆ ոգովում եր ամեն մի առիթից բանվորներին բուլչեիկյան բրոշյուրներ ու թուղեղիկներ մատակարարելու համար, կարգալու բանվորների հա մար և բացատրելու նրանց կուսակցական գրականու թյունը: Վորքան հեռու յե այդ, վորոշ՝ թող ներվի ա սեղ՝ կոմունիստների պրակտիկայից, վորոնք քաղխըմ բակ են հաճախում հերթական «բեռնավորումը» կրե- լու համար, իսկ կենդանի իրականության մեջ քաղ- քենիներ կերպարանք ունեն: Վորչափ խղճուկ են յե ընվում այն «պրոպագանդիստները», վորոնք իրենց գպրոցականությամբ, սխոյապտիկայով և անգիր ա- րած դատարկ Փորմուկաներով փախցնում են սոցիա- ալիզմի համար բուլչեիկորեն մղած պայքարի ու գրա- վիչ եջերի մասին լսելու սերը:

Ահա թե ինչ է ասում 1900 թվականին ընկեր ՄՍՍԼԻՆԻ խմբակի մասնակիցներից մեկը, ընկ. Սուր ցիլավան:

«Նա, ով թեկուզ մեկ անգամ հանդիպել է ընկ. ՄՍՍԼԻՆԻՆ, յերբեք չի մոռանա նրա համես տությունը, իմաստունությունը, անցքերն արագո րեն ըմբռնելու և ճիշտ ու պարզ ցուցմունքներ տալու կարողությունը, չի մոռանա նրա խորա- թափանցությունը, ամբողջ կյանքի ընթացքում մարդու մեջ բանվոր դասակարգի գործի նկատ- մամբ անսահման նվիրվածություն, հեղափոխու-

թյան բոլոր թշնամիների նկատմամբ անհաշտու- թյուն դաստիարակելու կարողությունը»:

Ահա՛ թե ինչը պետք է լինի մեր պրոպագանդիստ ների իդեալը: Ահա՛ թե ինչի պետք է ձգտեն նրանք:

Սոսել այնպես հասկանալի ու գրավիչ, վոր յու- րաքանչյուր ունկնդիր կոփում ստանա ամբողջ կյան- քի համար: Սովորեցնել այնպես, վոր յուրաքանչյուր ունկնդիր անհամբերությամբ առիթի սպասի՝ ստա- ցած գաղափարները գործնականում իրացնելու հա- մար: Յուրաքանչյուր բառի մեջ, յուրաքանչյուր պա տասխանի մեջ լինել վորոշակի ու պարզ, վորպեսզի ինչպես հարկն է ունկնդիրների մեջ պարզ պատկերա ցում ստեղծվի մարքսիզմ — լենինիզմի մեծ ուսմուն քի մասին, մեր կուսակցության ամենահարուստ հե- ղափոխական փորձի մասին:

Բուլչեիզմի գաղափարախոսության պրոպագան- դով գրաղվելը — հեշտ խնդիր չե, նա մեծ գիտելիք- ներ, լավ ունակություններ և վոր հատկապես կարե- վոր է՝ սիրալիր վերաբերմունք է պահանջում գործի նկատմամբ: Պրոպագանդիստների թեթևամիտ ընտրու թյունը, յերիտասարդ ստաթին զիջում անելը, լիբե- րալ վերաբերմունքը գպրոցականության նկատմամբ արժանի յեն ամեն տեսակի դատապարտության:

Մեղ անհրաժեշտ է համառորեն աճեցնել կայուն և ընդունակ պրոպագանդիստների կադրեր, մասնադի տացնել նրանց այս գործում և պահպանել նրանց հո- դատարությամբ ու սիրով:

Անհոգ վերաբերմունքը դեպի գաղափարական դաստիարակությունը, դեպի տեսությունը, միշտ խորթ են յեղել բուլչեիզմին: Այդ անհոգությունը խիստ բնորոշ է անկայուն կոմունիստների համար: Ի- րենց գիտակցական գործունեյության մեջ նրանք վոչ թե իրենք են իշխում անցքերին, այլ անցքերն են իշ- խում, ճնշում նրանց: Նրանք չունեն պարզ հեռանը-

կար: Նրանք Հեշտությամբ դուրս են գալիս ճիշտ ուղուց: Յեւ միայն տեսությունը, մարքսիզմ — լենինիզմի տեսությունն է, վոր պրակտիկ աշխատողներին տալիս է «կողմնորոշման ուժ, հեռանկարի պարզություն, համոզմունք աշխատանքի մեջ, համատ մեր գործի հաղթանակի նկատմամբ» (ՍՏՍԼԻՆ):

Պրոպագանդիստանե՛ր և ագիտատորնե՛ր, սովորեցե՛ք ԼԵՆԻՆԻՅ ու ՍՏՍԼԻՆԻՅ ագիտացիայի ու պրոպագանդի արվեստը: Յեղե՛ք բոլշևիզմի մեծ տրագիցիաների արժանի կրողներ, մեր պանծալի կուսակցության արժանավոր զավակներ:

«ՊՐԱՎԴԱ», 24 սեպտեմբերի 1935 թ.

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ԱԶԻՄՏՈՂԻ ՄՏԱՀՈՐԻ ԶՈՆԻ ՄԱՍԻՆ

Կուսակցական փաստաթղթերի ստուգումը մճուռահաղես առաջացրեց բոլոր կուսկադմակերպությունների աշխատանքի մեթոդաբանական առնալը: Նա վոչ միայն և մոչ պարզապես ակտիվացրեց մասնատներին և թափ տվեց ղեկավարներին: Կուսակցական փաստաթղթերի ստուգումը խտրադին անհողողությունությամբ ավելի աղագ ընթացքի և ավելի պրակտիկ լեզվի փոխադրեց մեթոդաբանական, բոլոր պրաններն ու սկսած աշխատանքները: Կուսաշխատանքի ավելի ու ավելի աճող աշխուժացումը—անառարկելի փաստ է:

Դժվար և հաշվել, թե շրջկոմներն քարտուղարները քանի ղեկուցումներ են տվել կուսակցական աշխատանքի մեթոդաբանական մասին: Նրանք ղեկուցել են նեղ և լայն կուսակադմակներում, շրջկոմի բյուրոյում ու պրենումում, ագիտատորներին ու պրոպագանդիստներին, կուսկադմակերպիչներին՝ խմբակային կուսկադմակերպիչների հետ միասին և նրանցից զատ: Նրանք հաշիվ են տվել մեթոդաբանական խմբանցիկներին բանառվոր ու գրավոր ձևով, մաս առ մաս ու ամբողջությամբ ստած շրջկոմի ամբողջ ապարատի և նրա ստորին ուղակներին համար:

Իրավացի կլինի այն հարցը, թե՛ շրջկոմների քարտուղարներն իրենք ինչպե՞ս են մեթոդաբանական ապարատում կարգավորագույն գեր խաղացող հաղարավոր աշխատողներին: Նրանք անմիջականորեն ղեկավարում են սկզբնական կադմակերպությունները: Նրանք անմիջականորեն տեղեկում յուրաքանչյուր տր կադմակերպում են կու-

սակցութեան վերոշումների պրակտիկ իրականացման համար մղվող պայքարը: Անկուսակցական աշխատող վոր մասնականների տրամադրություն մեջ տեղի ունեցած ամենաջնջին տեղաշարժը մեկնեմ հասնում ե նրանց: Նորանք տեղաբաշխում են կադրերը, ամօրի ու ամօրի դժվարին խնդիրները լուծելու համար աճեցնելով կուսակցականներին: Իսկ նրանք իրենք ինչպե՞ս են վերակառուցվում:

Մեզ մոտ գնալով ամօրի ու ամօրի յեն շատանում միջնակարգ դպրոցի ծախվալով պատրաստություն ունեցող շարքային միտակցալ բանավորները: Միլիոնավոր բանավորներ մեկ անդամից՝ ասանտիկից մինչև հնոց կամ մարտենյան վառարանը՝ գնում են յերեկոյան տեխնիկում, ինստիտուտ, արտադրական — տեխնիկական գասընթացներ, թուլչքային դպրոց, դրադարան՝ հեռակա կրթություն համար գրքեր տաանալու: Դժագրերից դրադեա կերպով և ինքնուրույնաբար գրուխ հանել հկարողացող, ստուգողական—չափման ապարատւրայից դրադեա կերպով ոգտվել ու նրանցով դեկա վարվել չկարողացող բանավոր կադրերում ե իր հարեփանների առաջ: Աճող տերունդը, ալորիա դպրոցականները, տարեց—տարի ամօրի ամօրիջական ու ամօրի—ճելի կերպով են բարձրացնելու թե՛ բանավորներին, թե՛ կորստեաականների միջին կուլտուրական մակարդակը:

Կուսակցական աշխատողը՝ դա—մասնականների ղեկավարն ե: Նա չի կարող և չպետք ե հանդարտակամ զխաելիքներ ունենա բոլոր ասպարեզներին նկատմամբ: Սակայն առաջին հայացքից նա ալորիա մարդ ե թրվում, վորն իսկապես, հաղթահարել և աշխատանքի բաժանման ամեն տեսակի հեաքերն անդամ: Նա կոնսուլտացիա յե տարիս պրոպագանդիստին՝ խմբակի հերթական թեմայի գրադմունքներին նկատմամբ: Նա քննություն ե ասնում աշխատավարձի ռեֆորմն արհախութենական աշխատողներին հեա միտաին, ասնելով

աարիֆային դասակարգումների բոլոր նրբություններին մեջ: Նա աշխուժ կերպով դիսկուսիա յե մղում ժողանդին ասպարիդում աշխատողին հեա՝ ճաշի, բուլիո և մի բաժակ կփասի դնի կարկուղայի խնդրում: Նա հրահանգներ ե տարիս ընթացիկ քաղաքական կամպանիան անցկացնելու համար ուղարկվող ագիտատորներին: Դաշտում նա ատուգում ե. թե արդյո՞ք ամբողջ կարտոֆին են հանել, վորտե՞ղ են արհում կարտոֆիլը, ինչպե՞ս են միտադրում: Նա տանջվելով կնճռատում ե կամ բերկրայից ժպտում՝ կորստեաականների ու խորհտեաականների ունեցած իրի թվերին նայելիս... մի խոսքով նա՝ «ե՛ ծովազնաց ե, ե՛ տաղձադործ»:

Կուսակցական աշխատողը պետք ե յինի քաղաքական դործունեյություն և բուլեիկյան թերիայի վարպետ, հաղթարկոր ու միլիոնավոր մարդկանց կադմականիչ ու դաստիարակ: Վոչ թե արտաքին հանրագիտակություն, ալ իսկական հատություն՝ ըմբռնելու ցանկացած վատի քաղաքական նշանակությունը, պարզելու, թե ալն վորտե՞ղից ե յերևան յեկել, դեպի ո՞ւր ե աճում, ո՞ւմ ե ձեռնտու մղվող դասակարգային պայքարում, — ահա թե ինչով ե աչքի ընկնում կուսակցական աշխատողը: Կադրերին ճանաչելու հատուկ հոտաություն, նրանց մարտունակության ստուգում, ճիշտ տեղաբաշխում, միս ու արյուն դաքձած անհաշտելի զգոնություն — ալս ե նրա բնորոշ գիծը:

Կուսակցական աշխատողն ունի իր «մասնազիտություն», իր «պրոֆեսիան», ունի «տեխնիկա» իր բնագավառում: Նա քաղաքական դործիչ ե: Նա պատկանում ե ամենատաջավոր թերիայով գինված կուսակցության ղեկավար կադրերի թվին: Այն մեծադուին հեղափոխական դործողություն կատարող կուսակցության, վորը մտքի ապչեցուցիչ համարձակ ու լայն թաիը զուգահեցում ե թե՛ խոշոր թե՛ մանրագույն ան

հրաժեշտ կազմակերպական միջոցառումները՝ շղթայի չտեսնված ինամքոտ մշակման հետ։ Այն կուսակցություն, վերը ղեկավարում է նախկին կյանքի բոլոր հիմքերի չտեսնված հերոսական, պլանային ու գիտակից վերակառուցման բովոյ՝ անցնող յերկիրը, մի յերկիր, վերտեղ այնպես աննկատելի յե սահմանը պատրանքի և իրականություն միջև, «մանր գործերի» ու սխրագործություններ միջև։

Այն ինչ մեղադրում միջև աշխատել յերբեմն պատահում է անգրագիտությունում ու անկուրտությունում։ Թյամբ կոլեկտիվում անող կուսակցական աշխատողի ախար՝ թե իբր, յես գլխադիաներում, համարադրաններում չեմ սովորել։ Այդ պատահա աշխատողը՝ չի բմբռնում, փոր հենց իր կազմակերպություն մեջ շարքային կոմունիստներն առանց արտադրությունից կրտորվելու արդեն ախարտել են յերեկոյան կոմունիստական համարադրանը։ Նա չի բմբռնում, փոր մշտապես միայն նախկին մատուցած ծառայությունները վիճակոչելը չի հաշվում ինքնաքննադատություն մոդու հետ։

Յուրաքանչյուր կուսակցական աշխատող պետք է ճշգրիտ արատկերացնի իր առաջնորդների մակարդակը՝ Մարքսի, Ենգելսի, Լենինի և Ստալինի մակարդակը։ Կոմյունիստական 3-րդ համագումարում Մարքսի մասին Լենինի ասած խոսքերը կարելի յե պերագրել մեր ուսուցիչներից յուրաքանչյուրին։ Հիշենք Վլադիմիր Իլյիչի այդ հիանալի արտահայտությունը։

«Մարքսը հենվում էր կապիտալիզմի որոշ նվաճած մարդկային գիտելիքներն ամալը հիմքի վրա, մարդկային հասարակությունը դարդացման որեքներն ուսումնասիրելով՝ Մարքսը հասկացավ կապիտալիզմի դարդացման անխոստիքիությունը, փոր տանում է դեպի կոմունիզմ և, փոր գլխավորն է, նա այդ բանն արտացոլեց միայն այդ կապիտալիստական հասարակ-

կությունում ենաճշգրիտ, ամենամանրակրիտ, ամենախոր տառամասիրություն հիման վրա»։

Յեկ միթե մենք չենք տեսնում, թե ինչպես գործի ելություն, նրա առանձնահատկություններ մեջ հանաճարեղ կերպով ներթափանցելով, ինչպիսի համակողմանի գիտություն է բնկ։ ՍՍՍՀՄ-ը դեկտարում մի ջաղդային քաղաքականություն ու տնտեսական չինախորությունը, ճարտարապետություն ու թատրոնը, պատմական գիտություն ու գեղարվեստական գրականությունը՝ հենց միայն սոցիալիստական ուսուցիչ մի ստալինյան յոդունդը նոր գլուխ բացեց համաշխարհային գրականություն մեջ։

Մեր կուսակցական աշխատողները՝ վարից միջև վերը՝ միթե պարտավոր չեն տրինակ վերցնել մեր ու սուցիչներից։ Յուրաքանչյուր կուսակցական աշխատող յրեն պիտի առաջագրի փոշ միայն մանր խնդիրներ, ալյե մեծ նպատակներ։ Լենինից մտկորեցնում է մեկ ամենաբարձր քնահատությունը սալ դեկտար կադրերի նշանակությունը, նրանց պատիստակությունը նրն ու բնորանքին։ Մեր «պրոֆեսիոնալ հեղափոխականները» կանգնած պետք է յինեն յորենց առաջագրից նորանոր ու ալիքի աճող պահանջներն արարություն մակարդակի վրա։

Շատ կուսաշխատողների մշտական գանդառներն այն մասին, փոր ժամանակ չի բավականացնում, — վկայում է, փոր նրանք յենթակա յեն ինքնահոսի, և փոր յիստ անհանգստացնող ազդանշան է։ Վատ է այն քարտուղարը՝ որինակ գործարանի կուսկոմի քարտուղարը, փորը ցեխերում յեղած անհարթությունների վերաբերյալ տասնյակ ու հարյուրավոր առանձին դանդառների քննություն համար ժամանակ ունի, իսկ իր գործարանի տեխնիկական քաղաքականություն ծրարդային ու վճռական հարցերի յորքը թափանցելու համար ժամանակ չունի։ Վատ է, որինակ, կուսակ-

ցության այն մարդային կոմիտեն, վորը վախենում է կուսակցական աշխատողներին ուսուցման համար աշխատանքից կտրելուց, ուսուցումը հետաձգելով՝ մեկ մինչև ցանքի կամ պանիայի վերջը, մեկ մինչև բերքահավաքի վերջը, մեկ մինչև կոնֆերանս անցկացնելը՝ դարնանից ամրան, աշնան, ձմռան հետաձգելով: Վատ է այն կազմակերպությունը, վորն ինչպես հարկն է չի մշակել ակտիվի հետ ունենալիք պարապ մունքների հատուկ սիստեմ: Այդտեղ պատահական չեն լինի աշխատողների բացակայությունը վերաբերյալ զանգատները, կազմակերպությունը մարդկանցով ամրացնելու վերաբերյալ անվերջ դիմումները:

Կուսակցական աշխատողը չի կարող և պարտավոր չէ ավելին իմանալ, քան հատուկ աշխատողները գիտեն իրենց մասնագիտությունից ասպարեզներում: Բայց նա պետք է գերադանցի նրանց բոլորին իր «հատուկ» գիտությունը — ստալինյան դպրոցի քաղաքական գործչի՝ լայն մտահորիզոնով, բարձր քաղաքական ու կուլտուրական մակարդակով:

Կուսակցական աշխատանքի վերակառուցումը, արտադրության մեջ միանձնյա ղեկավարների իրավունքների ու պարտականությունների մեջ խառնվելու, խորհրդային որդանների գործունեությունը կրկնելու, արհմիություններին փոխարինելու վճռական լիկվիդացիան խիստ կերպով բարձրացնում է կուսակցական ասպարատի սիստեմի ամեն մի աշխատողի քաղաքական հազեցածությունը, բովանդակալից լինելը և պատասխանատվությունը:

Կուսակցությունը յուրաքանչյուր կուսակցական աշխատողի ստալինադրում է հետևյալ կատեգորիկ պահանջը՝ ավելի արագ վերակառուցվի՛ր, ավելի հիմնավոր կերպով ընդլայնի՛ր քո մտահորիզոնը, յեղիր արժանի լենինի և Ստալինի բոլշևիկյան մեծ կուսակ

ցության ասպարատում աշխատելու մեծագույն պատվին ու բախտին:

(«ՊՐԱՎԴԱ», 25 հոկտեմբերի 1935 թ.)

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ՊՐՈՊԱԴԱՆԴԸ

Վիթխարի չափով աճել են մեր կուսակցությունից պրոպագանդիստական կադրերը: Հեռավոր Կասպիի կղզու՝ մինչ հեղափոխական դարձնալից, մի քանի տասնյակ դասախոսներին մինչև կարմիր պրոֆեսորայի ինստիտուտները, մինչև տասնյակ հաղարարավոր ուսանողներ ունեցող կոմունիստական ԲՈՒՀ-երը, մինչև կուսակցական դպրոցների ու խմբակների ներդաշնակ սիստեմը: «Ինչպիսի՞ մե՞ծ ու ճոխ ուղի յենք անցել:

Սակայն կյանքն անողորմարար առաջ է շարժվում, առաջադրելով նորանոր պահանջներ, նորանոր հարցեր: Արդեն ավարտված է նոր հասարակակարգի հիմքի կառուցումը, մի հասարակակարգի, վորի կոնսուլները տեսականորեն հիմնավորել են մարքսիզմը — լենինիզմի հիմնադիրները: Մենք մոտենում ենք յերկրորդ հնգամյակի՝ սոցիալիստական հասարակություն կառուցման հնգամյակի, վախճանին: Պոսքը վերաբերում է կապիտալիզմի մնացորդների հաղթահարմանը, վոչ միայն եկոնոմիկայում, այլ և մեր հայրենիքի մի լիոնավոր մարդկանց գիտակցության մեջ:

Այդ վիթխարի խնդրի իրադրծումը պահանջում է մեծագույն կազմակերպվածություն, մեր յերկրի յուրաքանչյուր քաղաքացու և առաջին հերթին յուրաքանչյուր կոմունիստի քաղաքական ու կուլտուրական մակարդակի հսկայական բարձրացում:

Բարձրացել է կառավարող կուսակցության անդամի դերը, կուսակցական ղեկավարի, պրոպագանդիստի, ագիտատորի դերը: Այժմ բավական չէ միմիայն նվիրվածությունը հեղափոխության գործին:

Պետք է ունենալ գիտելիքներ, կատարելագույն տիրապետել մարքսիզմ — լենինիզմի տեսությունը, պետք է ունենալ հատուկ աշակրջություն և զգաստություն:

Ընկեր ՍՏԱԼԻՆԷ՛ դեռ 17-րդ համագումարում ամենասուր կերպով մատնանչեց, վոր անհրաժեշտ է բարձրացնել կոմունիստների գաղափարական — քաղաքական մակարդակը: Հաջորդ բոլոր դեպքերը՝ և՛ ընկեր Կիրովի շարանենդ սպանությունից բղխող դասերը, և՛ Յենուկիձեյի գործը, և՛ վերջապես կուսակցական փաստաթղթերի ներկայումս տեղի ունեցող ստուգումը — այդ բոլորը կրկին անգամ հաստատում է, վոր հրատապ անհրաժեշտություն է բարձրացնել յուրաքանչյուր կոմունիստի հեղափոխական զգոնությունը և հետևաբար նաև գաղափարական — քաղաքական մակարդակը:

Համ Կ (բ) Կ Կենտկոմը վերջին ժամանակներս մի շարք վերոշումներ ընդունեց կուսակցական պրոպագանդի մասին: Կենտկոմը դատապարտեց լուրջ ու սուր չաղակերատություններ ու աղմուկով փոխարինելը կուսկոմների քաղաքականներին հանձնարարեց կուսուպրոցների համալրման անմիջական ղեկավարումը. պարտավորեցրեց բոլոր պրոպագանդիստներին յենթարկել հատկապես այդ նպատակով առանձնացված հանձնաժողովների ընկությունը. մատնանչեց, վոր անհրաժեշտ է բարելավել կուսակցության պատմություն դասավանդումը, և վերջապես հունիսի 14-ին վորոշում ընդունեց «Մոտակա ժամանակում կատարվելիք պրոպագանդիստական աշխատանքի մասին»: Բացի դրանից, ինչպես հայտնի յԱ Կենտկոմն առանձնացրեց կուսակցական պրոպագանդի ու ագիտացիայի հատուկ բաժին, համապատասխանորեն վերակազմելով կուլտպրոպը:

Վորո՞նք են այդ բոլոր միջացառումների դրդապատճառները:

Դրանց դերպագրածառներն են կուսակցական պրոպագանդի աճած խնդիրները, դրանք թեթեւեղված են նրանով, վոր, կուսակցութիւնը հող և տանում կոմունիստներին տեսական մակարդակի և նրանց դադարաւրական շինվածութեան բարձրացման համար:

Յեւ խոսքը մասնավոր միջոցառումների մասին չե բնավ, այլ կուսակցական կրթութեան ամբողջ սիստեմի մասին, նոր պայմաններում կուսակցական պրոպագանդի խնդիրներին մասին, այդ գործի խիստ բարելավման մասին:

Անտարակույս, 17-րդ համագումարից հետո, մասնավոր վերջին ժամանակներս, կուսակցական փաստաթղթերի ստուգման կապակցութեամբ, վորոշ չափով բարելավվել և պրոպագանդիստական աշխատանքը: Այդ վկայում են նաև կուսակցական հաղարավոր նոր դպրոցները, խմբակները, շատ ավելի լավ հաճախումը և դասավանդման ավելի բարձր վորակը: Աճել են նաև պրոպագանդիստները, վորոշ չափով ավելի լավ են սկսել աշխատել կուսակաբինետները: Բայց այդ բոլորի հետ միասին, պրոպագանդիստական աշխատանքը շատ կազմակերպութեաններում, շարունակում և մնալ ցածր մակարդակի վրա: Դեռևս իսկական պայքար են մղում Կենտկոմի վորոշումների կատարման համար, չկա պրոպագանդիստական աշխատանքի ընդհանուր բարձրացում:

Կուսակցական ղեկավարների մի մասում ղեկական մարդիկ, վորոնք այնքան են չեն սիրում տեսութիւնը, թերազնահատում են պրոպագանդը և պատրաստ են յերես դարձնել դադարաւրական գործերից: Կան մարդիկ, վորոնք վարժվել են իրենց հուշը դնել ինքնահոսի վրա, քարշ գալ պոչից, ապրել վաղուց անցած որերի պատկերներով: Չենք ասի, վոր այդպիսի մարդիկ շատ են, բայց նրանք կան:

Այդ ամենից լավ վկայում և կուսակցութեան

Կենտկոմի որերս հրապարակված վորոշումը՝ «Սվերդլովսկի մարզում կուսակցական պրոպագանդի վիճակի մասին»: Կուսակցութեան մարդկումը հետևութեաններ չի արել Կենտկոմի պրոպագանդիստական աշխատանքին վերաբերյալ վորոշումից և գործը մասնել և ինքնահոսի: Այդ մարդի խոշորագույն կուսակցական կազմակերպութեանների ղեկավարները՝ ընկ. ընկ. Սմիրնովը, Ոկուշովան, Սվերբախը շատ անգամ ղեկ լարացիաներ անելով պրոպագանդի նշանակութեան մասին, «չեն կազմակերպել կուսակցական դպրոցներ և խմբակների համալրումը՝ Կենտկոմի վորոշման համաձայն»:

Մեծ վստահութեան արժանացած, կուսակցական այդ ղեկավարներն ավելորդ են դուել անձամբ զբաղվելու կուսակցական դպրոցների համալրմամբ յեւ, դատելով պրոպագանդիստական աշխատանքի նրանց մոտ գոյութիւն ունեցող մակարդակից, նրանք ընդհանրապես չեն հետաքրքրվում կոմունիստների դադարաւրական դաստիարակմամբ, յերկրորդական գործ համարելով այդ:

Այսպիսի աղայական-արհամարհական վերաբերմունք ղեկի պրոպագանդը և պրոպագանդիստները Սվերդլովսկի մարզում բնորոշ և կուսակցական շատ ղեկավարների համար: Որինակ, Ստալինսկում, վոշ քաղկոմի քարտուղար Տրեգուբինկովը, վոշ կուլտպրոպի վարիչ Տիխոնովը չեն հետաքրքրվում պրոպագանդիստական աշխատանքով, կուսակցութեան պատմութեան խմբակների պարապմունքներով, պրոպագանդիստների տրամադրութեաններով ու խոհերով: Ամեն տեսակի պարսաւանքի արժանի քաղկոմի ղեկավարները զբաղվում են շաղկրատութեամբ, կուսուսուցման «նոր» ձևերի վորոշումով, փոխանակ նըրան, վոր թափանցեն գործի ելութեան մեջ, հոգան

կուսակցական դպրոցի մասին, ուսումնասիրեն յուրաքանչյուր պրոպագանդիստին:

Կենտկոմի վորոշման մեջ նշված Սվերդլովսկի մարզի պրոպագանդիստական աշխատանքի թերությունները բնորոշ են և ուրիշ շատ կադմակերպությունների համար: Կենտկոմի քանիցս արած ցուցումները, պրոպագանդիստների պատրաստման, նրանց ընտրության, դպրոցների համալրման մասին, Փորձալիմի և դպրոցականության դեմ պայքարելու մասին — այս բոլորը չափազանց դանդաղ կերպով և կիրառվում կյանքում: Կուսակցական մի քանի կադմակերպություններ շարունակում են «սկզբունքային վորոշումներ» ընդունել և բնավ չեն կարողանում հասկանալ, վոր բանը նոր վորոշումների մեջ չե, այլ պրոպագանդիստների նկատմամբ ամենորյա հոգատարության մեջ, այն բանի ստուգման մեջ, թե կոմունիստի գաղափարական մակարդակն որ — որի վրա վորչափ և բարձրանում:

Ձի կարելի խոսել կուսակցական պրոպագանդի քիչ թե չափ լուրջ բարելավման մասին, մինչև վոր կուսակցական բոլոր կադմակերպությունները՝ յերկրկոմները, մարզկոմները, քաղկոմները, չրջկոմները չմբռնեն, վոր կոմունիստները գաղափարական քաղաքական մակարդակի բարձրացումը — նրանց հիմնական խնդիրն և, վոր դա միմիայն կուսակցական պրոպագանդի ու ագիտացիայի բաժինների դործը չե: Կուսակցությունը պահանջում և արժատապես բարելավել բոլշևիկյան պրոպագանդը: Այդ գնքը պետք և ավելի սրել: Բոլշևիկյան այդ արվեստին պետք և սովորի կատարելապես տիրապետել ամեն մի պրոպագանդիստ, ամեն մի կոմունիստ:

Բարձրացնելով գաղափարականությունը, սկզբունքայնությունը — կոմունիստի այդ կարևորագույն հատկանիշները, ավելի խորն ու ավելի հիմնա-

վոր կերպով տիրապետելով մարքսիզմ — լենինիզմին, ուսումնասիրելով մեր հերոսական կուսակցության պատմությունը, մենք դրանով իսկ ավելի կբարձրացնենք լենինյան — ստալինյան կուսակցության անդամի կոչումը և կապահովենք մեր յերկրի ավելի արագ առաջընթացը դեպի սոցիալիզմ:

«ՊՐԱՎԴԱ» 2 նոյեմբերի 1935 թ.

ԲՈՒԼՃԵՎԻԶՄԻ ԿԵՆԴՐԱՆԻ ԽՈՍՍՔԸ

Բուլճեվիյան ազիտացիայի խոսքը—գա թշնամուն ապանող նետ է: Դա հետամնացների համոզելն է: Դա կուսակցության և խորհրդային իշխանության քաղաքականության պարզ և ճշմարիտ բացատրումն է մասսաներին: Բուլճեվիզմի կենդանի խոսքը պետք է այնքան ավելի ուժեղ և ավելի կազմակերպված լինի, վորքան ավելի ամուր են մեր հաղթանակները, վորքան ավելի լայն են մեր հորիզոնները, վորքան ավելի մոտ է նպատակը — սոցիալիստական հասարակության կառուցումը:

Բայց կան այնպիսի անգրագետ տեսությունների կրողներ՝ «մենք հաղթանակեցինք, և կարելի չէ թուլացնել ազիտացիան սոցիալիզմի համար»: Նման տեսություններ, ըստ յերեվույթին, վարակված են նույնիսկ առանձին կուսակցական կազմակերպություններ:

«... Բալխանիսկու կոմբինատի կուսակցական կոմիտեն՝ կուսակցության և խորհրդային Միության հանդեպ բանվորական մասսաների անսահման վստահության փաստից, անճիշտ գործնական յեղրակացություններ են հանել, թուլացնելով ամենորոյա մասսայական քաղաքական բացատրական աշխատանքը...»:

Այսպես է ասում կուսակցության Կենտրոնական Կոմիտեյի վորոշումը Բալխանյում քաղաքական ազիտացիայի վիճակի մասին, — վորը հրապարակված է «Գրավչա»-յի դեկտեմբերի 4-ի համարում:

Ազիտացիան մնում է կուսակցության սուր մարտական ղեկը: Ազիտացիայի նշանակությունն այժմ

վե՛լ միայն չի նվազում, այլ ընդհակառակը, ավելի ու ավելի յե ամուս: Խորհրդային Հանրապետությունների բազմամիլիոն ժողովուրդը նետվել է դեպի նոր կյանք: Յուրաքանչյուր որը մեզ լուրեր ե բերում բան վորների և կոլտնտեսականների հերոսական գործերի մասին: Անհատ ստախանովականների շարժումն արդեն վեր է անվել սոցիալիստական մրցութայն նոր հզոր վերելքի: Աշխատանքի լավագույն որինակների արագ տարածումը, հետ մնացողներին առաջադրոնների փորձի պարզաբանումը, կուսակցության յուրաքանչյուր նոր վորոշման և ցուցմունքի պարզաբանումը՝ տեխնիկայի յուրացման մասին, աշխատանքի արտադրողականության բարձրացման մասին, մասսաների հետագա նյութական և կուլտուրական վերելքի մասին, — մի՞թե այսպիսի աշխատանքը կարող է ընթանալ ինքնահոս կերպով: Մի՞թե այստեղ կարելի չէ գործը ղլուխ բերել առանց բուլճեվիյան ազիտացիայի ամուրորեն կազմավորված և ճկուն սիստեմի:

Մեր կյանքի տեմպերը—տեմպեր են մի յերկրի, վորն առաջ է ընթանում յոթ մղոնանոց քայլերով: Ազիտացիան ապարդյուն է, յեթե դա հետ է մնում կյանքից, յեթե դա նույն որն իսկ և նույն ժամին մինչև մասսաներին չի հասցնում կուսակցության, խորհրդային իշխանության նոր լողունները, նոր ցուցմունքները, յեթե դա հետ է մնում ընթացիկ դեպքերի պարզաբանումից: Հետ մնալ ազիտացիայում—նշանակում է հետ մնալ մասսաներին քաղաքականորեն կազմակերպելում: Ճկուն, կենդանի ազիտացիան մասսաներին կազմակերպում է նոր հաղթանակների համար: Մարիա Դեմչենկոյի արտադրական ու կորզն ուկրայնական դաշտերում տարածեցին կոլտնտեսային ազիտատորները: «Նիկոնար-Վոստոկ»-ի ածխային խորչերից ստախանովյան գործերի մասին լուրն ասես թռչունի թևերով թռավ Դոնբասի շախտե-

քը կուսակցական մամուլի միջոցով, չախտերի և լա-
վանքների կուսակցական ազդիտատորները միջոցով:

Կամ վերցնենք ազդիտացիայի ինտենցիոնալ նը-
շանակութունը: Յուրաքանչյուր ուրը մեզ տալիս է
ապշեցուցիչ ներհակություններ նեխվող կապիտա-
լիզմի, մոլեզնող ֆաշիզմի և մեր յերկրի աճի միջով:
Հո՛ւյս ունենալ, վոր այս հարցերի պարզարանումը
մինչև մասսաներին կհասնի ինքնահոսով կամ միայն
թերթի միջոցով: Բայց չե՞ վոր մեզ մոտ թերթն էլ,
գժբախտաբար, ամեն տեղ չի հասնում: Յե՛վ մեր
յերկրում դեռ քիչ մարդիկ չկան, վորոնք նոր են
բարձրանում դեպի կյանքը, վորոնց հարկավոր է
կարգալ թերթը և պարզաբանել ընթացիկ դեպքերը:

Քաղաքներում, գյուղերում, մեր յերկրի յուրա-
քանչյուր անկյունում բազմաբովանդակ կյանքը ցույց
է տալիս, թե ինչպիսի՞ անասելի չափերով է աճել
մասսաների ձգտումը դեպի քաղաքական խոսքը, դե-
պի յերկրի կյանքի մասին քաղաքական ինֆորմա-
ցիան: Ինչպիսի՞ ահագին հետաքրքրություն են ցու-
ցաբերում այժմ մեր ֆարրիկները և գործարանների
բանվորները դեպի ամեն տեսակի ղեկուցումները:
Կամ բաժական է, վոր գյուղ դնա ղեկուցողը, ժողո-
վի յե ձգվում ամբողջ գյուղը—և հասակավորները և
փոքրահասակները: Յե՛վ մասսաների այս աճող ձգտու-
մը դեպի քաղաքական ինֆորմացիան, այն ահագին
խնդիրները, վորոնք կանգնած են մեր ազդիտացիայի
առաջ՝ այժմ բացահայտ հակասության մեջ են գլու-
նվում ազդիտացիայի գործի ամբողջ կազմակերպման
հետ: Հենց ամենից շուտ և ամենից առաջ տուժում է
կուսակցական ազդիտացիայի և պրոպագանդայի կազ-
մակերպումը:

Պետք է հաղթահարել կեղծ պատկերացումը մեր
պրոպագանդիստի, ազդիտատորի տիպի մասին, այս
կարևոր գործի ղեկավարի տիպի ժառին, այն պատկե-

րացումը, թե պրոպագանդան կազմակերպող մարդք
պե՛տք է լինի կարդացած, գրքի՛ մարդ, բայց վո՛չ կադ
մակերպիչ: Կուսակցական աշխատանքի հենց այսպի-
սի կարևոր տեղամասում է, վոր պետք է կանգնած
լինի ամուր, հմուտ կազմակերպիչ, զաղափարապես
զինված բոլշևիկ:

Ազդիտացիայի հնարավորությունները մեզ մոտ ա
ճել են բացառիկ կերպով: Հարկավոր է միայն նայել
յերկրի հեռախոսացման թվերին, ռադիոյի, թերթերի
տարածման թվերին, վորպեսզի՛ համոզվել դրանում:
Ճիշտ է ռադիոն անփուլթ տիրոջ ձեռքերում հաճախ
անգործության է մատնվում: Թերթերը, նրանց տի-
բաժն ահագին աճելով հանդերձ, գժբախտաբար, հա-
ճախ չեն հասնում մինչև ընթերցողը, առանձնապես
գյուղում: Իսկ թերթը ազդիտացիայի ակտիվ դնքն է:
Ձի կարող կուլտուրականորեն գրված քաղաքական
ազդիտացիա լինել, յեթե չկա թարմ թերթ, յեթե չըր
ջանային ակտիվը թերթ չի ընթերցում կամ վատ է
ընթերցում:

Աճել են ազդիտատորների կադրերը: Վերջերս Կը-
րեմլի ամբիոնից ինչպիսի փայլուն ճառեր արտասան
վեցին չարքային բանվորների, կոլտնտեսային ահաբ
միտների բերաններից: Այժմ գյուղում նույնիսկ դո-
յություն ունի ազդիտատորների մի ամբողջ բանակ՝
կուսակցական և վո՛չ կուսակցական բոլշևիկները թը-
վից: Հարկավոր է միայն գտնել նրանց և ոգնել նը-
րանց:

Նշանակում է, առկա են ազդիտացիոն մեքենայի
բոլոր մասերը: Բայց առանձին կազմակերպություն-
ներում, կրկնում ենք, չկա այն մոնոյոր-կազմակեր-
պիչը, վորը հավաքեք մեքենան և այն լիընթաց գոր-
ծի դնեք: Ամուր կազմակերպիչները կադրերին—առա-
ջին հերթին ուղղել դեպի ազդիտացիայի բնագավառը:

Ազդիտացիոն աշխատանքի կազմակերպման թերա

զնահատումից ել հենց բղիում են այս մեծ գործի բոլոր ստվերոտ կողմերը: Դրանց ե վերաբերվում ամենից առաջ՝ պատրաստված կադրերի բացակայությունը, օխոլաստիկան, կապի բացակայությունը կյանքի հետ, խճճված, բյուրոկրատականացված, մասսաներին անմատչելի լեզուն՝ ագիտացիայի բովանդակության և ձևի մեջ: Իսկ Լենինը սովորեցրել է.

«Պրոպագանդի յեվ ագիտացիայի պարզությունը հիմնական պայմանն է: Յեթե մեր թշնամիներն առում և խոստովանում եյին, վոր մենք հրաչքներ ենք գործել ագիտացիայի և պրոպագանդի զարգացման մեջ, ապա այդ հարկավոր ե հասկանալ վոչ թե արտաքին ձևով, թե մենք շատ ագիտատորներ ունեյինք և շատ թուղթ եր վատնված, այլ այդ հարկավոր ե հասկանալ ներքնապես, թե այն ճշմարտությունը, վոր գոյություն ուներ այդ ագիտացիայում մեկավել ե բոլորի գլխում: Յեվ այդ ճշմարտությունից շեղվել չի կարելի»:

Թե ինչքան յերբեմն հեռու յեն կյանքից մեր կուլտ-պրոպանդերը, պրոպագանդիստներն ու ագիտատորները, ցույց են տալիս վերջերս «Պրավդա»-յում հրապարակված նյութերը՝ Վորոնեժի մարզի Նիժնե-դեվիցկու շրջանում տարվող ագիտացիայի մասին: Այս շրջանում գտնվում են կոլտնտեսականների վոչ քիչ խմբակներ, վորոնք մինչև վերջին օրերս չգիտեին, թե ո՞վ ե Մարիա Դեմչենկոն, ո՞վ ե Ալեքսեյ Ստախանովը: Բնորոշ ե, վոր Կոմինտերնի կոնգրեսի ավարտելուց յերեք ամիս հետո անպատրաստ պրոպագանդիստներն այս շրջանում կոլտնտեսականների հետ «մշակում են» Պիկի և Նրկուլիի ղեկուցումները: Կյանքը, թերթերն այդ «մշակման» օրերին աղաղակում են Դեմչենկոյի, Ստախանովի, Բուսիգինի, Վիդգրադովանների ռեկորդների մասին: Իսկ ագիտատորից այս դեպքերի մասին դու կենդանի խոսք չես

լսի: Կարելի՞ յե գտնել չինովնիկության և ֆորմալիզմի ավելի վատ օրինակ, քան կուսակցական աշխատի ագիտացիան և պրոպագանդան:

Ագիտացիայի մեջ չինովնիկության օրինակ ե Բալանայի ցեկուղողա թղթային կոմբինատի կուսկոմի աշխատանքը: Մի կողմից հայտարարություն բան վորների քաղաքական ինֆորմացիայով «հարյուր տոկոսանի ընդգրկման» մասին, խմբակային ագիտատորների ընտրության ու աշխատանքի մասին: Իսկ գործնականում—բանվորին այս կոմբինատում չեն պարզաբանում կուսակցության և կառավարության կարեվորազույն վորոշումները, միջազգային կարևորագույն դեպքերը: Գործնականում—ագիտատորների և զրույցավարների կադրերն աղտոտված են կիսագրագետ, քաղաքականապես անպատրաստ, նույնիսկ խորթ մարդկանցով:

Հագիվ թե այս տեսակի կադրերը կարողանան մինչև մասսաների գիտակցությանը հասցնել ճշմարիտ և հասկանալի խոսք՝ մեր կուսակցության քաղաքականության մասին, մեր հայրենիքի ահագին հողի վրա ստեղծագործվող մեծ գործերի մասին, արտասահմանի բանվոր դասակարգի կյանքի և պայքարի դեպքերի մասին:

«ՊՐԱՎԴԱ», 18 դեկտեմբերի 1935 թ.

ՀԱՄ. 4. (Բ) 4. ԿԵՆՏԿՈՍՈՒՄ

ՄԱՐԶԿՈՄՆԵՐԻ, ԿԵՆՏԿՈՄՆԵՐԻ ՅԵՎ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿՈՄԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԵՆՏԿՈՄՆԵՐԻ ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ՊՐՈՊԱ- ԳԱՆԴԻ ՅԵՎ ԱԳԻՏԱՅԻՆ ԲԱԺԻՆՆԵՐԻ ՎԱՐԻՉՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

4—7 դեկտեմբերի 1935 թ.

Խորհրդակցությունը տեղի ունեցավ Համ 4 (բ) 4 Կենտկոմի կուսակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բաժնի վարիչ ընկ. Ստեղծու ղեկավարությամբ: Բոլոր ծափահարությունների տակ ճառով հանդես յեկավ Համ 4(բ)4 Կենտկոմի քարտուղար ընկ. Անդրեյան: Կուսակցական պրոպագանդի դրվածքի կոնկրետ հարցերի մասին ղեկավարներում հանդես յեկան մարդկանցից ու յերկրորդների կուսակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բաժինների վարիչները:

Խորհրդակցությունը ցույց տվեց, վոր կուսակցական պրոպագանդի դրվածքում լուրջ թերություններ չառախան, վորոնք բոլորում են նախ և առաջ բաժինների կազմակերպչական թույլ աշխատանքից, բաժինների, վորոնք կոչված են ղեկավարելու աշխատողներ, վորն իր հերթին բացատրում են աշխատանքներում առաջ կազմակերպչական կազմերի պահպանությունը: Այդ բաժինների համար ղեկավար աշխատողների ընտրությունը յերբեմն կատարվում են անտանգիստ կերպով:

Այդ, վորի մասին խորհրդակցությունում անհրաժեշտորեն պատկեր հենարանի աշխատակից ընկ. Մարիչ: Նա որինակ բերեց Ուլլենկատանի Կենտկոմին, վորը բազմաթիվ յերկար ժամանակ չեք կարողացել բաժնի սխալի թեկնածություն ընտրել և առաջադրած թեկնածությունը հենց ինքն և յերկու անգամ դեմ յեղեր:

Պրոպագանդիստների հաստատումը շրջկոմների բյուրոների նիստերում հաճախ վեր և անվում ձևական պրոպագանդայի, չխոսելով դեռ այն մասին, վոր չառ շրջկոմներ պրոպագանդիստներին ուղղակի չեն հաստատում: Մոսկվայի Սոկոլնիչնսկի շրջկոմում հրահանգիչն ինքն եք կազմում արձանագրությունները, ինքը ստորագրում այն, և դրանով իսկ պրոպագանդիստները հաստատված ելին համարվում:

Ձեյաբինակում պրոպագանդիստներին նկատմամբ յեղած անուշադրությունը հասցրել են այն բանին, վոր այն մարքը, վորի կուսակցական տոմարը հետ և յին վերցրել, շարունակում եք իք պրոպագանդիստական աշխատանքը: Այս նույն տեղում վորտեղ են կուսակցական կարբինետների վարիչների գաղնթացներ անցկացնել, բայց սխալնթացների համար ունկնդրներն են ընտրել այնպիսի մարդկանց, վորոնց անձ մասը յեղքեք չի կարողացել Լենինի և Ստալինի յերկերը: Կենտկոմի կուսակցական պրոպագանդի յեվ ագիտացիայի բաժնի մարիչի տեղակալ ընկ. Կնոբինը մասնակցեց Ձեյաբինակի մարդկում յեղած տարրինակ կարգ ու կանոնները: Այստեղ կուսակցության վարիչն այնպես և մասնագիտացել իրեն մարդկում յերդվյալ լիազոր դրուդատնտեսական կազմաբաններին գծով, վոր վերջ յի վերջ նրան նշանակել են պրոպագանդիստական բաժնի վարիչ:

Իրեն օրինակ՝ կուսակցական պրոպագանդի և կազմակերպչան նկատմամբ յեղած ձևական վերաբեր-

մանքի, քերական Սեդուխան յերկրներէ «սործը», վորը մի շարժումով փոխուցն հաստատուել և կուսակցական փորութեան ամբողջ ցոնցը գոյութեամբ (այդ յերկրկոմի կուսակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բաժնի փախչան լեռներ Պարսկաստանն է) :

Դեպի պրոպագանդն ունեցած լուրջ ուշադրութեամբ չեն մարտդ պարծնեալ նաև Սարկովի և Վինոկուրի մարդկոմները :

Տեղաշարժ կա միայն առանձին մարդակերպութեանն ընդդէմ : Ուրիշակ, Լենինգրադի քաղկոմի կուսակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բաժնի նախագահ Կերպով ձեռք և գարկել դպրոցների համալրման գործում յեղած թերութեանն ընդդէմ, իմբալինել է աշխատանքները յոմանդակութեան մասին ճիշտ և ժամանակին ինֆորմացիա տալու գործի դրամաբին :

Խորհրդակցութեանը մեծ հետաքրքրութեամբ լսեց Դոնցի մարզկոմի կուսակցական պրոպագանդի յեմ ագիտացիայի բաժնի վարիչ ընկ. Սերգեյեվի հաղորդումը : Այստեղ կուսակցական շուսամբութեան ցանցի աշխատանքները վրա տեղահանութեան վործ կա :

Խորհրդակցութեանը պարզեց, վոր կուսակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բաժնիների շատ աշխատողներ ամէլի շատ հետաքրքրուում են «ընդդէմ մով», ամեն տեսակի տոկոսներով, թվերով, սխեմաներով, քան խմբակների գաղափարական կյանքով, բան թշնամական տարրերի ակտիվութեան ձևերով :

Իսկ այն մասին, թե վորքան կարևոր և անհրաժեշտ է հետևել դրան, ասում է Ուկ. Կ(բ) Կենտկոմի կուսակցական պրոպագանդի յեմ ագիտացիայի բաժնի վարիչ ընկ. Աչրաֆյանի յետևյալը : Նա մի շարք կոնկրետ որոշակներով ցույց տվեց, վոր բոլոր ժողովուրդն քաղաքացիական և հակահեղափոխական ապստամբների բոլոր, վորոնք իրենց ագետներն,

իրենց արբանյակներն ունեն Ուկրայինայի գաղափարական Ֆրոնտի մի շարք կարևորագույն տեղամասերում, աղտոտել և կուսակցութեան անդամների դուրս հեռը՝ լենինիզմի կարևորագույն հարցերի և Ուկ. Կ(բ) Կուսակցութեան պատմութեան կեղծած շարադրանքով :

Ընկ. Բերեյի գեկուցումը քննարկելիս հակալենինյան տարրերը փորձեցին աղավաղել մեր կուսակցութեան պատմութեանը, անդրկովկասյան բուլշևիկյան կազմակերպութեան պատմութեանը : Ստախանովականների խորհրդակցութեանում արտասանած ընկեր Ստալինի ճառը քննարկելիս այդ թշնամական տարրերը փորձեցին անվստահութեան սերմանել վաղվա որվանկատմամբ, ապացուցելով, վոր ստախանովյան շարժումը բանվոր գասակարգին սպառնում է գործադրկութեամբ :

Կուսակցական պրոպագանդի բարձր վորակն ապահովելու համար առաջնակարգ նշանակութեան ունի ճիշտ ընտրութեան, պրոպագանդիստների ստուգման, նրանց աշխատանքի սխեմաների կարգաւոր վերահսկողութեան, նրանց մշտական ոգնութեան ցույց տալու հարցը : Հաճախ մենք լսում ենք պրոպագանդիստներին վատ աշխատանքի քննադատութեանը, սակայն լավ պրոպագանդիստները սակավ են ժողովրդականացվում : Այդ տեսակետից արժեքավոր նախաձեռնութեան է կատարել Մոսկվայի քաղկոմը : Մոսկվայի քաղկոմի կուսակցական պրոպագանդի յեմ ագիտացիայի բաժնի վարիչ ընկ. Րատները մանրամասնորեն պատմեց Մոսկվայի լավագույն պրոպագանդիստների մասին :

Սվերդլովսկի մարզկոմի կուսակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բաժնի վարիչ ընկեր Ուկուկովի հաղորդումից յետևաց, թե ինչպիսի հակայական նշանակութեան է ունեցել Կենտկոմի պահանջը պրո-

պաղանդիստների ստուգման վերաբերյալ, պահանջ, վորն իր արաահայտութիւնն է գտել՝ Սվերդլովսկի մարզում կուսակցական պրոպագանդի դրվածքի մասին Կենտկոմի վորոշման մեջ: Մարդկոմի աշխատողներն անձամբ ստուգում են պրոպագանդիստներին բոլոր շրջաններում: Այս աշխատանքը նոր է միայն ըսկըսված, և նա արդեն քիչ արդյունքներ չի տվել: Ուրալմաշում, որինակ, 85 պրոպագանդիստից 17-ը հեռացված է պրոպագանդիստական աշխատանքից, Կաբակովսկում ստուգել են 99 պրոպագանդիստի, դրանցից 33-ին հեռացրել են: Հեռացվածների մեծ մասը՝ խորթ տարրեր են, նախկին ուկրոնիստներ: Այսպիսի փաստեր հայտնաբերվել են նաև մյուս մարզերում, մանավանդ կուսակցական փաստաթղթերի ստուգման ժամանակ:

Ինչ անել հետագայում, ինչպե՞ս սովորական ժամանակամիջոցում պրոպագանդիստների բարձրորակ աշխատանքի հասնել: Մարդկ. թույլ, անպետք պրոպագանդիստներին, կուսակցական ղեկավար աշխատողներից պրոպագանդիստական նոր կադրեր ներգրավել, լայն կերպով առաջ մղել պրոպագանդիստների պատրաստման և վերապատրաստման գործը — ահա խորհրդակցութեան կարծիքը:

Ինչպես ցույց տվեց Մոսկվայի, Լենինգրադի և Ուկրաինայի փորձը, ճիշտ մտաեցում ունենալու դեպքում կուսակցական փաստաթղթերի ստուգման ժամանակ կարելի չէ դալի չափով հարստացնել պրոպագանդիստների կադրերը նոր ուժերով: Դոնեցի մարզում ստուգման ժամանակ ներգրավել են իբրև պրոպագանդիստներ 675 կոմունիստ, դրանց զգալի մասը կուսաշխատողներ են: Լենինյան շրջանում (Մոսկվա), ինչպես հայտնում է շրջկոմի կուսակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բաժնի վարիչ ընկ. Բրոյդեն,

ներգրավված է պրոպագանդիստական աշխատանքի համար 360 մարդ:

Պրոպագանդիստական աշխատանքի համար կուսակցական ղեկավար աշխատողների ներգրավման գործը չափազանց վատ է դրված: Վորպես կանոն, յերկր կոմների, մարդկոմների, քաղկոմների, շրջկոմների և նույնիսկ գործարանային կուսակցական կոմիտեների բյուրոների անդամները պրոպագանդիստական աշխատանքով չեն զբաղվում, իսկ կուսակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բաժինները տեղեքում ամենայն վճռականութեամբ չեն դնում այդ հարցը: Փաստերն առում են, վոր այնտեղ, վորտեղ շրջկոմի քարտուղարն ինքն է ղեկավարում խմբակը, ուվալ շրջանի բոլոր լավագույն, մարքսիստներն պատրաստված մարդիկ հետևում են նրա որինակին:

Պրոպագանդիստների սխտեմատիկ ուղնութիւնը շատ վատ է կազմակերպված: Պրոպագանդիստների սեմինարները, վորպես կանոն, չեն պատրաստում պրոպագանդիստներին՝ հերթական թեմաների համար: Պրոպագանդիստական սեմինարները, վորպես կանոն, մեթոդական հարցերով չեն զբաղվում: Հյուսիսային Կովկասի յերկրկոմի կուսակցական պրոպագանդի յեվ ագիտացիայի բաժնի վարիչ ընկ. Սեմյակինը մտառաւ ինչեց, վոր յերկրամասում միայն մի դեպք է յեղել, (Կարաչայում), յերբ սեմինարում քննարկվել է պրոպագանդի մեթոդիկան:

Կուսկարինետները նույնպես թույլ են սպասարկում պրոպագանդիստներին: Մոսկվայի մարդկոմն ըստուգել է կուսկարինետների աշխատանքը: Ինչպես հարդրեց կուսակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բաժնի վարիչ ընկ. Դեդիկովը, կուսկարինետների աշխատանքի մասին ՄԿ հատուկ նամակ է պատրաստել, վորը մոտ ժամանակներս կուղարկվի տեղական կազմակերպութիւններին:

Խորհրդակցությունում սուր կերպով եր գրված կոմունիստների կիսագրաբեկտություն հարցը: Ուկրա-
յինայում 25 հազար կոմունիստ 4-5 տարուց ավել ե,
ինչ նոտած են թեկնածուական դպրոցներում: Դոնե-
ցի մարզկոմը «գտել ե» կոմունիստ Սալգանովին—Խա-
ռատ, 1924 թ. կուսակցության անդամ, վորը 10 տա-
րի յե, ինչ սովորում ե թեկնածուական դպրոցում:
Նման փաստեր նկատվում են նաև այլ կազմակերպու-
թյուններում: Դա դեպի դպրոցների համալրումն ու-
նեցած ձևական-բյուրոկրատական վերաբերմունքի ար-
դյունք ե: Այն կոմունիստին, վորը դեռ չի կարողա-
նում ուղևորեն կոկ ու սահուն կերպով կարդալ, վա-
ր չի տիրապետում հաշվի ու աշխարհագրության
տարրական գիտելիքներին, նստեցնում են դրքի չուր-
ջը:

Դոնեցի մարզկոմը միանգամայն ճիշտ յեղբ ե գը-
տել այդ գրությունից, հաշվի յե առել այդ բոլոր կո-
մունիստներին ե սկսել նրանց ներգրավել կիսագրո-
գետ կոմունիստների համար հատկապես կազմակերպ-
ված խմբակներում ու դպրոցներում: Այդ նույն ու-
ղիով են ընթանում նաև մյուս կուսակցական կազմա-
կերպությունները:

Յեթե պրոպագանդիստական աշխատանքն բաա
այդ խորհրդակցության ընդհանուր մասնակիցների
խոստովանության, ընդհանուր առմամբ կանգնած ե
ցածր մակարդակի վրա, ապա առանձնապես մատ-
վիճակում ե գտնվում պրոպագանդիստական աշխա-
տանքը գյուղում: Այստեղ թույլ պրոպագանդիստներն
ավելի շատ են: Իսկ նրանց աշխատանքի ղեկավարու-
թյունը գրեթե բացակայում ե: Մարդիկ հանձնված
են իրենք իրենց: Խմբակների համալրումն առանձնա-
պես վատ ե գյուղում, վորովհետև խմբակները մեծ
մասամբ կազմվում են վոչ թե բոտ գիտական մակար-
դակի, այլ բոտ բնակավայրի: Դպրոցների այլանդակ

համալրման ցայաուն որինակներ բերեց խորհրդակցու-
թյունում կենտրոնի կուսակցական պրոպագանդի ու
ադիտացիայի բաժնի վարիչի տեղակալ ընկ. Ջեյմա-
լը:

Խորհրդակցությունում հավանությամբ դիմավո-
րեցին կույրհիմակի յերկրկոմի վորձը: Այդ յերկրկո-
մի կուսակցական պրոպագանդի յեվ ադիտացիայի
բաժնի վարիչ ընկ. Սլիվիցկին պատմեց գյուղում
նոր ձևով աարվող պրոպագանդի դրվածքի մասին:
Գյուղական շրջանը բաժանվում ե մի քանի փնջերի,
գրանցից յուրաքանչյուրն ունի միջին հաշվով 30-ից
մինչև 50 կոմունիստ, փնջի շառավիղը հասնում ե մին
չնվ ութ կիլոմետրի: Այդ փնջում կոմունիստները բա-
ժանվում են խմբակների՝ ըստ իրենց մակարդակի:
Բոլոր խմբակները վորոշված որը հավաքվում են փըն-
ջի կենտրոնում պարապմունքների համար առավել
հարմարություններով հատկապես պատրաստած շեն-
քի մեջ: Այստեղ ել շրջանային կենտրոնից դալիս են
վորակյալ ուժերը:

Հյուսիսային Կովկասի յերկրկոմը ճիշտ կերպով
հաշվի յե առել այն, վոր անհրաժեշտ ե առավելա-
գույն չափով ոգտագործել ահադին տեսական ուժե-
րը՝ հանձինս նախկին քաղբաժինիցիների, վորոնց մեջ
շատ իկապիտներ, լավ պրոպագանդիստներ կան:

Խորհրդակցության մասնակիցների միահամուս
կարծիքով աճում ե կուսակցական հեռակա աւտան
նշանակությունը: Շատ շրջաններում այն կոմունիստ-
ները, վորոնք ընդգրկված են ՄՀՈՒԻ (մասսայական
հեռակա ուսուցման ինստիտուտ) սիստեմում, ավելի
վորակյալ ոգնություն են ստանում, քան այդ գոյու-
թյուն ունի կուսուսուցման ստացիոնար ցանցում:

Թեև խորհրդակցության որակարգում դրված եր
ադիտացիայի հարցը, բայց նա պատշաճ կերպով չըն-
նարկվեց: Այնինչ ընկ. ընկ. Պոդերնը (Լենինգրադի

մարզ) և կարելիք (Մոսկվայի Ֆրունզենսկի շրջկոմ) ցույց տվին, թե ագիտացիան կարգավորելու համար գեա ինչքան շատ պետք է աշխատել, թե կուլտուրա-պեա աճող մասսաներն ինչքան շատ պահանջներ են առաջադրում մեր ագիտատորներին և ինչպիսի լավ արդյունքների կարելի չե հասնել՝ ագիտացիայի կազմակերպման գործին ուղադրություն դարձնելու դեպքում:

Խորհրդակցության վերջում համառոտ ճառով հանդես յեկավ ընկեր Ստեցկին:

— Յերբ մենք կազմեցինք մեր պլանը, ապա վերջին տեղում դրինք՝ պրոպագանդիստների և ագիտատորների հարցը: Յերբ այդ պլանը հանձնեցին ընկեր Ստալինին, նա մեզ տուց՝ «Ահա այս հարցը պետք է զննել առաջին տեղում: Աշխատանքը պետք է սկսել առաջին անգամից, թե ով է ձեզ մոտ գործը վարում»:

Ընկ. Ստեցկին կոչ արեց ուժեղացնել պրոպագանդիստական աշխատանքի մասին կուսակցության վերոշահան կատարման վերահսկողությունը, հաճախ լինել դպրոցներում ու խմբակներում, այնպես, վորպետդիավելի ուժեղ և ավելի սուր կերպով մերկացնել կուսակցական պրոպագանդի դրվածքի բոլոր թերությունները և գրա հետ միաժամանակ խրախուսել լավագույն որինակները:

Ընկեր Ստեցկին կոչ արեց կուսակցական պրոպագանդի բոլոր աշխատողներին ամուր կերպով չաղկապել իրենց աշխատանքն ստախանովյան շարժման հետ, աշխատել ստախանովյանների գաղափարական դատախարակության վրա, ստախանովյան շարժման մեծագույն նշանակության գունեղ, պայծառ պրոպագանդիստ մղել:

Խորհրդակցությունից հետո նրա բոլոր մասնակից

ները բաժանվեցին ըստ հանձնաժողովների՝ կուսակցական պրոպագանդի դրվածքի շուրջը յեղած կոնկրետ առաջարկությունները քննարկելու համար:

«ՊՐԱՎԴԱ», 11 դեկտեմբերի 1935 թ.

**ՄԱՐԶԿԱՄՆԵՐԻ, ՅԵՐԿՈՄՆԵՐԻ ՅԵՎ
ԱԶԳԻ ՅԻՆ ԿՈՄԿ ԻՍՍԼԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԿԵՆՏԿԱՄՆԵՐԻ ԿՈՒՍԱԿԱԿԱՆ ՊՐԱՊԵ-
ԴԱՆԴԻ ՅԵՎ ԱԴԻՏԱՅ ԱՅԻ ԲԱԺԻՆՆԵՐԻ
ՎԱՐ ՉՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ**

1935 թվականի դեկտեմբեր ամսի առաջին օրերին Համ. Կ (բ) Կ Կենտրոնի կուսակցական պրոպագանդի և ազիտացիայի բաժնի վարիչ ընկեր Ա. Ի. Ստեցկու ղեկավարությամբ կայացավ յերկուների, մարզկոմների և արդարյին կոմկուսակցությունների կենտրոնների կուսակցական պրոպագանդի և ազիտացիայի բաժինների վարիչներին խորհրդակցություն:

Խորհրդակցությունը աշխատանքներին մասնակցություն ունեցավ և մեծ ճառով հանդես յեկավ Համ. Կ (բ) Կ Կենտրոնի քարտուղար ընկ. Ա. Ա. Անդրեևը:

Խորհրդակցությունը քննություն առավ հետևյալ հարցերը. կուսակցական լուսավորության ցանցի կազմակերպումը. կուսակցական դպրոցների ու խմբակների պարապմունքների վիճակը և նրանց աշխատանքի ղեկավարությունը ըստ ելուքյան. պրոպագանդիստների հաշվառումը, ընտրությունը և նրանց ոգնությունը կազմակերպումը. ստորին ազիտացիայի դրվածքը: Այդ հարցերի շուրջը հաղորդում արին ընկ. ընկ. Պոդեռնը, Ստավինսկուն, Բատնեյրը, Դեզիլիովը, Բեդիան, Աչրաֆյանը, Սերգեևը, Վոսկանյանը, Պարտիզուլը, Սևմյակինը, Դավյադցկին, Սորոկոն և Բյուրյոն: Մյուսների փոխանակությամբ ունեցան ավելի քան 40 հարց:

Համ. Կ (բ) Կ Կենտրոնի կուսակցական պրոպագանդի և ազիտացիայի բաժնի վարիչ ընկ. Ստեցկին բաց աներով խորհրդակցությունը, ընդդեմ այն բացառիկ մեծ աշխատությունը, վոր դարձնում են կուսակցական պրոպագանդի հարցերին Համ. Կ (բ) Կ Կենտրոնում ու անձամբ ընկեր ՍՏԱՆԻՆԸ:

— Այս խորհրդակցությունը, — ասում են ընկեր Ստեցկին, — զեռ համամիութենական չէ: Նա հրավիրվել է այն մոմենտին, յերբ նոր բաժինների աշխատանքը միայն նոր է սկսվում ծավալվել:

Ընկ. Ստեցկին մատնանշում է, վոր նոր բաժիններին հարկ վրկին աշխատելու ավելի բարձր պահանջներում: Կուսակցական պրոպագանդին այժմ ավելի բարձր պահանջներ են առաջադրում: Առաջնություն, անտարակույս, գործի դրություն ավելի պարզ եր յեվ կազմակերպման իմաստով: Առաջներում գոյություն ուներ այնպիսի անպետք կարգ ու կանոն, վորը դա ապարտվեց և ժխտվեց կուսակցության Կենտրոնի կողմից, յերբ կուսակցական պրոպագանդիայի ամբողջ ղեկավարությունը հանգեցնում էին այն բանին, վոր պետք ծրարել ու զստացրելն անցնումը տարրեր իմբաններում հասցնեն միևնույն թեմաներին, միևնույն ժողովրդին: Այժմ գործն ավելի բարդ է: Մենք ունենք իմբանների բազմաթիվ ցանց: Մեզնից պահանջվում է ղեկավարությունը բառե յուրյան: Նոր բաժիններն իրենց խնդիրները չեն կատարել, յեթե չյուրացնեն մի հիմնական դրություն, վոր այս պահանջներում ահապին առաջնակարգ նշանակություն ունեցող կազմակերպական աշխատանքը և ամենից առաջ պրոպագանդիստական կտրերի ընտրության, ուսումնադիրության և անցման աշխատանքը:

— Բայց պետք է ասել, — ասում են ընկ. Ստեցկին, — վոր մեզնից չառեր համար պրոպագանդիստները մի համառոտությամ մաստա յեն ներկայացնում:

Մենք չենք սուփորել մեր լավագույն մարդկանց ասանձ նաղներ, նոյանց խրատութեւն. լավ աշխատանքի ուրիշտե՛ն եր ցույց տալ:

Ընկ. Ստեցկին հատուկ ուշադրութիւն դարձրեց կուսակցական դպրոցներին և խմբակներին և նրանց աշխատանքի ղեկավարութեանն ըստ ելուքայն: Կենտ կոմի վորոշումը «Մոտակա ժամանակում կատարվելիք պրոպագանդիստական աշխատանքի մասին», վորոն ուղղված և կուսակցական պրոպագանդայի արդար թիւղում յեղած սեղոնականութեան ու շարժունի դեմ, բը նալ չի նշանակում ամեն մի սխառեմի վերացում: Ընդ հակառակը, նա չնայում և վորոշ կարգ ու կանոնի ան հրաժեշտութեանը՝ քաղաքացիութեան դպրոցից հետո անհրաժեշտ և անցնել կուսակցութեան պատմութեան ուսումնասիրութեանը և միայն այն բանից հետո, յերբ ընկերները միտիրաստեն կուսակցութեան պատմութեան զխտերիքներին, հարկաւոր և ձեռնարկել ընդհանրաւոր ուսումնասիրութեանը:

Բազմաթիւ որինականելով ընկ. Ստեցկին ցույց և տալիս, վոր կուսակցական դպրոցները և խմբակները աշխատանքների ըստ ելութեան ղեկավարութեանը դեռ վատ և դրված: Մի շարք տեղերում այդ դործը մատնված և յնքնատհտի: Յուրաքանչյուր պրոպագանդիստ վարվում և այնպես, ինչպես ինքն և ցանկանում: Կուսակցական պրոպագանդի ղեկավարութեան դործը՝ դատարի ձեականութեան հանդեցնելու վորձեք կան: Ընկ. Ստեցկին այդ լուսաբանում և Ազով — Սեծովյան յերկմի մի վորոշման տրինակով, վոր յեր կոմի նիստում հաստատել և կուսակցական դպրոցները և խմբակները ամբողջ ցանցը: Ազով — Սեծովյան յերկրի, Կուչէսկի շրջանի կուսակցական պրոպագանդի վիճակի ստուգումը ցույց տվեց, վոր յերկմի կողմից հաստատված խմբակները դոյութիւն ունեն միայն թղթի վրա:

Ընկ. Ստեցկին ասանձապես չնայեց կուսակցական պրոպագանդի յնդիրների կարևորութեանը՝ ըստ խանուկանների յորհրդակցութեանում արտասանած ընկեր ՍՍԱԼԻՆԻ ճառի կապակցութեամբ: Յեղրափակման մեջ ընկ. Ստեցկին կուսակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի մի շարք կոնկրետ հարցեր դրեց յորհրդակցութեան ըննարկմանը:

Հաղորդումով հանդես յեկած ընկ. Բ. Պ. Պոդերնը — Լենինգրադի մարդկութի մուսակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բաժնի վարիչ — նչեց մի քանի կազմակերպութիւններում դեպի կուսակցական յուսավորութեան ցանցի կազմակերպումը յեղած մեխանիկական մոտեցման առկայութեանը: Մի շարք շրջաններում կոմունիստներին մեխանիկորեն փոխադրել են կուսակցութեան պատմութեան ուսումնասիրութեան խմբակները, վերացնելով մնացած բոլոր խմբակներն ու դպրոցները: Մարդի Ս շրջաններում կուսակցութեան պատմութեան խմբակները կուսակցական ուսուցման միակ ձևն են հանդիսանում, չնայած այն բանին, վոր շատ կոմունիստներ նախապատրաստված չեն կուսակցութեան պատմութեանն ուսումնասիրելուն, չգիտեն քաղաքացիութեան տարրական հիմունքները, կուսակցութեան կանոնադրութեանն ու ծրագրերը: Փորձելով ուղղել այդ սխալը, մի քանի շրջկոմներ մի այլ ծայրահեղութեան են անցել և բոլոր կոմունիստներին անխտիր կերպով փոխադրել են քաղաքացիութեան դպրոցները, վերացնելով կուսակցութեան պատմութեան խմբակները:

Բոլոր տեղերում չե, վոր վերջ և տրված ուսման սեղոնականութեանը: Մի շարք շրջաններում պրոպագանդիստների արձակուրդ դնալու հետեանքով խմբակները դարակեցրել են աշխատանքը մի ամովա ընթացքում և ալելի: Այս բոլորը չի կարող չանդրադառնալ խմբակների աշխատանքների վորակի վրա:

Պոռաբազույն բացը կոմունիստների կիսապրազի-
տությունն է: Մենք մեզ խնդիր ենք դրել՝ մինչև
Հոկտեմբերի 19-րդ տարեդարձը լիովին վերացնել ան-
գրագիտությունն ու կիսագրագիտությունը կոմու-
նիստների մեջ:

Ընկ. Խավինսոնը (Լենինգրադի քաղկոմի կուսակ-
ցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բաժնի վարիչ)
պատմեց խմբակների համալրման ու պրոպագանդիստ
ների ընտրության գործում յեղած լուրջ թերություն
ների մասին: Սակայն դրա հետ միասին նա առանձին
պրոպագանդիստների հիանալի աշխատանքի մի շարք
որինակներ բերեց, պրոպագանդիստների, վորոնք կա-
րողանում են քաղաքական բարդ հարցերը պարզ և
հասկանալի կերպով բացատրել խմբակի ունկնդիրնե-
րին: Պրոպագանդիստ ընկ. Մարգոլինն «Շլեքտորոսի-
լա» գործարանում, սկսելով կուստոմսի չափիկի վրա
դրած «Համամիութենական կոմունիստական կուսակ-
ցություն — Կոմունիստական Ինտերնացիոնալի սեկ-
ցիա» խորագիրը կարդալուց, հետաքրքիր դրույց է
անցկացրել Կոմինտերնի 7-րդ կոնգրեսի աշխատանքի
մասին:

Վերջին ժամանակներս խմբակների համալրման
գործում վորոշ բարելավում կա: Այդ նյատճառով էլ
առավել ևս անհրաժեշտ է, չսպասելով հին կազմով
խմբակի աշխատանքները վերջանալուն, իսկույն յեւ
յեթ ուղղել համալրման գործում դոյություն ունեցող
թերությունները: Մենք պետք է հրաժարվենք խմբակ
ների ցանցը միայն ըստ ցեխերի համալրելու պրակտի-
կայից, այլ ստեղծենք, անհրաժեշտության դեպքում,
և՛ միջցեխային դպրոցներ ու խմբակներ: Պետք է հաս-
նել այն բանին, վորպեսզի համալրումն անմիջականո-
րեն ղեկավարեն գործարանների կուսակցական կոմի-
տեների քարտուղարները, այդ աշխատանքին պարա-
զրաբար ներգրավելով պրոպագանդիստներին: Խմբակ

ները կազմը պետք է հաստատվի կուսակցական կոմի-
տեյի կողմից: Հարկավոր է պրոպագանդիստներին մե-
քողակամ ոգևորչուրը դնել ինչպես հարկն է, կադ-
մակերպել որինակելի խմբակներ, վորոնց ղեկավա-
րումը հանձնել լավագույն պրոպագանդիստներին: Ան-
հրաժեշտ է բարձրացնել մեր գործարանային կուլտ-
պրոպների մակարդակը:

Ապա, ընկ. Խավինսոնը մատնանշում է ինֆորմա-
ցիայի դրվածքի անհրաժեշտությունը՝ կուսակցական
դպրոցների ու խմբակների աշխատանքի վիճակի մա-
սին: Յեթն ուղում ենք իսկական ղեկավարել՝ կուսակ-
ցական պրոպագանդան, մենք պետք է հասնենք այն
բանին, վորպեսզի հենց հետևյալ օրն իմանանք, թե
ինչպես են խմբակներում պարապմունքներն անցել և
ինչ հարցեր են հույում կոմունիստներին:

Ընկ. Բառնեբը (Մոսկվայի քաղաքային կոմիտե-
յի կուսակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բաժ-
նի վարիչ) ասում է, վոր չնայած կուսակցական պրո-
պագանդի ասպարիզում յեղած մեծ թերություննե-
րին, դեպի չափով բարձրացել է կուսակցական ղեկա-
վարների և պրոպագանդիստների պատասխանատու-
թյունը՝ կոմունիստների քաղաքական դաստիարակ-
ման համար: Առավել ևս անթույլատրելի յե և հար-
կավոր է վճռականորեն վերացնել կազմակերպչական
անպարզությունը, սխեմատիզմի և ֆորմալիզմի առ-
կայությունը կուսակցական պրոպագանդում: Վատ է
և այն, վոր լավագույն պրոպագանդիստների փորձը
դեռ անբավարար կերպով է հաշի առնում և թույլ
է ոգտագործվում: Նրանց աշխատանքը չի խրախուս
վում և չի ժողովրդականացվում:

Դպրոցներում և խմբակներում պարապմունքնե-
րին նախապատրաստվելը — առաջնակարգ կարևորու-
թյան հարց է: Պետք է որինակ վերցնել առաջավոր
ձեռնարկություններից: Որինակ «Շարիկոպողչիպնիկ»

գործարանում, Կադանովիչի անվան կաշնգործարանում, ՅԱԳԻ-յում, «Տյոխոդորկա»-յում հասուն կոր ե հատկացվում պարապմունքներին նախապատրաստվելու համար: Այստեղ նախապատրաստումը տեղի յե ունենում պրոպագանդիստների կամ կուսակցական կա բինետի վարիչի ներկայությամբ:

Ընկ. Աշրաֆյանը (Ուկրաինայի Կ (բ) Կ Կենտկոմի կուսակցական պրոպագանդիստի և ադիտացիայի բաժնի վարիչ) պատմում է պրոպագանդիստական աշխատանքի առանձնահատկություններին մասին Ուկրաինայի պայմաններում, վորտեղ հարկ է յեղել հիմնավորապես ջանքերել հակահեղափոխական նացիոնալիստներին և արոցկիստներին, կուսակցությունից դուրս չալրտել ահապին քանակությամբ մեղ անհարազատ ու թշնամական տարրերին, ալլ թվում նաե պրոպագանդիստական միջավայրից: Ընկ. Աշրաֆյանը, մի շարք որինակներ բերելով, խոսում է կուսակցական պրոպագանդում կոմունիստների գգնության բարձրացման անհրաժեշտության մասին:

Ընկ. Վոսկանյանը (Կալինինի մարզկոմ) ասում է, թե կուսակցական փաստաթղթերի ստուգումը ցույց տվեց, վոր շատ պրոպագանդիստներ մարքսիզմ - լենինիզմի կլասիկների իսկական աշխատությունները չեն կարդում: Շրջկոմների քաղաքականներն ալլ բանում նրանց չեն ոգնում և, առհասարակ, քիչ են զբաղվում կուսակցական պրոպագանդի հարցերով: Նույնիսկ պրոպագանդիստական աշխատանքի մասին Համ. Կ (բ) Կ Կենտկոմի վորոշումից հետո, մի շարք տեղերում շրջկոմները պրոպագանդիստներին և կուսկարբներտի վարիչներին աշխատանքից հանել և ուղարկել են զանազան կամպանիաների, յերկար ժամանակ դպրոցներն ու խմբակները թողնելով առանց ղեկավարության:

Ընկ. Սերգեևը (Դոնբաս) նշում է, վոր ստախա-

նովյան շարժման լայն թափը Դոնբասում հատուկ խնդիրներ է դնում՝ ստախանովականներին լավագույն կերպով սպասարկելու խմաստով: Մեզ մոտ արդեն տասը հազար կոմունիստ - ստախանովականներ կան: Պրոպագանդը պետք է ոգնի ստախանովյան շարժման նետագա զարգացմանը, ոգնի տեխնիկապես պատրաստված ստախանովականներին՝ բարձրացնելու գաղափարական - քաղաքական մակարդակը:

Ընկ. Սերգեևը պատմեց այն մասին, թե ինչպես խորթ տարրերը փորձում են վարկարեկել ստախանովյան շարժումը և ինչպես մարզկոմը կազմակերպել, մոտ ութ հազար պրոպագանդիստների ուղարկել է բանվորների բնակարանները, վորպեսզի բացատրեն ստախանովյան շարժման ելույթունը, բանվորներին հուզող հարցերին պատասխան տան, նրանց բացատրեն դասակարգային թշնամու ազենտների յելույթնի բարկավազներն բնույթը:

Ընկ. Կոնիկը (Բելուսուսիայի կոմկուսակցության Կենտկոմ) խոստովանում է, վոր Բելուսուսիայում պրոպագանդիստական կադրերի պատրաստումը, պրոպագանդիստների ընտրության ղախվարությունը չափազանց անբավարար են դրված: Պրոպագանդիստները կադրեր պատրաստելու գծով դասընթացային միջոցառումների կազմակերպումը ևս անբավարար է յեղել դրված: Համ. Կ (բ) Կ Կենտկոմի կուսակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բաժնի կողմից աշխատանքը հետադուստելուց հետո մի շարք միջոցներ են ձեռք առնվում կուսակցական պրոպագանդի գործը բարելավելու գծով:

Ընկ. Զեյմալը (Համ. Կ (բ) Կ Կենտկոմի կուսակցական պրոպագանդի ու ագիտացիայի բաժնի վարիչի տեղակալ) իր յելույթում նշում է կուսակցական պրոպագանդի ղեկավարության դործում յեղած կազմակերպչական թուլությունը, հատկապես գյուղում, և

յուսարանում ե այդ ատանձին շրջաններում (Բելինիչ, Պլեչանիցի, Չերվեն — Բելոուսիա, Խվորոստյանսկի շրջան — Վորոնեժի մարզ) կուսակցական պրոպագանդի գրվածքն բազմաթիվ որինակներով:

Ընկ. Կաբուլովը (Կաղակստան) մատնանշում է, վոր կուսակցական պրոպագանդը մի շարք տարիների ընթացքում մեզ մոտ ներկուսակցական աշխատանքի ավելի հետամնաց, մոռացված տեղամասն է յեղել: Պրոպագանդի վիճակն այժմ էլ չափազանց ծանր է: Կուսակցական պրոպագանդն ատանձնապես սուր զրուխյան մեջ է Կաղակստանի գյուղական վայրերում, վորտեղ կոմունիստները — գլխավորապես միայնակներ են: Այստեղ հնարավոր չէ քաղաքային տիպի խումբակների կազմակերպումը: Հիմա այդ միայնակ — կոմունիստներն ամսական յերեք — չորս անգամ հրավիրվում են՝ նրանց հետ կուսակցության կանոնադրությունը, ծրագիրը և կուսակցության ու կառավարության կարեւորագույն վորոշումներն ուսումնասիրելու համար: Գոչվորական և կիսաքոչվորական շրջաններում ստեղծվում են մշտական դպրոց — կոնֆերանսներ՝ ինտերնատներով: Պրոպագանդիստական կադրեր պատրաստելու համար անհրաժեշտ է յերկրներում և մարզերում ստեղծել՝ Համ. Կ (բ) Կ Կենտկոմին կից ստեղծվող Պրոպագանդիստների բարձրագույն դպրոցի տիպի մշտական դպրոցներ:

Ընկ. Վասիլևը (Իմանովի մարզ) նշում է, վոր կուսակցական փաստաթղթերի ստուգման հետեանքով մի շարք շրջաններում կուսակցական կազմակերպությունները սկսում են լուրջ կերպով զրազմել կուսակցական պրոպագանդով: Պրոպագանդիստներին ոգնելու համար, բացի մյուս միջոցառումներից, անհրաժեշտ է լայնորեն ոգտագործել կուսակցության մարդային կոմիտեներին կից ստեղծած պրոպագանդիստներ

րի և դասախոսների ակտիվը: Պրոպագանդիստական կադրեր պատրաստելու համար մենք անհրաժեշտ ենք համարում ստեղծել պրոպագանդիստների մարզային որինակելի դպրոց, վորի համար արդեն ջոկված են 150 հոգի:

Ընկ. Բաբիչևը (Կուսհրատի վարիչ) խոսում է այն մասին, վոր տեղերում մի քանի ընկերներ մինչև հիմա յեղ դեռ չեն ըմբռնել, վոր դրքերն այժմ չեն բաշխվում, այլ աղատ վաճառվում են: Յուրաքանչյուր պրոպագանդիստի այն հիմնական պենքը, առանց վորի նրան չի կարելի աշխատել, — Լենինի և Ստալինի աշխատությունները — Կուսհրատը լույս է բնծալել այնպիսի քանակությամբ, վոր ապահովում է բոլոր պահանջները: Այդ պատճառով էլ հարկավոր է մարքսիզմ — լենինիզմի կրասիկներին յեռանդուն կերպով առաջ մղել կուսակցության անդամների մաստալի մեջ: Ըստ այնմ վոչ միայն առաջ մղել, այլ և զեկավարել անհատական ինքնակրթությունը:

Ընկ. Լիսինը (Կիբովի յերկիր) արտահայտվում է այն մասին, վորպեսզի կուսակցության կիսազբաղեւ անդամների հետ տարվող աշխատանքը (հանրակրթական դպրոցներ՝ կոմունիստների համար) Լուծողկոմատի սխեմից առանձնացնել:

Ընկ. Կնոբինը (Համ. Կ (բ) Կ Կենտկոմի կուսակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բաժնի վարիչի տեղակալ) նշեց, վոր շատ տեղական կազմակերպություններ, չնայած այն բանին, վոր շատ ժամանակ է անցել Կենտկոմի՝ պրոպագանդիկ զարգացման մասին և կուսակցության Լենինգրադի քաղկոմի պլենումի հայտնի վորոշումներն ընդունելու որից, չարունակում են ընդհանուր բանաձևերի «ստեղծագործություն» գրազմել, չարունակում են զեկավարել «բնդ

հանրապետ», իսկ զործնական, քրտնաջան կազմակերպչական աշխատանք չեն տանում:

Ինչպե՞ս բարձրացնել զործը: Ամենից առաջ, կազմակերպչական աշխատանքի բարելավումով, մեր թեթևաբեռների բուլճարիկյան քննադատությունն ուժեղացումով, կենդանի հրահանգավորման և տեղերին ցույց տրվող ոգնություն ղրվածքով: Այժմ արդեն վարող աշխուժացում կա: Կենտկոմի առաջադրանքով կուսակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բաժինը մի շարք հետազոտություններ և կատարել: Կենտկոմի աշխատակիցներին այսուհետև ևս կոչան տեղերը՝ հայտնաբերելու աշխատանքի թույլ կողմերը, ոգնելու կուսակազմակերպություններին՝ թերություններն ուղղելու:

Ընկ. Դեդիկովը (Համ. Կ (բ) Կ Մոսկվայի Կոմիտեի կուսակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բաժնի վարիչ) ասում է, վոր ընկ. Լ. Մ. Կազանովի չի և ընկ. Սրուչչևի բազմիցս ցուցմունքների հիման վրա Մոսկվայի բուլճարիկները զգալի տեղաշարժեր են ձեռք բերել պրոպագանդիստական աշխատանքի զրբվածքում: Պրոպագանդիստների հետ տարվող աշխատանքը և նրանց ցույց տրվող ոգնությունը կենտրոնական տեղ են դրավում Մոսկվայի Կոմիտեի աշխատանքում: Մոսկվայի կոմիտեն արգելել է շրջկոմներին՝ շատադեպ պրոպագանդիստներին տեղափոխելու և հափից դուրս բեռնավորելու առանց մարզկոմի գիտության: Ոգնելով դյուդին, մենք սխտեմատիկաբար այնտեղ ուղարկում ենք վորակյալ զեկուցողներ և դասախոսներ. ստեղծել ենք կուսակազմի հեռակա ուսուցման 50 հենակետեր, վերակազմել ենք մի խորհուրդապետ և նրա բազայի վրա ստեղծել ենք պրոպագանդիստների դպրոց: Յերեկոյան կոմբուհները նույնպես յենթադրում ենք դարձնել պրոպագանդիստների յերկամյա դասընթացներ:

Ընկ. Բրոյդոն (Լենինյան շրջկոմի կուլտպրոպի

վարիչ, Մոսկվա) ասում է, վոր կուսակազմակերպություններն ոգնեց պրոպագանդիստական աշխատանքի համար առանձնացնելու 160 նոր ընկերների և 200 հին պրոպագանդիստներին:

Ընկ. Բեդիան (Անդրկովկասյան յերկոմ) մատնանշում է, վոր ընկեր Բերիայի զեկուցման ուսումնասիրության կազակցությամբ կոմունիստների ձգտումը դեպի կուսակցության պատմության ուսումնասիրությունը զգալի չափով բարձրացել է: Վատ է, վոր շրջկոմների քարտուղարները չեն զբաղվում կամ վատ են զբաղվում կուսակցական պրոպագանդով և առանձնապես զպրոցների համալրումով: Այնուհետև ընկեր Բեդիան հաղորդում է խոշոր հաջողությունների մասին՝ գրեթե բոլոր դասադրերը, 7-րդ կոնգրեսի նյութերը, նույնպես և Լենինի վեցհատորյակը թարգմանված և հրատարակված են Անդրկովկասի ազգությունների շատ լեզուներով:

Ընկ. Կարաան (կուսակցության կենտկոմի հրահանգիչ՝ պրոպագանդայի զծով) կոմունիստներին ուսուցմամբ ձեռնամուրեկ ընդգրկման և զպրոցներն ու խմբակներն հաճախողների իսկական քանակության մի ջեպ յեղած անհամապատասխանություն մի շարք վատ տեր է բերում: Մի շարք որինակներով նա ցույց է տալիս, վոր կուսակցական ղեկավար աշխատողները տեղերում ևս, քրտնաջան կազմակերպչական աշխատանք չեն տանում, չեն ոգնում պրոպագանդիստներին և խմբակների ունկնդիրներին՝ իսկականորեն տիրապետելու Մարքսի – Ենգելսի – Լենինի – Ստալինի մեծ ուսմունքին:

Ընկ. Սիվիցկին (քաղ. կույրիչ) խորհրդակցությունը պատմեց կոմունիստ – միայնակների հետ տարվող աշխատանքի փորձի մասին դյուդում, վորտեղ նր

րանց համար ստեղծված և չըջնային և փնջային խմբակներ ու դպրոցներ:

Խորհրդակցությունը մեծ հետաքրքրությամբ լըսեց ընկ. Խաբիտոնովի (ԲԳԿԲ Գաղվարչության կուսակցական պրոպագանդի և աղիտացիայի բաժնի վարիչ) հաղորդումը՝ Կարմիր բանակում տարվող պրոպագանդիստական աշխատանքի փորձի մասին:

Ընկ. Մարինը (Կուսակցության Կենտկոմի կուսակցական պրոպագանդի և աղիտացիայի բաժնի կադրերի սեկտորի վարիչ) բազմաթիվ որինակներով ցույց և տալիս, թե ինչպես կադմակերպչական աշխատանքի թուլությունն անդրադառնում է պրոպագանդիստական կադրերի աճեցման և ընտրության վրա: Պրոպագանդիստներին կուսակցական կոմիտեները կողմից հաստատելու մասին Համ. Կ (բ) Կ Կենտկոմի 1934 թվականի սեպտեմբերի 19-ի վորոշման մոմենտից անցել և ավելի, քան մի տարի, այնուամենայնիվ համարյա թե չկա մի յերկրամաս, վորտեղ բոլոր պրոպագագիստները հաստատված լինեյին չըջկոմներ և քաղկոմների բյուրոներում: Յերկրային և մարզային կոմիտեների կուսակցական պրոպագանդի և աղիտացիայի բաժիններն առայժմ թույլ են ստուգում Կենտկոմի վորոշման կատարումը: Պրոպագանդիստների հաշվառումն ու ուսումնասիրումը կարգավորված չեն: Ձգալի թվով պրոպագանդիստներ կուսակցական տուժանքներ ունեն: Հայտնի յեն դեպքեր, յերբ կուսակցական տեսակետից չստուգված մարդիկ աշխատում են վորպես պրոպագանդիստներ, իսկ միևնույն ժամանակ ընդերմներ կան, վորոնց չեն ներգրավում պրոպագանդիստական աշխատանքի:

Ընկ. Ուզյուկովը (Սվերդլովսկի խորհրդակցությանը պատմեց Սվերդլովսկի մարզում կուսակցական

պրոպագանդի վիճակի մասին Համ. Կ (բ) Կ Կենտկոմի վորոշման կատարման համար Համ. Կ(բ) Սվերդլովսկի մարզկոմի ձեռք առած միջոցառումների մասին:

Ընկ. ընկ. Կոտովը (Արխանգելսկի), Հյուսիսային (Աղբրեշան), Սեմյակինը (Հյուսիսային Կովկասի յերկոմ), Նիկոլաևը (Պարկով), Իպպոլիտովը (Չելյաբինսկի), Գոշիշվիլին (Վրաստան), Դվոլայցկին (Ազով - Սևծովյան յերկիր), Կաուչուկովսկին (Ստալինգրադ), Կազանը (Արևմտյան մարզ), Արիսյանը (Հայաստան), Սուգուրովան (Հաղճանժողկոմատի Գաղվարչություն), Խորոշկան (Հյուսիսային յերկիր) իրենց յեղութներում լուսարանեցին իրենց կադմակերպությունները պրոպագանդիստական աշխատանքի պրակտիկան:

Ընկ. Նիկոլաևի (Պարկով) առաջարկությունը — կոմունիստներ Ժիջև այրուբենական կիսադրդիստության վերացման ամբողջ հոգսը դնել Լուսժողկոմատի վրա — խորհրդակցությունում պաշտպանություն չդրտվ և ընկ. ընկ. Սլիվիցկու, Արիսյանի և մյուսների յեղութներում քննադատության յենթարկվեց: Այլով — Սևծովյան յերկոմի աշխատանքի պրակտիկայի պաշտպանությունն ընկ. Դվոլայցկու կողմից, յերկոմի, վորը միանգամից հաստատել և յերկրամասի բոլոր չըջանների խմբակների ամբողջ ցանցը, մի շարք յեղութներում քննադատության յենթարկվեց վորպես կուսակցական պրոպագանդի ղեկավարությունը բյուրոկրատացեելու փորձ:

Ընկ. Ստալյարովը (Համ. Կ (բ) Կ Կենտկոմի պատասխանատու հրահանգիչ՝ պրոպագանդի ղժով) Այլով — Սևծովյան յերկրի Կուչչևսկի չըջանի որինակով ցույց և տալիս, թե ինչին և հանդեցեում ֆորմալիզմը կուսակցական պրոպագանդի ղեկավարության մեջ:

127 շրջանների կուսակցական դպրոցները և խմբակների ամբողջ ցանցը յերկուսի բյուրոն հաստատել է մի անդամից մի նիստում: Իսկ ստուգումը ցույց տվեց, վոր յերկուսի կողմից հաստատված շատ դպրոցներ չեմ խմբակներ գոյություն ունեն միայն թղթի վրա: Կուռ չեակի շրջանի համար յերկուսի հաստատել է 34 խմբակ, իսկ իրականում շրջանում կա ընդամենը 16-ը:

Ընկ. Կարպովը (Կիևի մարզ) գտնում է, վոր պետք է տարբերականացված մոտեցում ունենալ պրոպագանդիստների տարբեր խմբակներին: Բանվոր — պրոպագանդիստների համար Կիևի մարզում կազմակերպվում է մշտապես գործող դպրոցներ — դասընթացներ: Մնացած պրոպագանդիստների համար — սովորական պրոպանդիստներ:

Ընկ. Պարսիգուլը (Գորկու յերկիր) ստորին աղել տացիայի դրվածքի մասին արած իր հաղորդման մեջ հայտնում է, վոր չնչին բացառությամբ ագիտատորների ընտրությունը կատարվում է պատահականորեն: Զուգավարների — ընթերցողների խմբակը բաղկացած է առավելագույն կուսակցության անդամության թեկնածուներից և կոմյերիտականներից: Գաղաքական տգիտացիայի ղեկավարությունը կարգավորված չէ: Հաճախ ղեկավարությունը սահմանափակվում է նրա նով, վոր կուսկոմի քարտուղարը հրավիրում է ագիտատորին և 15-20 րոպեյի ընթացքում խոսում, թե այսինչ հարցը պետք է «առաջ մղել»:

Վատ է դրված նաև բանվորների պահանջներն ու տրամադրություններն ուսումնասիրելու գործը: Հաճախ բանվորների պահանջների մասին կուսկազմակերպություններն իմանում են միայն այն ժամանակ, յերբ այս կամ այն տեղամասում ձեղքվածք է պատահում:

Ագիտկուրեկտիվներ ստեղծելու գործը և նրանց մեջ տարվելիք աշխատանքը մենք նոր ենք սկսել: Բա

լախնայում մենք սկսում ենք անցկացնել ագիտատորների հնդորյակներ. այդ հնդորյակներին ագիտատորների հետ վորոշ ծրագրով մշակում ենք հրատապ հարցեր:

* * *

Սորհրդակցության վերջում մեծ ճառով հանդես եկավ ընկ. Ստեցկին:

— Համ.Կ(բ)Կ կենտկոմի քարտուղար ընկ. Անդրեյեվը մեր խորհրդակցությունում ունեցած իր յեւույթի մեջ տվեց հիմնական ցուցմունքներ, թե մենք ինչ պես պետք է աշխատենք: Չափազանց արժեքավոր են մեզ համար ընկ. Անդրեյեվի ցուցմունքները՝ ստախանովյան շարժման պրոպագանդի և ստախանովականների քաղաքական դաստիարակման գործում մեր անելիքները մասին:

— Ներկա խորհրդակցությունը, — շարունակում է ընկ. Ստեցկին, — անտարակույս, իր դերը կխաղափորձի փոխանակման և ամբողջ կուսակցական պրոպագանդի բարելավման գործում:

Ընկ. Ստեցկին հանգամանորեն քննության առավ առանձին ընկերների յեւույթները և խորհրդակցության աշխատանքների հանրագումարը տվավ: Նա կրկին անդամ ընդգծեց կազմակերպչական աշխատանքի նշանակությունը՝ կուսակցական պրոպագանդի մարտական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

Մեր դպրոցների և խմբակների աշխատանքների ճիշտ, բուլեիկյան բովանդակությունն ապահովելու համար անհրաժեշտ է ինչպես հարկն է դնել պրոպագանդիստական կադրերի հաշվառումը, ընտրությունն ու ուսումնասիրումը: Ընկեր Ստալինը մեր բաժնի աշխատանքի պլանը քննելիս, վորտեղ պրոպագանդիստների հաշվառման և ընտրության հարցը դրված էր վերջին տեղում, ասաց՝ «Ահա այս հարցը պետք է առաջին տեղում դնել: Պետք է ամենից առաջ աշխա-

տանգն սկսել նրանից, թե ով է ձեզ մոտ գործը վա-
րում» :

Ընկեր Ստեղկին առանձնապես մատնանշեց բոլշև
վիկյան ինքնաքննադատության ծավալման անհրաժեշ
տությունը, վորպեսզի արագորեն հայտնաբերել և վե
քացնել թերությունները կուսակցական պրոպագանդի
գրվածքում: Կոմունիստների դատարարական գրված
քում գեռ շատ կոնսերվատիվ՝ կա: Պետք է վերջ տալ
ընդհանուր «փիլիսոփայություն» և արձանագրելուն,
այլ գործնականորեն կազմակերպել խմբակների և
դպրոցների համալրումը, լինել ձեռնարկություննե-
րում և կոլտնտեսություններում, այնտեղ ուսումնա-
սիրել կուսակցական պրոպագանդի գրվածքը և դեկա
վարել այն ըստ ելույթյան: Պետք է ժողովրդակամաց-
նել պրոպագանդիստական աշխատանքի լավագույն ո-
րինակները:

Քաղաքական պրոպագանդան պետք է սուր լինի:
Անհրաժեշտ է հայտնաբերել բոլշևիկյան կուսակցու-
թյան պատմության ազավաղման ամեն տեսակի փոր-
ձերը և վճռական հակահարված տալ. նրանց: Ընկեր
Ստեղկին կոչ արավ խորհրդակցության մասնակիցնե-
րին սովորել և դեկավար կուսակցական որդանների
բաժինների աշխատանքի մեթոդներն ընդորինակել,
վորպեսզի ոգտագործել տասնամյակի ընթացքում կու-
տակած կազմակերպչական կուսակցական աշխատան-
քի հարուստ փորձը:

Խորհրդակցությունում քննարկված հարցերի առ-
թիվ յեղած առաջարկությունների վերջնական մշակ-
ման համար կազմվեց յերկու հանձնաժողով:

«Պարտիյնոյե ստրախտելստվո» ժուրնալ,
№ 22-23, 1935 թ.

ԲԱԼԱՍԵՆԱՅԻ ԶԵՐԺԻՆՍԿՈՒ ԱՆՎԱՆ ՅԵԼՅՈՒԼՈՋՈՒԹՎԹԱՅԻՆ ԿՈՄԲԻՆԱՏՈՒՄ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԳԻՏԱՅԻՆԱՅԻ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ

(Գորկու յերկիր)

Համ. Կ (բ) Կ Կենտկոմը ըսեց, (կուսակցական պր-
ոպագանդի և ազխտացիայի բաժնի անցկացրած ըս-
տազման հիման վրա, հաղորդումը՝ Բալասենայի Ձեր
ժինսկու անվան ցելյուլոզո - թղթային կոմբինատում
(Գորկու յերկիր) քաղաքական ազխտացիայի վիճակի
մասին:

Համ. Կ (բ) Կ Կենտկոմն իր վերջին ամիս արձա
նագրում է, վոր Բալասենայի Ձերժինսկու անվան ցել-
յուլոզո - թղթային կոմբինատում ամենուրյա, քաղա-
քական քաղաքական աշխատանքը ցելիում, բրիգա-
դում, հերթափոխում (թերթերի խմբական ընթեր-
ցում, քաղցրույցներ, բանախոսներին հետաքրքրող հար-
ցերի պատասխաններ) գրված է անբավարար, վորի
հետևանքով բանախոսները եղալի մասը քաղաքականում
չի տառնում նույնիսկ կուսակցության ու կառավարու-
թյան կարևորագույն միջոցառումների և միջազգային
գեպքերի վերաբերյալ (վորոշումը գների իջեցման և
բարտային ախտեմի վերադառնալ մասին, ապստիդոպե-
քացիայի մասին, Կոմինտերնի 7-րդ կոնգրեսի միջո-
շումները, խոսքը - հարեչական սրտեբարգը):

Համ. Կ (բ) Կ Կենտկոմը սխալ և համարում Բա-
լասենայի թղթի կոմբինատի կուսակցական կոմիտեի

աշխարհի տրամադրված, յերբ ամբողջ բացատրական աշխատանքը վստաստուն հանդեսով և ընդհանուր զեկուցումներին՝ այս կամ այն քաղաքական կամայականության կապակցությամբ, վերջ հետևանքով բանավորների առանձին խմբերին հետաքրքրող հարցերը հաջիկ չեն առնվում և լինում են չարադրաբանված:

Այն ժամանակ յերբ կուսակույր վերջում և հանում քաղաքական ինֆորմացիայով բանավորներին հարյուր տոկոսանի ընդգրկման նման, խմբակային ազխատորների ընտրության և աշխատանքի մասին, — իրականում կոմբինատի բանավորներին ընդգրկումն ազխատորներին — բացատրական աշխատանքով՝ կրում և ձևացիւն — լափազանց թույլ և գրված բացատրական աշխատանքը յերխտատորության մեջ, կանանց մեջ, լայն ազգություններին այն բանավորներին մեջ, վերոնք չգիտեն ուսական լեզուն. կուսակցական կոմիտեն լատ մշության չի կազմակերպում այդ աշխատանքը և չի ստուգում նրա բովանդակութունը:

Համ. Կ (բ) Կ Կենտկոմը անթույլատրելի համարեց այն, վոր կուսակցական կոմիտեն և նրա քարտուրար՝ ընդ. Գորգենկովը մոչ միայն չեն ղեկավարում ազխատորների, ընթերցող — զրուցավարների աշխատանքը, չեն հրահանգում նրանց, չեն ցույց տալիս նրանց անհրաժեշտ ոգնութուն, այլ նույնիսկ չեն ձառնում ազխատորների և ընթերցող — զրուցավարների կազմը, չեն զբաղվում նրանց ընտրությամբ յեկ հաստատումով: Ազխատորների և ընթերցողների ընտրութունը մի շարք ցեխերում կատարվում և բրիգադներում: Դրա հետևանքով ազխատորներին և զրուցավարներին մեջ գոյութուն տննն մեծ տուկոսով կրոնապաշտ, քաղաքականապես անպատրաստ, իսկ ասանձին զենպերում նաև իրով մարդիկ:

Համ. Կ (բ) Կ Կենտկոմը արձանագրում և, վոր

Խալախայի կոմբինատի կուսակցական կոմիտեն՝ լատնի վորական մաստաների կուսակցության և վորհրդապլնի լիչանության նկատմամբ տննեցած անասման վրտահության փաստից վոչ ճիշտ գործնական լեպրակացություններ և հանել՝ թուլացնելով ամենորյա մաստայա կան քաղաքական բացատրական աշխատանքը, և յերբ միան և բերել պատրվին ազխատորներին և զրուցավար — ընթերցողների նշանակության ու պատասխանատու զելի անրմբունդութուն, ազխատորներ և զրուցավար — ընթերցողներ, վորոնք ամենորյա չիման մեջ են մաստանելի հետ և կուլված են պարզաբանելու կուսակցության քաղաքականությունը և բանավորների մեջ ծողող հարցերը:

Համ. Կ (բ) Կ Կենտկոմը վարչեց.

1. Պարտախորեցնել կոմբինատի կուսակցական կոմիտեին ազխատորներին և զրուցավար — ընթերցողների կազմերը ջոկել լավագույն կուսակցականներից, կոմբինատականներից, համակրողներից, քաղաքականապես զրազնաեցողներից, վորոնք կարող են հասարակ և սրաղ լեզվով պարզաբանել մաստանելին կուսակցության քաղաքականությունն ու բանավորներին հետաքրքրող հարցերը, արթնացնել նրանց տուկոսագործանքան յետանքն ու նախաձեռնությունը:

Կոմբինատի կուսակոմին Կենտկոմն առաջարկեց ազխատորների և ընթերցող — զրուցավարներին լեկնածությունը բնադրել և հաստատել կուսկոմում:

2. Սմարակային ազխատորներին մի կուսկոմում՝ կուսակցական կոմիտեին կից, զխափորելով այդ կուսկոմի կուսկոմի քաղաքական կողմից: Ազխատորներին, զրուցավար — ընթերցողների կուսկոմի համար կանոնավոր սարքարմունքներ ասմանել՝ զեկուցումներին, զրուցանելին և ընթերցանություններին (նրանց աշխատանքի բովանդակության, մեթոդների և ձևերի վերա

րելոյալ) նախապատրաստելու համար: Առանձին ուշադրութիւն պարձնել այդ կադէթերի հանրակրթական պատրաստութեան վրա (քաղաքները, Մորհրդային Միութեան և առանձին կաթիլատալիստական յերկրներէ եկողներէն իմացումը) և ապահովել նրանց կանոնաւոր մասնակարգութեամբ անհրաժեշտ արտուրքներով (թերթեր, ամսագրեր, գիտագրամներ) կուսկադմիստի միջոցով, նույնպէս և կադմակերպել նրանց համար անհատական և խմբակային կոնսուլտացիա՝ կուսակցական կադրներէնէն իրենց:

3. Կուսկոմի քարտուղարի պարտականութեան մեջ մտնել, հենարկով ազիտատորներին կորեկտիվի վրա, տառամասիրելու այն հարցերը, վորոնք հետագայում են բանավորներին ու բանավորուհիներին, հաջողեցնելու այդ հարցերին լիակատար սպառիչ պատասխան տալը՝ զեկուցումներին, գրուցներին միջոցով, գրանք գործարանային թերթերում և արտի թերթերում լուսաբանելու միջոցով և արտեմատիկաբար հրահանգելու ազիտատորներին՝ կուսկադմակերպութեան առաջ կանգնած բոլոր կարեւորագոյն հարցերի վերաբերյալ:

4. Պարտաւորեցնել կոմբինատի կուսկոմին իր ամենորոյա քաղաքական — բացատրական աշխատանքում ոգտադործել ճաշի լոյզմիջումներին ապաստ ժամանակը, հերթափոխներին միջև ընկած լոյզմիջումները (չբացառելով արտաարկութից գիշերային հերթափոխները), բանավորներին հետ ընթերցանութեաններ և գրուցներ փարտարել հանրակացարաններում, բանավորներին բնակարաններում՝ իրենց բանավորներ համաձայնութեամբ: Առանձին ուշադրութեան պարձնել քաղութիւն ուշադիր նախապատրաստութեան ու անցկացմանը ձեռնարկութեաններում:

Համ. Կ (բ) Կ Կենտկոմը կուսկոմի ուշադրութեան և դարձնում ընթերցանութեաններին և գրուցներին համար, քաղաքական գրականութեան և թերթե

րի հետ միատեղ, նույնպէս և գեղարվեստական գրականութեանն ոգտադործելու անհրաժեշտութեան վրա, վորը մեծ նշանակութեան ունի բանավորներին ու բանավորուհիներին կուսկադմակերպական և քաղաքական աճի համար:

Համ. Կ (բ) Կ Կենտկոմը առաջարկում է Բարախոնայի թղթի կոմբինատի կուսկադմակերպական կոմիտեին՝ ազիտացիոն — բացատրական աշխատանքը կենտրոնացնել յուրաքանչյուր բանավորին ու բանավորուհուն՝ արդունարեքութեան ու տրանսպորտի առախանովական բանավորներին ու բանավորուհիներին Առաջին համախոտթենական խորհրդակցութեան, առանձնապէս ընկեր ՍՏԱՆԻ ճառի նշանակութեան արարդարանման վրա, բացառելն առարածնելով ատախանովականներին վործի Բարախոնայի կոմբինատում, ոգներով ատախանովականներին և ատախանովեան շարժման մեջ գրաւելով կոմբինատի նոր բանավորներին ու բանավորուհիներին:

5. Համ. Կ (բ) Կ Կենտկոմը պարտաւորեցնում է Համ. Կ (բ) Կ յերկոմներին, մարզկոմներին և շրջկոմներին արտեմատիկաբար արուզել արտիին քաղաքական ազիտացիայի միջակը ձեռնարկութեաններում և կոքտնտեսութեաններում, ժամանակին հրահանգաւորում և ոգնութեան ցույց տալ այդ աշխատանքի դր վածքի մեջ, գներով այս հարցերը բլուրոններին և պլե նումներին քննութեանը:

«Պարտիցնոյն սարտիսեխտով» ժուրնալ, 1935 թ. № 22-23

ՀԱՄ. Կ. (Բ) Կ. ԿԵՆՏԿՈՄԻՆ ԿԻՅ ՊՐՈՊԱԳԱՆԴԻՍՏՆԵՐԻ ԲԱՐՉՐԱԳՈՒՅՆ ԴՊՐՈՑ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Համ. Կ(բ) Կ Կենտրոնական Կոմիտեն վորոշում է ընդունել Համ. Կ(բ) Կ Կենտկոմին կից պրոպագանդիստների բարձրագույն դպրոց կազմակերպելու մասին՝ կուսակցական պրոպագանդի ասպարիզում աշխատողներ պատրաստելու համար (քաղկոմների, մարզկոմների, յերկոմների, ազգային կոմկուսների կենտկոմների կուսակցական պրոպագանդի ղեկավարներ, պրոպագանդի դժով կուսակցական կոմիտեների հրահանգիչներ)։ Դպրոցում ուսանելու ժամկետ է սահմանված մի տարի և յերեք ամիս։ Ընդունելության կոնտինգենտն է 300 հոգի։ Դպրոցում կընդունվեն Համ Կ(Բ) Կ 32 տարեկանից վոչ բարձր տարիք ունեցող անգամները, վորոնք ունեն հանրակրթական պատրաստություն վոչ լրիվ միջնակարգ դպրոցի ծավալով և ընդհանուր տեսական՝ գրականության հաստատված ցուցակի ծավալով, վորոնք ղեկավար կուսակցական և պրոպագանդիստական աշխատանքի փորձ ունեն։ Բարձրագույն դպրոց մտնող պրոպագանդիստների համար սահմանված է 7-ամյա կուսակցական ստաժ. վոչ պակաս քան յերեք տարվա ակտիվ կոմյերիտական աշխատանքի (ղեկավար) առկայության ղեպքում կուսստաժի պահանջները կարող են իջեցվել մեկ տարով։

Հաստատված է Համ. Կ(բ) Կ Կենտկոմին կից պրոպագանդիստների Բարձրագույն դպրոցի ուսումնական պլանը, ընդունելության պայմանները և տեղերի բաշխումը։ Հավաքագրման վերաբերյալ բաշխումը ժամա

նակին կատարելու համար անմիջական պատասխանատվությունը դրված է մարզկոմների, յերկոմների և ազգային կոմկուսների կենտկոմների յերկրորդ քարտուղարների վրա. դպրոց մտնելու համար թեկնածուների վերջնական ընկումը, վորը կներկայացվի Համ. Կ(բ) Կ Կենտկոմին ի հաստատություն, հանձնարարված է Համ. Կ(բ) Կ Կենտկոմի կուսակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բաժնին։

Համ. Կ(բ) Կ Կենտկոմին կից Պրոպագանդիստների բարձրագույն դպրոցին՝ ուսումնական պարապմունքների և ունիդիտների հանրակացարանի համար տրամադրված են Սվերդլովի անվան Կոմունիստական դյուղատնտեսական համալսարանի շենքն ու սարքավորումը։ Համ. Կ(բ) Կ Կենտկոմին կից Պրոպագանդիստների բարձրագույն դպրոցի գիրեկտոր է հաստատված ընկ. Վ. Ֆ. Ուվարովը, կաֆեդրաների վարիչներ՝ ընկ. ընկ. Ստեցկին, Կնորինը, Ձեյմալը, Գորոխովը, Մինցը։ Դպրոցի անմիջական ղեկավարությունը գրված է Համ. Կ(բ) Կ Կենտկոմի կուսակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բաժնի վրա։ Համ Կ(բ) Կ Կենտկոմին կից Պրոպագանդիստների բարձրագույն դպրոցում պարապմունքները կսկսվեն 1936 թ. հունվարի 15-ին։

1935 թ. նոյեմբերի 21.

«ՊՐԱՎԴԱ», 1935 թ. նոյեմբերի 22.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Մուսկա ժամանակում կատարվելը պրոպագանդիստական աշխատանքի մասին Համ Կ. (բ) Կ. Կենտկոմի վարչությունը	3
Կուսակցական պրոպագանդի վիճակը Սվերդլովսկի մարզում	7
Ա. Ստեցկի—Պրոպագանդիստների և ագիտատորների մասին	10
Ա. Ստեցկի—Կուսակցությանը վերակառուցումը և կուսակցական պրոպագանդի ու ագիտացիայի բաժինների խնդիրները	23
Ա. Ստեցկի—Ստալինի ճառը և կուսակցական պրոպագանդի խնդիրները	40
Ագիտացիան—մեծ արվեստ և	68
Հեղափոխական տեսությունը բոլշևիզի հոգին և	73
Կոմունիզմի պրոպագանդիստները	79
Կուսակցական աշխատողի մտանորեզոնի մասին	85
Կուսակցական պրոպագանդա	92
Բոլշևիզմի կենդանի խոսքը	93

ՀԱՄ Կ (բ) Կ ԿԵՆՏԿՈՄԻՄ

Մարզկոմների, կենտկոմների և ազգային կոմկուսակցությունների կենտկոմների կուսակցական պրոպագանդի և ագիտացիայի բաժինների վարիչների խորհրդակցությունը 4 7 դեկտեմբերի 1935 թ.	104
I	111
II	
Բալտիստայի Զերժինսկու և վան ցելուլոզ—թղթային կոմբինատում բաղադրական ագիտացիայի վիճակի մասին (Գորկու յերկր)	131
Համ Կ. (բ) Կ. Կենտկոմին կից պրոպագանդիստների բարձրագույն դպրոց կազմակերպելու մասին	136

Հայերենը խմբագրեց՝ Ս. ՇԱՆՈՒՆԻ
 Տեխ. խմբագիր՝ Կ. ԹԱՌԱՆՅԱՆ

Ф. 17 - 1936 г.

Ф. 17 - 1936 г.

249

Отдел партийной пропаганды, агитации
и печати ЦК АНП (б)

**О ПАРТИЙНОЙ ПРОПАГАНДЕ
И АГИТАЦИИ**

Сборник руководящих материалов
АЗПАРТИЗДАГ—БАКУ 1936

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0191118

